

Veeohutusalase teadlikkuse indeksuuring 2019

Sügis 2019

Sisukord

Sissejuhatus, uuringu taust	3	2. Veeohutusalase teadlikkuse indeks	67
Kokkuvõtte põhitulemustest	5	3. Indeksivälised teemad	95
1. Veeohutuse indeksi sisendküsimused	8	3.1 Riskikäitumine	75
1.1 Uuringu põhitulemuste üldjaotused	8	3.2 Veekogu lähedusega seotud riskide vähendamine kodukandis	82
1.1.1 Teadmised	9	3.3 Veeohutuskampaania „Ka tšempionid väsivad“ meenutamine ja kõige veenvam kampaania hüüdlause	87
1.1.2 Hoiakud	18	3.4 Uuringu tulemused kampaania sihtrühmas: 60-74a.	93
1.1.3 Käitumine	24	LISAD:	
1.1.4 Ennetav käitumine	30	Valim ja metoodika	105
1.2 Uuringu tulemused sihtrühmades	38	Uuringu meeskond	112
1.2.1 Teadmised	39		
1.2.2 Hoiakud	54		
1.2.3 Käitumine	58		
1.2.4 Ennetav käitumine	62		

Sissejuhatus
Uuringu taust

Sissejuhatus

Uuringu eesmärk:

- Uuringu eesmärk oli jätkata alates aastast 2011 läbi viidud veeohutusalase teadlikkuse seiret ning korrata nimetatud aastatel läbi viidud veeohutusalase teadlikkuse indeksi uuringut, et hinnata 2018-2019.a ennetustöö tulemusel toimunud muutusi elanikkonna veeohutusalases teadlikkuses, käitumises ja hoiakutes. Uuringu tulemusi kasutatakse sellealase teavitustöö efektiivsuse hindamisel ning järgmise tegevusperioodi eesmärgistamisel.

Uuringu sihtrühm ja valim:

- Uuringu üldkogumi moodustasid Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 15-74 aastat (vastavalt Statistikaameti andmetele seisuga 01.01.2018 kokku 957 653 inimest).
- Kokku küsitleti **1954 Eesti elanikku vanuses 15-74 aastat.**

Uuringu küsitlustöö läbiviimine:

- Küsitlustöö viidi läbi perioodil 19. august – 5. september 2019.
- Andmekogumine toimus kombineeritult veebi- ja telefoniküsitluse meetodil. Põhjalikum ülevaade uuringu metoodikast ja läbiviimisest on toodud aruande lisas.
- 2019. aasta veeohutuskampaania „Ka tšempionid väsivad“ juhtis tähelepanu eakate terviseriskidest tingitud ohtudele, millega neil tuleb arvestada nii ujudes, kalastades kui lihtsalt veekogu lähedal viibides.
- Aruande koostamisel vaadeldi uuringutulemusi olulisemate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes, sh on eraldi peatükk pühendatud kampaania sihtrühma - antud uuringu valimist tingituna 60-74-aastaste elanike - antud hinnangute võrdlusele eelneva uuringuga. Tulemuste esituses arvestati eelkõige hii-ruut (tulemuste usalduspiire arvestav statistik) statistiku põhjal eristuvaid tunnuseid. Küsimuste puhul, mida oli võimalik võrrelda eelmiste aastatega, on võrdlused toodud erinevate teemade vahekokkuvõtetes. Nooltega on tähistatud statistiliselt olulised muutused võrreldes 2017. aastaga ja pikemaajalised selged trendid.
- Uuringu tellija on Päästeamet. Uuringu tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Kokkuvõte põhitulemustest

Põhijäreldused

- Elanikkonna **veeohutusalase teadlikkuse indeks on viimase paari aasta jooksul kasvanud 0,34 punkti võrra** (2013: 63,36 → 2015: 66,79 → 2017: 67,04 → 2019: 67,38).
 - Positiivne nihe on toimunud teadmiste osas, kus eelkõige on talvise veekogu ohuna enam nimetatud nõrgale jääle minekut. Samuti jätkub positiivne trend kevadtalvise nõrga jää äratundmise osas. Tervikuna nimetasid vastajad enam erinevaid olulisi ohte nii suvise, talvise kui kevadtalvise veekogu puhul.
 - Käitumise ja ennetava käitumise osas on samas toimunud väikesed, ca poolepunktised, langused. Käitumise osas näitab langustrendi nende lastega perede esindajate hulk, kes jälgiksid last rannas olles pidevalt nii kaldal kui vees (2015: 78%, 2017: 74%, 2019: 65%). Ennetava käitumise osas on minimaalne nihe (-0,32) indekssnäitajas, mis kajastab valmisolekus takistada purjus sõpra ujuma või paadisõidule minemast. Samas ei ole viimase kahe aasta protsentjaotuste võrdluses olulisi erinevusi.
- **Uuringu põhinäitajates on viimase kahe aasta jooksul toimunud vähe statistiliselt olulisi muutusi.** Need muudatused ja muud alates 2015. aastast vaadeldavad trendid on järgnevad:
 - Paremini tuntakse ära talvise veekogu ohte (nõrgale jääle minek) ning kevadtalvise veekogu ohte (mitmeid ohte on nimetatud enam kui 2a tagasi);
 - 9-aastase lapse üksinda ujuma lubamist peetakse üha vähem kindlasti hooletuseks (29% → 25% → 22%) ja kasvavalt pigem hooletuks käitumiseks;
 - Vähenemas on nende hulk, kes vette läinud alkoholi tarbinud inimest ei takista ega jälgi (18% → 8% → 6%);
 - Kasvab rannavalvega ujumiskohtade külastamine (52% → 54% → 56%), kuid ka rannavalveta ujumiskohana tähistatud kohtade külastamine (50% → 58% → 61%).
- **Analüüsi erigruppi – 60-74-aastaseid inimesed** – on keskmisest alalhoidlikumad ning seetõttu oma hoiakutelt ja käitumiselt kindlasti ettevaatlikumad. Nad suhtuvad keskmisest rangemalt laste järelevalvesse veekogu ääres, teavad, kuhu helistada paadiõnnetuse korral, peavad päästevesti väga oluliseks ning kaks kolmandikku paadiga sõitnutest on seda ka kandnud (samal tasemel elanikkonna keskmisega). Nad käivad ujumas ja paadiga sõitmas oluliselt vähem, kui nooremad inimesed, samas on nende ujumisoskus noorematest samuti viletsam (hästi oskab ujuda vaid iga kümnes). Ujumas käivad nad kõige sagedamini küll ujumiskohana tähistatud ent rannavalveta paikades (56%) ning keskmisest vähem rannavalvega randades, mistõttu võivad hätta sattudes jääda (piisavalt kiiresti saabuva) abita. Kevadtalvise ohuna oskasid nad keskmisest vähem välja tuua kaldaäärseid alasid, kus jää võib olla nõrk. Vaid veidi üle kümnendiku peredest, kelle kodu või maakodu lähedal on veekogu, on palunud eakal lähedasel oma võimeid realistlikult hinnata ning eakate järelevalveta jätmist oskas suvise veeohuna nimetada marginaalne osa elanikkonnast. Need on selged riskitegurid, mistõttu teema tutvustamine erinevatele elanikkonnarühmadel on jätkuvalt oluline.
- Sarnaselt 2017. aastal tõdetule on **muust rahvusest elanikkond** mitmete näitajate osas ettevaatlikuma ja eeskujulikuma suhtumisega kui eestlased. See laieneb ka käitumisele: suurema tõenäosusega kui eestlased ei lähe nad joobes olles ujuma või paadiga sõitma, on eeskujulikumad laste järelevalve osas ning ujuvad ennekõike rannavalvega kohtades. Neil on suurem valmidus takistada purjus sõpra (ehkki reaalses situatsioonis on nende käitumine võrreldav eestlaste omaga).

Soovitused 2019

▪ ANALÜÜSI ERIGRUPP 60-74-AASTASED ELANIKUD

- Kõrgemast vanusest tingitud veekoguäärsetest ohtudest on jätkuvalt oluline rääkida nii vanematele inimestele endile kui ka teistele elanikkonnarühmadele, kes vanematele inimestele neid ohte meelde võiksid tuletada. Hetkel näitavad uuringu tulemused, et elanikud ei pööra sellele teemale kuigi palju tähelepanu. Kampaania hüüdlause puhul tasub mõelda, kas see on sihitud ennekõike noorematele (kes neid ohte võiksid vanematele meelde tuletada) või vanematele inimestele endile: nende hinnangud hüüdlause te veenvusele erinevad.

▪ ALKOHOL JA UJUMINE

- Alkoholi joobes ujumist peavad elanikud ülekaalukalt peamiseks suviseks uppumissurma põhjuseks. Valmisolek takistada purjus sõpra ujuma või paadiga sõitma minemast on viimase kolme uuringu lõikes kõikunud 60% läheduses ning realses olukorras alkoholi tarbinud inimese vette mineku takistamine ei ole kasvanud. Üks suhtumine, mida mõned inimesed ka käesolevas uuringus väljendasid, on, et mõningane alkoholi tarbimine ei ole vette minekule takistuseks ning tõsisemalt tuleks suhtuda vaid suuremas joobes inimestesse. See on hoiak, mille ohtlikkusele tuleks tähelepanu pöörata.

▪ HEA UJUMISOSKUSEGA INIMESED

- Hea ujumisoskusega inimesed on mitmetes veeohutust puudutavates küsimustes muretumad (nende hulgas on vähem neid, kes pole joobes olles paadiga sõitnud või ujunud, kes peavad kerget joovet lubatuks ka seltskonna eest vastutajale, kes käivad lisaks rannavalvega kohtadele ujumas ka metsikumates paikades, suhtuvad muretumalt laste üksi ujuma lubamisse jne). Ka sellisele sihtrühmale on veega seotud võimalike riskide meeldetuletamine oluline.

1
Veeohutuse indeksi sisendküsimused
1.1
Uuringu põhitulemuste üldjaotused

1.1.1
Teadmised

Kokkuvõte elanike veeohutusosalase teadlikkuse kohta (1)

SUVI: UPPUMISSURMADE PEAMISED PÕHJUSED

- Võrreldes varasemate uuringuperioodidega ei ole suviste uppumissurmade peamiste põhjuste tajumises suuri muutusi toimunud. Sarnaselt 2015. ja 2017. aastaga peetakse peamiseks **suviste uppumissurmade põhjustajaks ebakainet olekut- nii arvab 95% elanikest**. Alkoholihoobes ujuma minekut mainiti esmajärjekorras kõikides sotsiaaldemograafilistes elanikkonnagruppides, erisused osade gruppide vahel on marginaalsed. Seega on see jätkuvalt teema, millele kommunikatsioonis tähelepanu pöörata.
- Kaks kolmandikku vastajatest töid uppumise ühe peamise põhjusena välja **ebapiisava ujumisoskuse** ja sellega seonduvalt **oma võimete ülehindamise**. Võrreldes teiste sotsiaaldemograafiliste gruppidega nimetati seda põhjust keskmisest enam eestlaste ja Lõuna regiooni elanike seas.
- Ülejäänud põhjuseid nimetas spontaanselt alla 30% elanikkonnast.
 - Võrreldes 2017. aastaga on taas pisut enam mainitud **tundmatus kohas ujumist/ vette hüppamist** (21%→29%). Samuti nimetati terviserikete mõju eelmise uuringuga võrreldes enam (10%→19%). Aasta-aastalt on kõikum olnud nende hulk, kes näevad uppumissurmade põhjusena pigem **üldist hooletust, ettevaatamatust ja rumalust**: sel aastal on see võrreldes 2017. aastaga langenud (4%→14% →8%).
- Sel aastal eelkodeeritus listi lisandunud variante „veekogu kaldalt kukkumine või vette libisemine“ ning „eakate järelevalveta jätmise“ nimetati vähe: vastavalt 2% ja 1%.
- Võrreldes 2017. aastaga on kasvanud nende hulk, kes nimetavad kaks või enam olulist suviste uppumissurmade põhjust (77%→86%).
- Ebakaines olekus ujuma minekut ja ebapiisavat ujumisoskust/ oma võimete ülehindamist ujumisel tuuakse põhiliste uppumissurmade põhjustena välja kõikides elanikkonnagruppides.
 - Lisaks nendele (ja sarnaselt eelmise uuringuperioodiga) toovad naised võrreldes meestega sagedamini välja järgmisi surmajuhtumeid põhjustavaid ohte: laste järelevalveta jätmise, üldine ettevaatamatus, tähelepanematus ja rumalus.
 - Kui eestlaste hinnangul on keskmisest enam uppumissurmade põhjusteks ebapiisav ujumisoskus/ oma võimete ülehindamine, terviserike, üldine ettevaatamatus ja rumalus ning paadisõiduga seonduv (turvavarustuse mittekasutamine, oma võimete ülehindamine), siis muukeelsed Eesti elanikud nägid surmajuhtumite põhjustena keskmisest enam laste järelevalveta jätmist, külmas vees tekkinud krampe ning rannavalveta kohas ujuma minekut. Nad mainisid võrreldes eestlastega enam ka **kaldalt vette kukkumist** (4%) ja **eakate järelevalveta jätmist** (2%).
 - Lääne piirkond tõi teistest enam välja ebapiisavat ujumisoskust, Lõuna piirkond tundmatus kohas vettehüppeid, Põhja ja Ida piirkonnad külmas vees tekkinud krampe ning Ida piirkond lisaks veel laste järelevalveta jätmist.

Kokkuvõte elanike veeohutusosalase teadlikkuse kohta (2)

TALV: PEAMISED OHUTEGURID VEEKOGUDEL

- Mõeldes talvistele ohtudele veekogule minnes, nimetatakse sarnaselt varasemate aastatega kõige enam **nõrgale jääle minemist**: mainijate hulk on aasta-aastalt kõikunud, olles seekord taas 2015. aasta tasemel (78%→61% →77%).
- Ligi veerand vastajatest mainisid ilmastikuoludega mitteametust ja see on võrreldav eelmiste aastate tasemega. Ülejäänud ohte tõid spontaanselt välja vähem kui viiendik elanikkonnast. 13% nimetasid keelu korral jääle minekut ning 12% rumalust, ettevaatamatust ja oma võimete ülehindamist.
- Võrreldes 2017. aastaga on kasvanud nende hulk, kes nimetavad kaks või enam olulist talvise veekoguga seotud ohtu (26%→32%).
 - Nõrgale jääle minekut mainitakse võrreldes eelmise korraga enam pea kõigis rahvastikurühmades välja arvatud vanuserühmades 15-19 ja 65-74 aastat. Muus osas võrreldes eelmise uuringuga olulisi suuri tõuse-langusi sotsiaaldemograafilistes rühmades ei ilmne.
 - Võrreldes eestlastega toovad muust rahvusest inimesed ohtudena keskmisest sagedamini välja keelu korral jääle minekut ja alkoholi ning vähem nõrgale jääle minekut (nii oli ka 2017. aastal), kalastamisega seotud ohte ja tundmatust veekogus ja halvast riskihindamisest tingitud ohte.

KEVADTALVISED OLUD: NÕRGA JA OHTLIKU JÄÄ ARATUNDMINE

- Kevadtalvise nõrga ja ohtliku jääga seotud näitajaid oskasid vastajad samuti nimetada enam kui 2017. aastal. 46% nimetas kaks või enam nõrgale jääle viitavat olulist näitajat (2017. aastal 33%). Kõige enam on sarnaselt 2017. aastale nimetatud **kalda äärt ja kiirevoolulisi kohti**: neid on välja toonud vastavalt 46% ja 42% vastajatest. Ligi veerand nimetas ka jõesuudme alasid ning allikaid ning viiendik kõrkjate ja pilliroo piirkonda. Kõiki neid näitajaid on nimetatud enam kui 2017. aastal.
- Sarnaselt 2017. aastale on näha suundumust, et mehed ja eesti keelt kõnelevad inimesed oskavad nõrga ja ohtliku jää erinevaid **tunnuseid paremini nimetada** kui vene keelt kõnelevad elanikud. Naised ja vene keelt kõnelevad elanikud on aga keskmisest enam välja toonud, et jää on ohtlik veekogu keskel, kaldast eemal (see aga ei kuulu nõ õigete teadmiste hulka).
- Analüüsi erigrupp - 60-74-aastased elanikud - nimetab kalda ääri keskmisest oluliselt vähem (36% vs 46%) ning toob kõige sagedamini välja hoopis kiirevoolulisi kohti, jõelõike (46%). Keskmisest sagedamini nimetavad nad ka allikaid (30%).
- Mitmeid nõrga jääle viitavaid olukordi (jõesuudmed, allikad, kõrkjate ja pilliroo piirkond) mainitakse vähem Põhja ning enam Lõuna piirkonnas.

Kokkuvõtte elanike veeohutusosalase teadlikkuse kohta (3)

PEAMINE OHUTUSVARUSTUS PAADISÕIDUL

- Peamise ohutusvarustusena paadisõidul nimetatakse sarnaselt varasemate aastatega jätkuvalt **päästevesti** – peaaegu kõik vastajad (96%) on selle vahendi spontaanselt välja toonud. Aasta-aastalt on kasvanud nende vastajate osakaal, kes on päästevesti nimetanud esimesena – seega võib öelda, et teadlikkus päästevesti vajalikkusest paadisõidul on juba praegu väga kõrge ja see on esimene abivahend, mis paadisõiduga seoses meenub.
- Päästevesti nimetamine on **kõrge kõikides elanikkonnagruppides**: mainimised jäävad minimaalselt 93% tasemele. Keskmisest veidi vähem on seda nimetanud mehed, muust rahvusest inimesed ning analüüsi erigrupp 60-74-aastased (93%).
- 22% vastajatest tõi päästevesti kõrval välja ka **päästerõnga** ning see on samal tasemel 2017. aastaga. Keskmisest pisut enam on päästerõngast ohutusvahendina välja toonud muust rahvusest elanikud, 60-74-aastased (28%) ning need, kes ei oska ujuda või ujuvad korraga kuni 25 meetrit.

OHUST TEATAMINE

- Teadlikkus **hädaabinumbrist 112** on vähehaaval pidevalt kasvanud ja jõudnud nüüdseks **väga kõrgele tasemele** – 96% elanikkonnast valiks hädajuhtumi korral telefonil numbri 112.
- Teadlikkus on **ühtlaselt kõrge kõikides elanikkonnagruppides** (erigrupis 96%). Veidi vähem nimetasid seda numbrit aga 15-19-aastased noored (92%).
- 3% elanikest valiks paadiõnnetuse korral hädaabinumbriks 110. Seda numbrit toovad enam välja venekeelsed inimesed (4%) ning 15-19-aastased (9%).

Uppumissurmade peamised põhjused suvel

Kõik vastajad, n=1954

1T Mis on Teie arvates inimeste uppumissurmade peamised põhjused suvel? Nimetage vähemalt kolm peamist.

Spontaanselt antud vastused, eristatud on esimesena antud vastus

	n	■ esimene maining ■ mainiti veel		KOKKU	Mainitud esimesena			KOKKU		
					2019	2017	2015	2019	2017	2015
Ebakaines olekus ujuma minek	n=1838	74	21	95%	74%	71%	70%	95%	93%	91%
Ebapiisav ujumisoskus, oma võimete ülehindamine	n=1355	14	53	67%	14%	17%		67%	62%	
Tundmatus kohas ujumine/vette hüppamine	n=547	3	26	29%	3%	3%	4%	29%	21%	28%
Terviserike (ujumisel, paadisõidul)	n=375	1	18	19%	1%	1%	1%	19%	10%	12%
Oma võimete ja kogemuse ülehindamine paadisõidul	n=192	2	10	12%	2%	1%		12%	10%	
Laste järelevalveta jätmine	n=222	1	11	12%	1%		1%	12%	9%	12%
Külmas vees tekkinud krampid	n=195	1	10	11%	1%	1%	1%	11%	9%	9%
Ettevaatamatus, hooletus, hulljulgus, tähelepanematus, rumalus ohtudega mitteamestamine, uhkustamine	n=197	2	6	8%	2%	3%	1%	8%	14%	4%
Paadisõidul (paat, kanuu, kajak) turvavarustuse (päästevest, -rõngas) mittekasutamine	n=87	4		4%				4%	6%	4%
Rannavalveta kohas ujuma minek	n=51	3		3%				3%	3%	3%
Teiste ohutusreeglite eiramine paadisõidul	n=39	2		2%			1%	2%	2%	7%
Veekogu kaldalt kukkumine või vette libisemine	n=34	2		2%				2%		
Eakate järelevalveta jätmine	n=13	1		1%				1%		
Muu	n=204	1	9	10%	1%	1%	1%	10%	10%	5%

Sagedasemad ohud talvel veekogudega seoses

Kõik vastajad, n=1954

2T Mille tõttu satuvad inimesed talvel veekogule minnes kõige sagedamini ohtu? Nimetage peamised põhjused.

Spontaanselt antud vastused, eristatud on esimesena antud vastus

	n	■ esimene maining ■ mainiti veel		KOKKU	Mainitud esimesena			KOKKU		
					2019	2017	2015	2019	2017	2015
Nõrgale jääle minek	n=1492	67	10	77%	67%	53%	69%	77%	61%	78%
Ilmastikuoludega mitte arvestamine	n=397	6	17	23%	6%	6%	8%	23%	21%	25%
Keelu korral jääle minek	n=220	3	10	13%	3%	3%	4%	13%	12%	15%
Ettevaatamatus, hooletus, hulljulgus, rumalus, hasart, oma võimete/tervise ülehindamine	n=280	7	5	12%	7%	9%	4%	12%	18%	7%
Liiga kaugele avamerele minek	n=186	2	8	10%	2%	1%	2%	10%	8%	9%
Alkohol	n=190	3	6	9%	3%	3%	2%	9%	8%	4%
Kalamahed, kalale minek, liigseid riske võtavad kalastajad	n=171	4	4	8%	4%	6%	5%	8%	10%	7%
Teadmatus, tundmatu veekogu, ei osata riske hinnata, ei arvestata ohtude/ohuolukordadega	n=168	4	4	8%	4%	14%	3%	8%	21%	5%
Puudulik, vale varustus, ohutusnõuete eiramine, oskamatus ohutult käituda, end aidata	n=94	1	3	4%	1%	1%		4%	3%	
Alajahtumine, külm vesi, külmumine, talvel ujumine	n=44	1	1	2%	1%	1%	1%	2%	3%	1%
Laste/noorte puudulikud teadmised, puudulik järelvalve laste üle	n=49	2	2	2%		1%		2%	3%	
Sõidukiga jääle minek	n=42	2	2	2%				2%	2%	1%
Muu	n=19	1	1	1%	1%	1%		1%	2%	2%
EI TEA, RASKE ÕELDA	n=35	2	2	2%	2%	2%	3%	2%	2%	3%

Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes

Kõik vastajad, n=1954

3T Mõeldes kevadtalvistele oludele veekogudel, siis millistes kohtades veekogul (ühe veekogu piires) on jää kõige nõrgem ja ohtlikum?

Spontaanselt antud vastused, eristatud on esimesena antud vastus

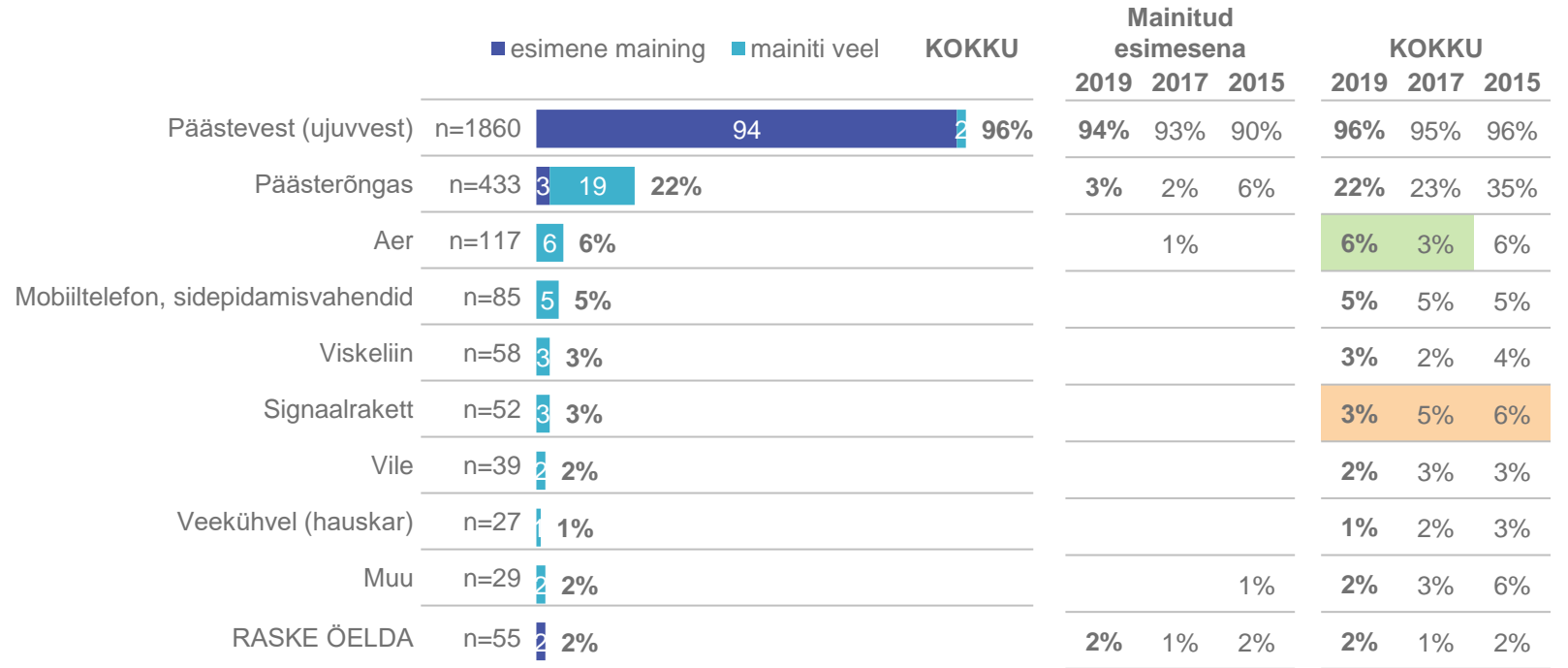
	n	■ esimene maining ■ mainiti veel		KOKKU	Mainitud esimesena			KOKKU		
					2019	2017	2015	2019	2017	2015
Kalda ääred (sest sulavee toimel muutub kaldajää hapraks)	n=854	32	14	46%	32%	28%	27%	46%	37%	38%
Kiirevoolulised kohad, jõelõigud	n=768	20	22	42%	20%	20%	22%	42%	34%	39%
Jõesuudme alad	n=430	13	11	24%	13%	10%	13%	24%	18%	24%
Allikad	n=454	7	17	24%	7%	6%	5%	24%	16%	15%
Kõrkjate ja pilliroo piirkond	n=379	7	13	20%	7%	5%	5%	20%	13%	13%
Veekogu keskel, kaldast kaugemal	n=168	6	1	7%	6%	7%	2%	7%	10%	3%
Meri, merejää (mere hilisem jäätumine ja sulamine)	n=92	2	3	5%	2%	2%	4%	5%	7%	9%
Jääs olevad tumedad kohad	n=68	2	2	4%	2%	4%	3%	4%	6%	7%
Paadisilla lähedus	n=50	2	1	3%	1%	1%	1%	3%	2%	2%
Laevatee lähedus	n=51	3	0	3%				3%	2%	3%
Torude (kanalisatsioon jms) suudmed	n=53	3	0	3%				3%	2%	4%
Jäälõhede, lahvanduste, kalameeste aukude lähedal (kus vesi on jää peal)	n=33	2	1	2%				2%		
Igal pool on ohtlik	n=14	1	0	1%	1%			1%		
Sügavamates kohtades	n=21	1	0	1%				1%		
Muu	n=51	1	1	2%	1%	7%	3%	2%	12%	7%
RASKE ÕELDA	n=127	6	0	6%	6%	9%	12%	6%	9%	12%

Peamine ohutusvarustus paadisõidul

Kõik vastajad, n=1954

10T Milline on Teie arvates peamine ohutusvarustus paadisõidul?

Spontaanselt antud vastused, eristatud on esimesena antud vastus

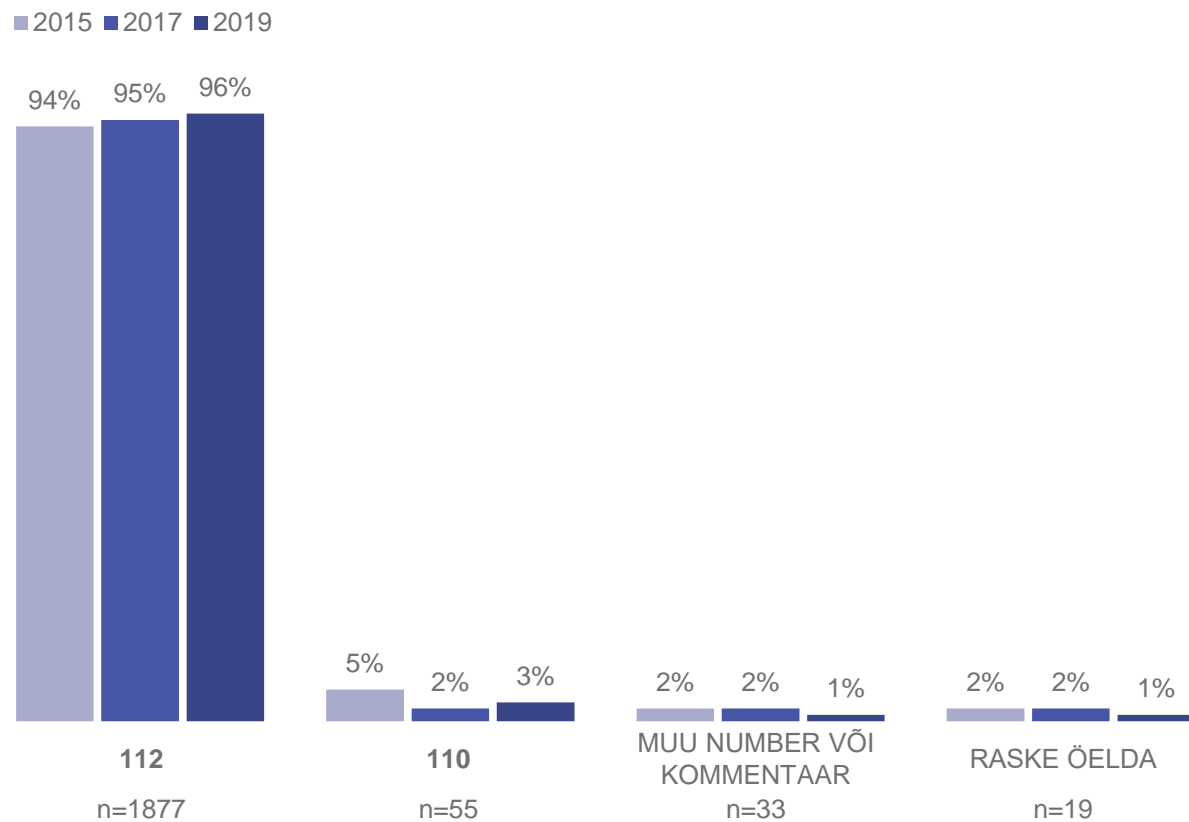

Ohust teatamine

Kõik vastajad, n=1954

13T Millisele numbrile helistaksite, kui märkate vees paadiga ümber läinud seltskonda?

Spontaanselt antud vastused

1.1.2 Hoiakud

Kokkuvõte elanike veeohutuslaste hoiakute kohta (1)

PÄÄSTEVESTI VAJALIKKUS PAADISÕIDUL

- **Päästevesti kandmist paadisõidul peab alati vajalikuks 90% kõikidest vastajatest** ning see näitaja pole kahe aastaga muutunud. Veidi vähem on selle igas olukorras vajalikkuses veendunud mehed ja 20-39-aastased, kuid neis sihtrühmades on veendumus vajalikkuses viimastel aastatel pidevalt kasvanud (näitajad on vastavalt 89% ja 88%). Kampaania sihtrühmas 60-74-aastaste seas on päästevesti vajalikkus tunnetamine üle keskmise (94%).
- Endiselt võib märgata seoseid inimese ujumisoskuse ja selle vahel, kui oluliseks päästevesti kasutamist peetakse. Neist, kes ei oska ujuda või on kehva ujumisoskusega, peavad päästevesti vajalikuks 93% ning väga hea ujumisoskusega inimestest 79%. Viimaste seas on päästevesti vajalikuks pidamine veidi langenud (2017. aastal oli see 84%).

PAADIGA SÕITMINE ALKOHOLIJOOBES

- Suhtumine paadiga sõitmisesse alkoholihoobes **ei ole viimase paari aasta jooksul oluliselt muutunud – 65% elanikkonnast** on arvamusel, et mitte keegi paadiseltskonnast ei tohiks olla alkoholihoobes.
- Seda, et keegi paadisõitjatest ei tohiks olla alkoholihoobes, arvavad keskmisest enam naised, muust rahvusest venekeelsed elanikud (Ida regioon) ning 60-74-aastased. Kõige vähem on seda meelt mehed ja 20-39-aastased, samuti Lääne regiooni elanikud.
- 26% elanikest on arvamusel, et piisab sellest, kui paadijuht ja/või seltskonna eest vastutav isik on kaine ja tervelt 7% elanikest arvab, et kerges alkoholihoobes võib olla ka paadijuht ise. See osakaal on viimastel aastatel jäänud sellele tasemele pidama. Seda, et ka paadijuhile võiks kerge joove olla lubatud, arvavad keskmisest enam mehed, eestlased, 20-39a elanikud ning Lääne regiooni elanikud.
- Hoiak alkoholihoobes paadijuhtimise suhte on samuti otseses seoses ujumisoskusega – mida paremini osatakse ujuda, seda rohkem arvatakse olevat lubatud. Kõige kehvema ujumisoskusega inimesed on aga ettevaatlikumad ja 73% nendest arvab, et kogu seltskond paadis peaks olema kaine. Samas nende seas, kellel on väga head ujumisoskused, on keskmisest enam neid, kes arvavad, et ka seltskonna eest vastutajale on kerge joove lubatud ja nende osakaal on veidi kasvanud (2019: 19%, 2017: 11%).

Kokkuvõte elanike veeohutuslaste hoiakute kohta (2)

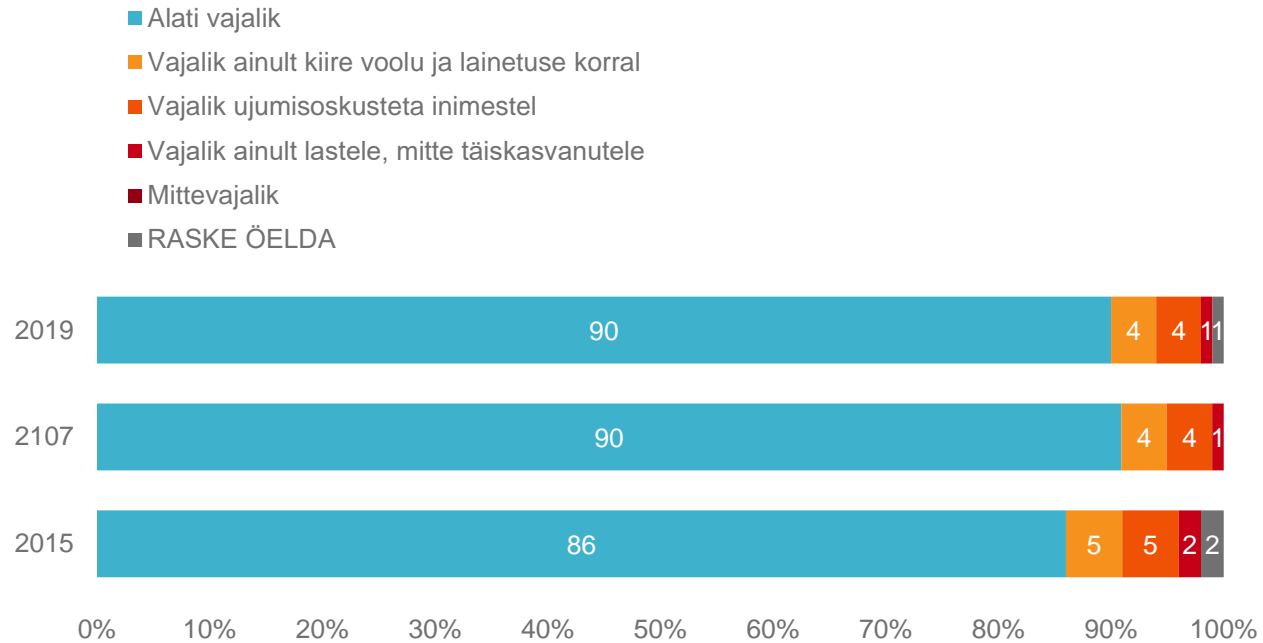
LASTE ÜKSINDA UJUMA LUBAMINE

- **69% vastajatest** leiab, et 9-aastase lapse üksinda ujuma lubamise puhul on vanemate poolt tegemist kas **pigem või kindlasti just hooletusega**. Ülejäänud peavad seda pigem usalduseks lapse vastu. Võrreldes varasemate uuringuperioodidega ei ole selles osakaalus olulisi muutusi toimunud.
- Küll aga on viimase kolme uuringu võrdluses pidevalt kahanenud nende osakaal, kes seda kindlasti hooletuseks peavad (2019: 22%, 2017: 25%, 2015: 29%). Suhtumine on muretum meeste, eestlaste ning 20-39-aastaste seas. Samas kampaania sihtrühmas 60-74-aastaste seas on suhtumine rangem: 30% peavad lapse üksi ujuma lubamist kindlasti hooletuseks.
- **Peredes, kus on 5-15-aastasi lapsi, kõigub nende osakaal, kes peavad laste üksinda ujuma lubamist kindlasti hooletuseks, üsna samal tasemel** (2015: 28%, 2017: 30%, 2019: 24%). Tervikuna ei erine nende vaated kogu elanikkonna keskmisest.
- Naised muretsevad laste pärast veidi enam kui mehed: 25% neist peavad laste üksinda ujuma saatmist hooletuseks.
- Võrreldes eestlastega on **muukeelne elanikkond** laste üksinda ujuma lubamise osas **endiselt oluliselt rangema hoiakuga: 30% neist peavad sellist käitumist hooletuseks**.
- Maa ja linnaelanike hoiakud eriti ei erine: veidi vähem peetakse lapse üksi ujuma lubamist kindlaks hooletuse märgiks väikestes- ja keskmise suurusega linnades (18%).
- Regionaalsed erinevused hoiakutes puuduvad.

Päästevesti vajalikkus paadisõidul

Kõik vastajad, n=1954

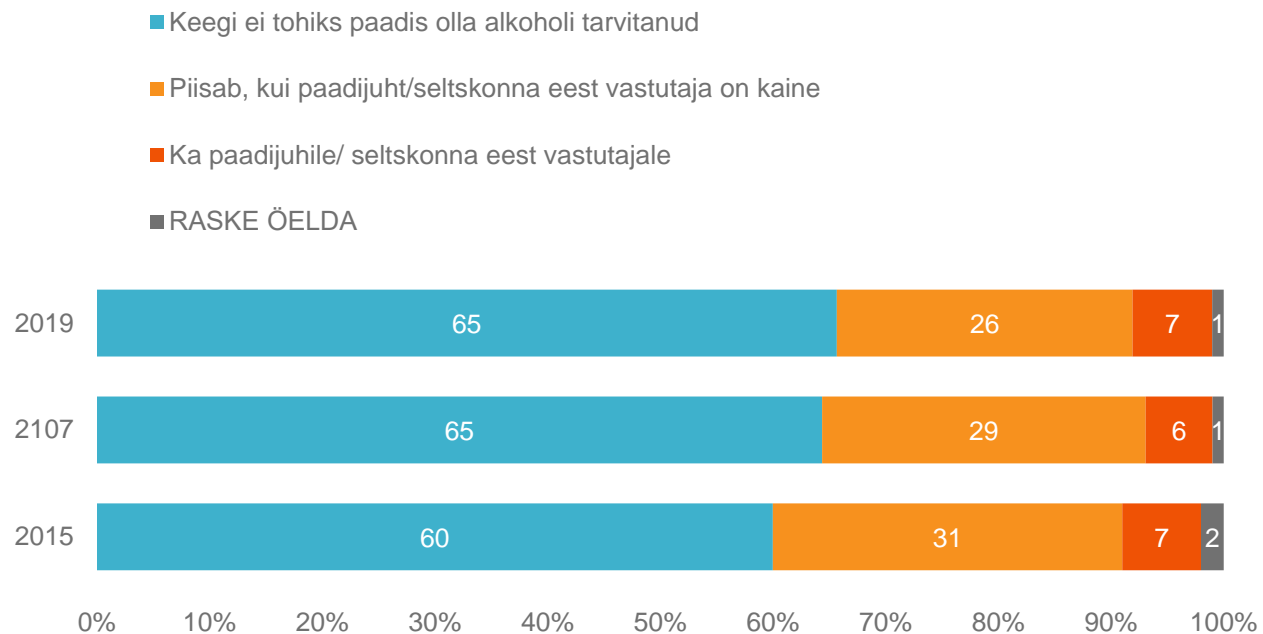
12H Paadisõidul päästevesti kandmise vajalikkuse suhtes on erinevaid arvamusi. Milline järgnevatest on lähedasem Teie seisukohale? Kas päästevest on veesõidukiga (aerupaat, kanuu, süst, kajak, jaht) sõidul ...?

Paadiga sõitmine alkoholijoobes

Kõik vastajad, n=1954

15H Alkoholijoobes paadiga sõitmise suhtes on erinevaid arvamusi. Milline kolmest on Teie seisukohale kõige lähem? Kas ...?

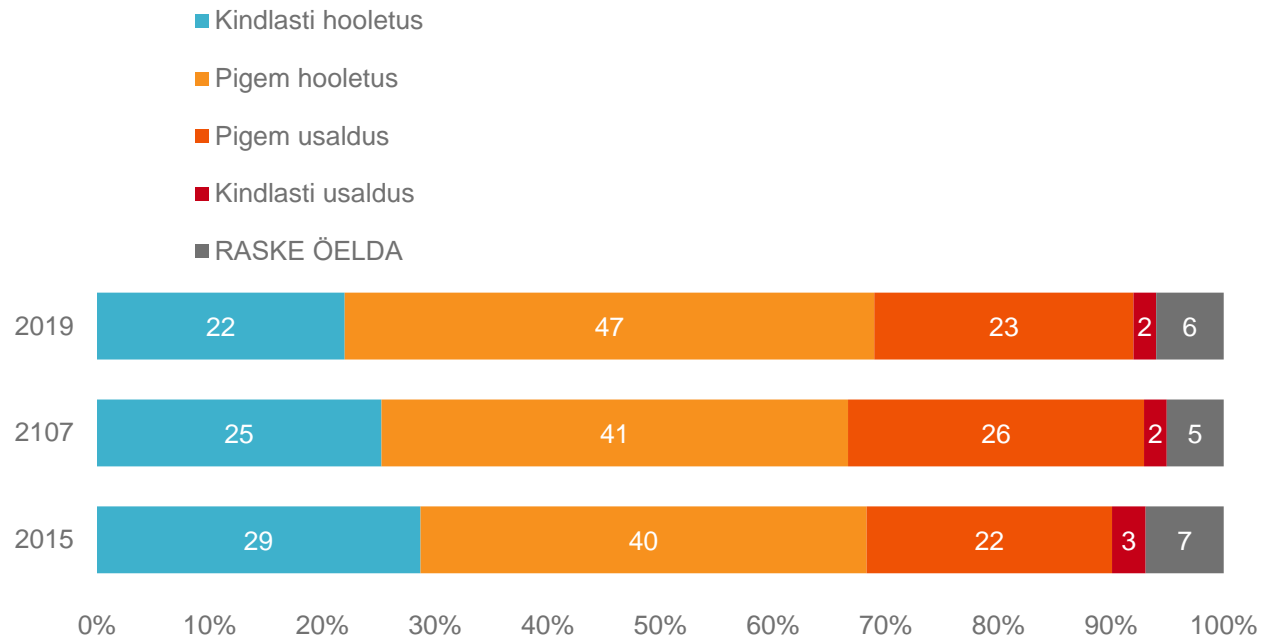
* 2017.aastal võrreldes 2015. aastaga sõnastus muutunud:

2015: „Keegi ei tohi paadis olla alkoholi tarvitanud“; „Ka paadijuhile/ seltskonna eest vastutajale on kerge alkoholijoove lubatud“.

Laste üksinda ujuma lubamine

Kõik vastajad, n=1954

9H Kui lapsevanem lubab oma 9-aastase lapse üksi ujuma, siis võib seda pidada nii usalduseks kui ka hooletuseks lapse suhtes? Kas Teie arvates on see ...?

1.1.3 Käitumine

Kokkuvõte elanike veeohutuselase käitumise kohta (1)

PÄÄSTEVESTI KANDMINE PAADISÕIDUL

- Kuigi 90% elanikkonnast on arvamusel, et päästevest on veesõidukiga sõidul **alati vajalik**, ei vasta reaalne käitumine selle hoiakule – **nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul paadiga (kanuu, paat, kajak, süst) sõitnud, on päästevesti alati kandnud vaid 70%** (osakaal ei ole aastatega muutunud).
 - Nendest paadiga sõitnutest, kes pidas päästevesti kandmist alati vajalikuks, kandsid ise päästevesti tegelikult 77%. Seega ca neljandik ei käitu oma hoiakule vastavalt.
- **13% vastanutest kandis päästevesti ainult mõnikord, kui see oli olemas ja 5% ainult halbades ilmastikuoludes. 9% ehk iga kümnes inimene, kes viimase aasta jooksul on paadiga sõitnud, ei kandnud kordagi päästevesti.** See osakaal on viimase 3 aasta lõikes olnud enam-vähem samal tasemel.
- Keskmisest oluliselt enam on päästevesti **mittekandjaid sarnaselt 2017. aastale just kõige nooremas vanusegrupis (15-19a)**. Siiski on aasta-aastalt päästevesti kandmine selles sihtrühmas kasvanud (2015: 62%, 2019: 70%). Analüüsi erigrupi tulemused ei erine elanikkonna keskmisest.
- Hooletumalt suhtuvad päästevesti kandmisesse mehed (67% peavad alati vajalikuks), kuid selles sihtrühmas on käitumine aastate jooksul vähehaaval paranenud (2015. aastal oli näitaja 58%).
- Eestlaste ja muu rahvuse käitumine päästevesti kandmisel ei erine.

ALKOHOLIJOOBES PAADIGA SÕITMINE VÕI UJUMINE

- Alkoholihoobes paadiga sõitmise või ujumise osas **kinnitab ligikaudu 9 inimest 10-st, et ei ole viimase 12 kuu jooksul teinud kumbagi (88%)**. See osakaal on püsinud stabiilsena uuringu algusaegadest (2011) peale ning ka sotsiaaldemograafilistes lõigetes on vähe muutunud. Ainsa muutusena võib välja tuua seda, et 15-19-aastaste seas on võrreldes 2 aasta taguse ajaga enam neid, kes pole alkoholihoobes ei ujunud ega paadiga sõitnud (94%).
- Lisaks noortele on keskmisest **ettevaatlikumad** (ei ole alkoholihoobes ei ujunud ega paadiga sõitnud) on **naised, muust rahvusest (Ida regioon) ning 60-74-aastased**.
- Alkoholihoobes nii ujunud kui paadiga sõitnud on keskmisest enam mehed ning 20-39-aastased, eestlaste puhul tuleb enam ette joobes ujumist.
- **Puuduliku ujumisoskusega** inimesed on ka mõneti ettevaatlikumad: 93% neist pole alkoholihoobes ei ujunud ega paadiga sõitnud. Samas parem ujumisoskus toob kaasa ka muretuma suhtumise: 83% neist, kes keskmisel või heal tasemel ujuvad ei ole joobes ujunud või paadiga sõitnud.

Kokkuvõte elanike veeohutusosalase käitumise kohta (2)

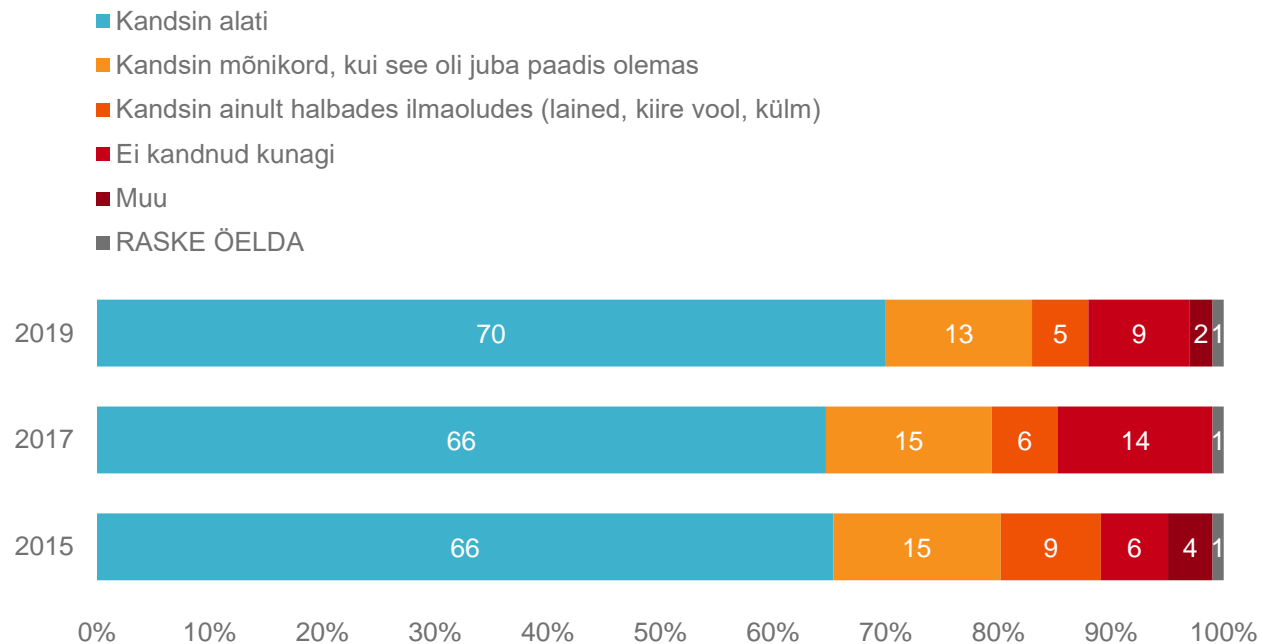
LAPSE UJUMA LUBAMINE

- **69% elanikkonnast leiab, et isegi kui laps oskab ujuda (järjest vähemalt 50 meetrit), siis on vaja teda ikkagi pidevalt jälgida nii kaldal kui vees.** See osakaal ei ole viimaste aastate jooksul oluliselt muutunud; samuti ei ole olulisi muutusi toimunud erinevates sotsiaal-demograafilistes elanikkonnagruppides.
- Ka ülejäänud on arvamusel, et lapsel peaks aeg-ajalt pilgu peal hoidma ja ujuma peaks laps ikkagi minema järelevalve all (. Nende osakaal, kes usaldavad lapse täielikult üksi ujuma, on 2%.
- Neid, kes jälgiks last pidevalt nii kaldal kui vees, on keskmisest **mitte-eestlaste** hulgas.
- Lastega peredes on hoiak veidi muretum: 66% neist leiavad, et last tuleks pidevalt jälgida ning 31%, et aeg-ajalt tuleks pilk peale visata. Siiski on erinevus elanikkonna keskmisest väike ja 97% lastega peredest neid veekogu ääres siiski jälgiks.
- Sarnaselt varasemale ei pea **15-19 a** noored pidevat järelevalvet väga oluliseks – 41 % sihtrühmast arvab, et piisab täiesti lapse kontrollimisest vaid aeg-ajalt. Tõenäoliselt ei taju nemad veel kaasnevat vastutust ja neil endil ei ole lastega suuri kogemusi olnud.
- Analüüsi erirühmas – **60-74-aastaste seas** – on suhtumine keskmisest kontrollivam. 75% neist leiavad, et 9-aastast last peaks jälgima pidevalt nii kaldal kui vees.

Päästevesti kandmine paadisõidul

Nendest, kes sõidavad paadiga, n=888

11K Mõeldes oma viimase 12 kuu jooksul toimunud paadisõitudele (kanuu, paat, kajak, süst), siis kas Te kandsite paadisõidu ajal päästevesti?*

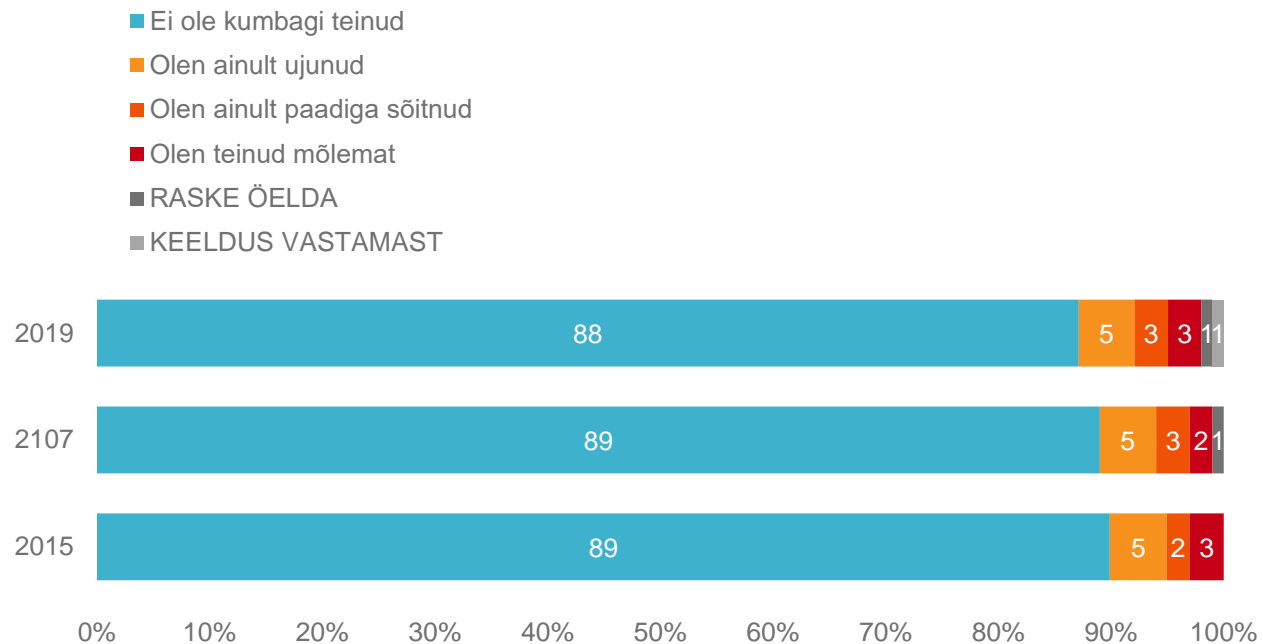
*Küsimuse ja vastusevariantide sõnastus 2017. aastal võrreldes 2015.a muutunud; tulemused pole üks-ühele võrreldavad.

2015: „Mõeldes paadisõidule (kanuu, paat, kajak, süst), siis kas Te kannate paadisõidu ajal päästevesti?“ (1-Kannan alati, 2-Ainult juhul, kui see on paadis olemas, 3-Ainult halbades ilmaoludes, 4-Ei kannan kunagi, 5-Muu)

Alkoholijoobes paadiga sõitmise või ujumise kogemus

Kõik vastajad, n=1954

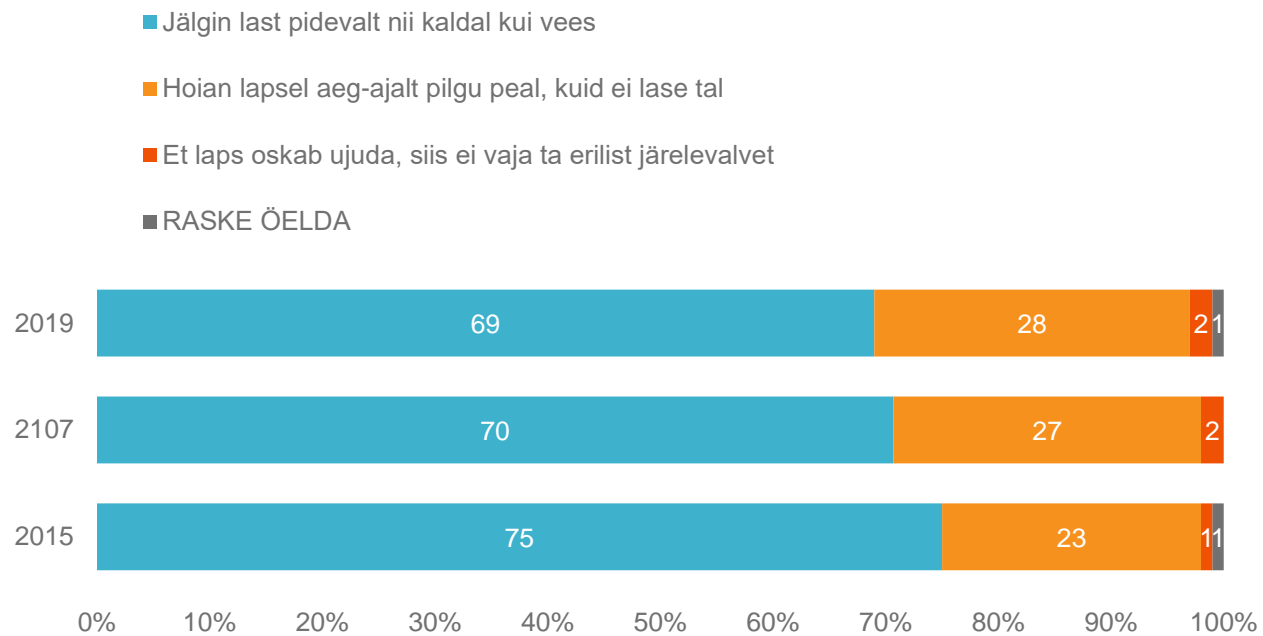
14K Mõeldes viimasele 12 kuule, siis kas Te olete alkoholi tarvitanuna läinud ujuma või paadiga sõitma?

Lapse ujuma lubamine

Kõik vastajad, n=1954

6K Oletagem, et olete 9-aastase lapsega veekogu ääres rannas päevitamas. Laps suudab järjest ujuda 50 meetrit. Milline järgnevatest tegevustest vastab (vastaks) kõige enam Teie käitumisele?

1.1.4 Ennetav käitumine

Kokkuvõte elanike veeohutuselase ennetava käitumise kohta (1)

VEEOHUTUSEST RÄÄKIMINE KODUS

- Viimase aasta jooksul on veeohutusest räägitud **enam kui kolmandikus peredest (35%)** ning see osakaal on viimase kolme uuringu lõikes jäänud samaks.
- **31% peredest on enda arvates juba piisavalt hästi teemast informeeritud** ja seetõttu ei ole sellest rääkimist peetud oluliseks. Nende osakaal on samuti varasemaga võrreldes samal tasemel.
- **Ülejäänud perede (29%)** esindajad on aga arvamusel, et kuna **see teema neid ei puuduta**, siis ei olnud oluline ka sellest rääkida.
- Ootuspäraselt on veeohutusest keskmisest **oluliselt enam räägitud lastega peredes**: 44%-s peredest on räägitud nii uppumisohtu ennetamisest kui käitumisest selle korral. Lisaks on 24%-s lastega peredest räägitud uppumisohtu sattumise vältimisest. Kokku on teemat mingil määral puudutanud 68% lastega peredest. Iga kümnes lastega pere arvab, et see teema neid ei puuduta, kuigi nende pere kodu või maakodu läheduses leidub veekogusid.
- Vaid ca igas neljandas peres, kus 5-15a lapsi ei ole, on veeohutuse teemadel räägitud, 35% usub, et nad teavad juba piisavalt ning 35%, et teema neid ei puuduta.
- 60-74-aastased ütlevad tõenäolisemalt, et nende peret see teema ei puuduta (37%). Sellistes peredes on keskmisest enam neid, kes pole viimase 12 kuu jooksul ujumas käinud (42%) või paadiga sõitnud (69%). 26% peredest on teemat suuremal või väiksemal määral siiski käsitletud.
- Nendes peredes, kelle **esindaja ise ujuda ei oska, ei ole suurema tõenäosusega ka veeohutusest räägitud (41%)**, kuna teema peret ei puuduta (tõenäoliselt ei käida eriti ujumas). Samas on 39% peredest, kelle esindaja ujub väga hästi, rääkinud nii uppumisohtu ennetamisest kui käitumisest selle korral.
- Nendes peredes, kelle kodu või maakodu lähedal asub mõni veekogu, on ka uppumisohtust ja selle korral käitumisest räägitud enam kui peredes, kelle kodu lähedal veekogu pole (vastavalt 24% ja 16%).

Kokkuvõte elanike veeohutusalase ennetava käitumise kohta (2)

VALMISOLEK TAKISTADA PURJUS SÕPRA/ LÄHEDAST

- Valmisolek takistada purjus sõpra või lähedast sõltumata joobeastmest ujuma või paadiga sõitma minemast ei ole märkimisväärselt muutunud ning on alates 2013. aastast kõikunud 56-62% vahel olles 2019. aastal 58%.
- Valmisolek on langenud **65-74-aastaste seas** (2015: 80%, 2019: 68%) ning on keskmisest madalam ka 60-74-aastaste hulgas. Vanemate inimeste sihtrühm on tõenäoliselt ebakindlam võime osas purjus sõpra takistada, sest ütleb keskmisest sagedamini, et sekkuks vaid siis, kui tegemist on tugeva joobega ja nad suudaksid takistada (18%).
- Keskmisest oluliselt **vähem takistaks** purjus sõpra sõltumata asjaoludest ka **mehed üldse, eesti rahvusest inimesed, 20-39-aastased**. Regioonidest eristub negatiivsemalt **Põhja regioon**, kus on keskmisest vähem igal juhul takistajaid.
- Ka siin võib näha **seost inimese enda ujumisoskusega** – puuduva või halva ujumisoskusega inimesed on altimad sõpra takistama. Keskmise ujumisoskusega inimeste seas on keskmisest enam neid, kes takistaks sõpra vaid tugeva joobe korral või ei takistaks üldse, kuid hoiaks silma peal.

HINNANG ENDA UJUMISOSKUSELE

- **Eesti elanike ujumisoskus püsib samal tasemel nagu 2017. aastal** ehk pea pooled elanikest ei oska ujuda või on nende ujumisoskused viletsad: iga kümnes elanik ütleb, et ei oska üldse ujuda ning 38% suudab peatusteta ujuda vähem kui 25 m. **Väga hea ujumisoskus on enda hinnangul 16% elanikest** (ujub peatusteta vähemalt 1000m või üle tunni; 2017:17% ja 2015.a 19%).
- **Mehed** on enda ujumisoskuse hindamisel endiselt naistest positiivsemad.
- **Kõige kõrgemalt hindavad enda ujumisoskust noorimad vastajad** (15-19 a), kellest 31% hindavad oma ujumisoskust väga heaks ning vaid 5% ei oska üldse ujuda.
- Kampaania sihtrühmas – **60-74-aastaste seas** – on keskmisest enam puuduva või kehva ujumisoskusega inimesi (vastavalt 18% ja 43%) ning keskmisest vähem väga hea ujumisoskusega inimesi (11%).
- Suurem osa elanikest (81%) on märkinud, et nende kodu või maakodu lähedal asub meri, jõgi või järv ning nende veekogude lähedal elavate/suvitavate elanike ujumisoskuse jaotus on võrreldav Eesti keskmisega

Kokkuvõte elanike veeohutusosalase ennetava käitumise kohta (3)

KÜLASTATAVAD UJUMISKOHAD

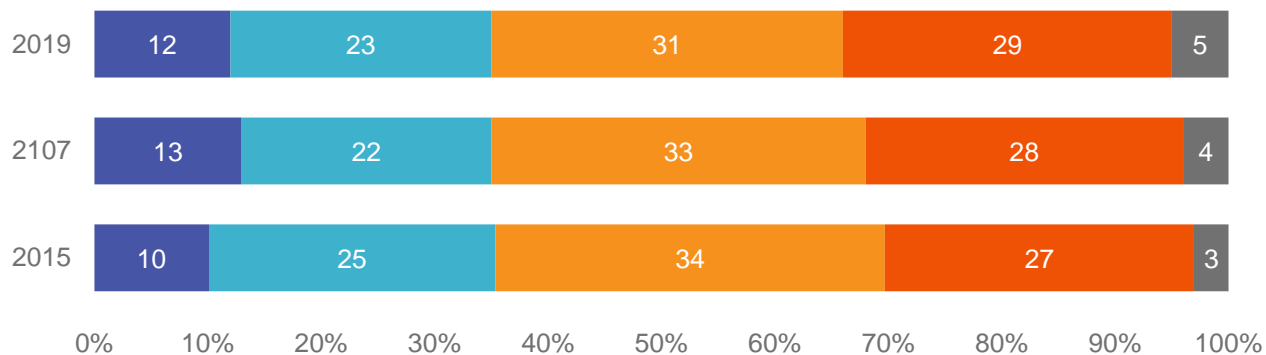
- **23%** elanikkonnast **ei ole viimase aasta jooksul looduslikes veekogudes ujumas käinud** ning seda on mõnevõrra vähem kui 2017. aastal (33%).
- Nendest, kes on ujumas käinud, on 61% külastanud **ujumisalana tähistatud rannavalveta randa** ja veidi väiksem osakaal (56%) **rannavalvega ujumisala**. Alates 2015. aastast võib märgata positiivset trendi rannavalvega ujumiskohtade külastamise osas, kuid kasvanud on ka valveta ent siiski ujumiseks mõeldud kohtade külastamine.
 - Eestlaste hulgas on rannavalvega randade külastamine vähehaaval kasvanud (2019: 51%), kuid nad jäävad selles endiselt alla mitte-eestlastele, kes ujuvad ennekõike just rannavalvega ujumiskohtades (65%).
 - Vähem käivad rannavalvega kohtades ka 60-74-aastased (46%). Nemad ujuvad ennekõike ujumiskohtadena tähistatud rannavalveta paikades (59%).
 - Lääne ja Lõuna regiooni elanikud ujuvad rannavalvega randades samuti vähem.
- Küllaltki suur on nende osakaal, kes on ujumas käinud selleks **mittetähistatud kohtades** (32%) või lausa **metsikutes paikades** (karjäärid, kraavid vms) (17%). Populaarsemad on sellised paigad meeste ja eesti rahvusest elanike hulgas. Metsikutes paikades käivad keskmisest enam ka 15-39-aastased inimesed ning vähem 60-74-aastased (10%).
- Võrreldes teiste piirkondadega eelistavad Põhja regiooni inimesed keskmisest enam rannavalvega ujumisasid,

Veeohutusest rääkimine kodus

Kõik vastajad, n=1954, perekaal

21E Kas Teie peres on viimase 12 kuu jooksul räägitud veeohutusest veekogu ääres viibimisel ja kuidas ohu korral käituda?

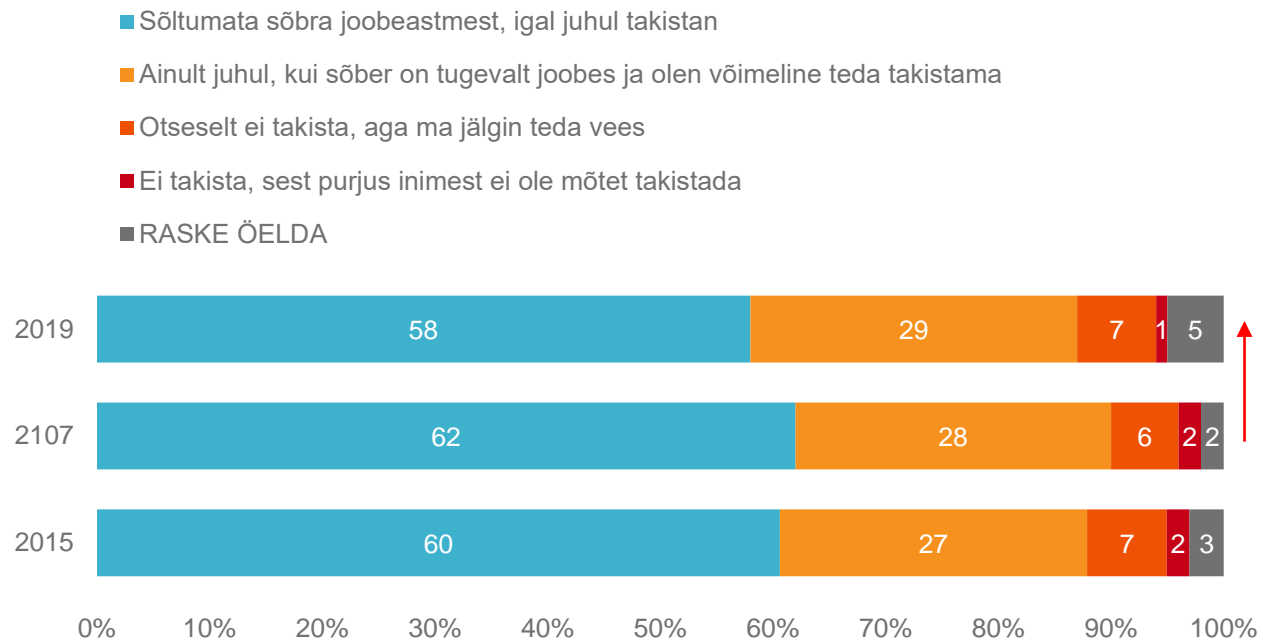
- On räägitud uppumisohtu sattumise vältimisest, kuid ei ole räägitud sellest, kuidas ohuolukorras käituma peaks
- On räägitud nii uppumisohtu ennetamisest, kui ka käitumisest selle korral
- Ei, sest mina või minu pereliikmed on sellest hästi informeeritud
- Ei ole räägitud, sest see ei puuduta meid
- RASKE ÖELDA

Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast

Kõik vastajad, n=1954

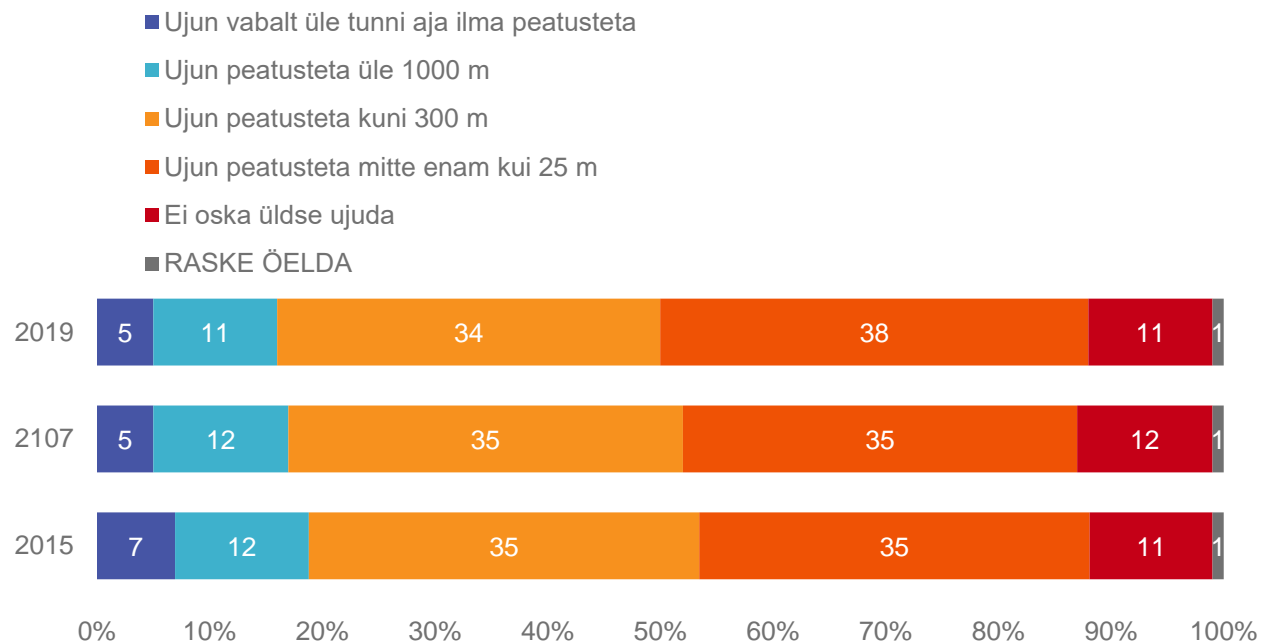
16E Millisel juhul Te olete valmis takistama (olete takistanud) purjus sõpra/lähedast ujuma või paadiga sõitma minemast? Valige sobivaim.

Hinnang enda ujumisoskusele

Kõik vastajad, n=1954

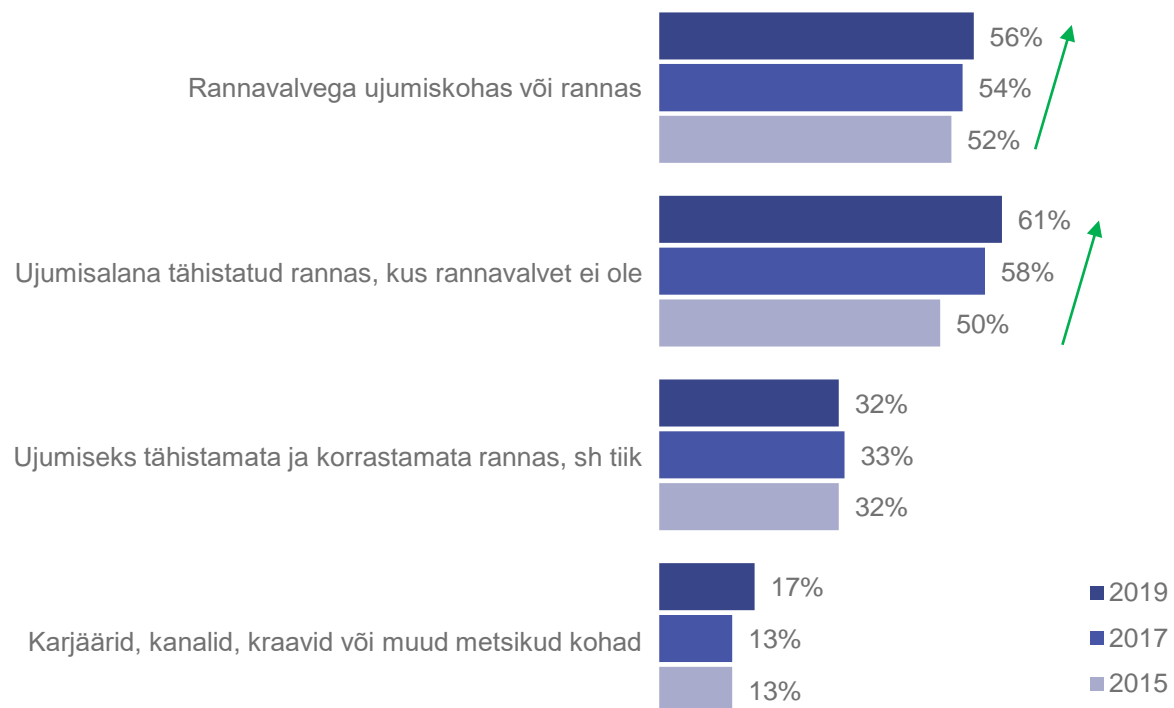
5E Kuidas Te hindate oma ujumisoskust? Kas Te ...?

Külastatavad ujumiskohad

Nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ujumas käinud, n=1483

4E Millistes ujumiskohtades olete viimase 12 kuu jooksul ujumas käinud?

1
Veeohutuse indeksi sisendküsimused
1.2
Uuringu põhitulemused sihtrühmades

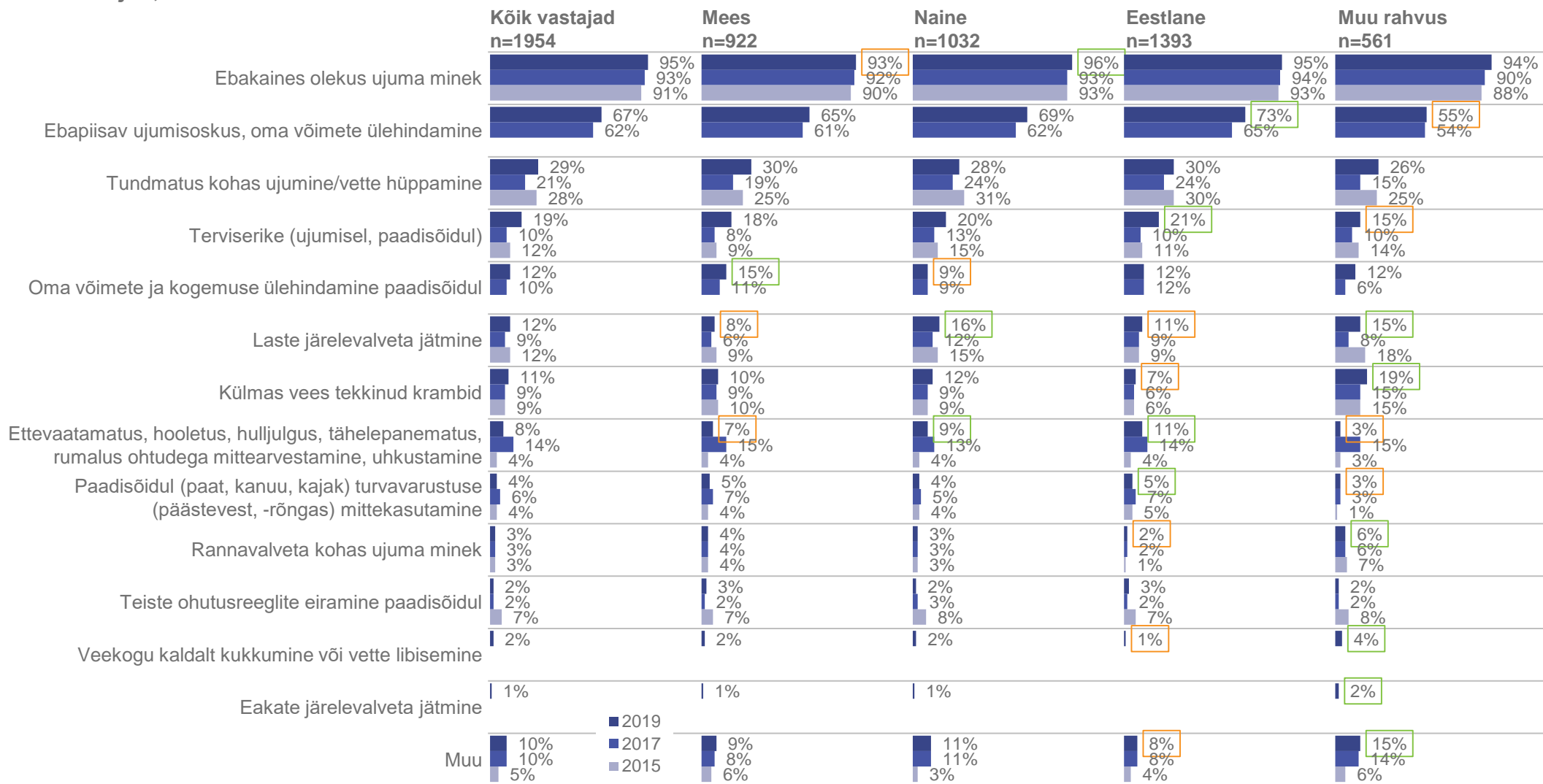

1.2.1
Teadmised

Uppumissurmade peamised põhjused suvel erinevates rahvastikurühmades (1)

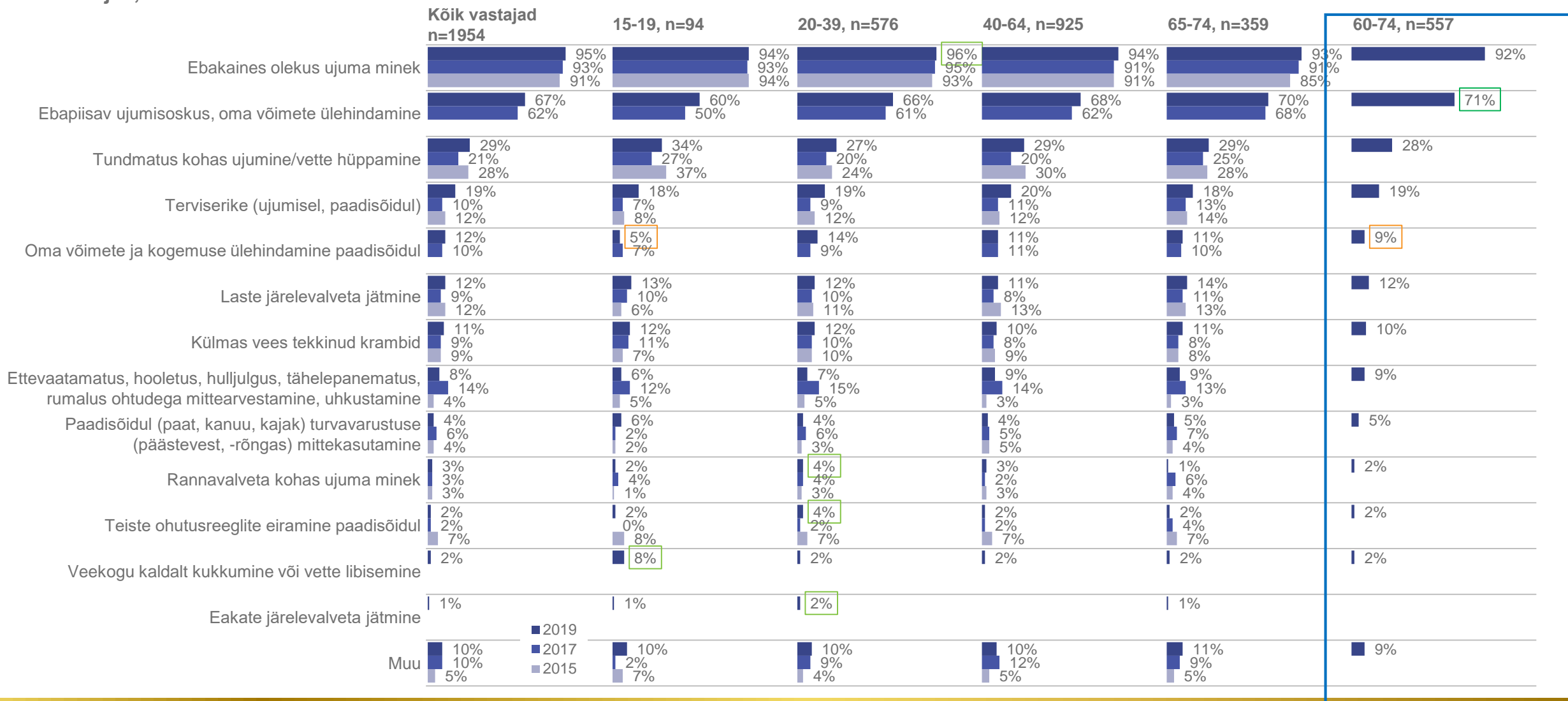
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Uppumissurmade peamised põhjused suvel erinevates rahvastikurühmades (2)

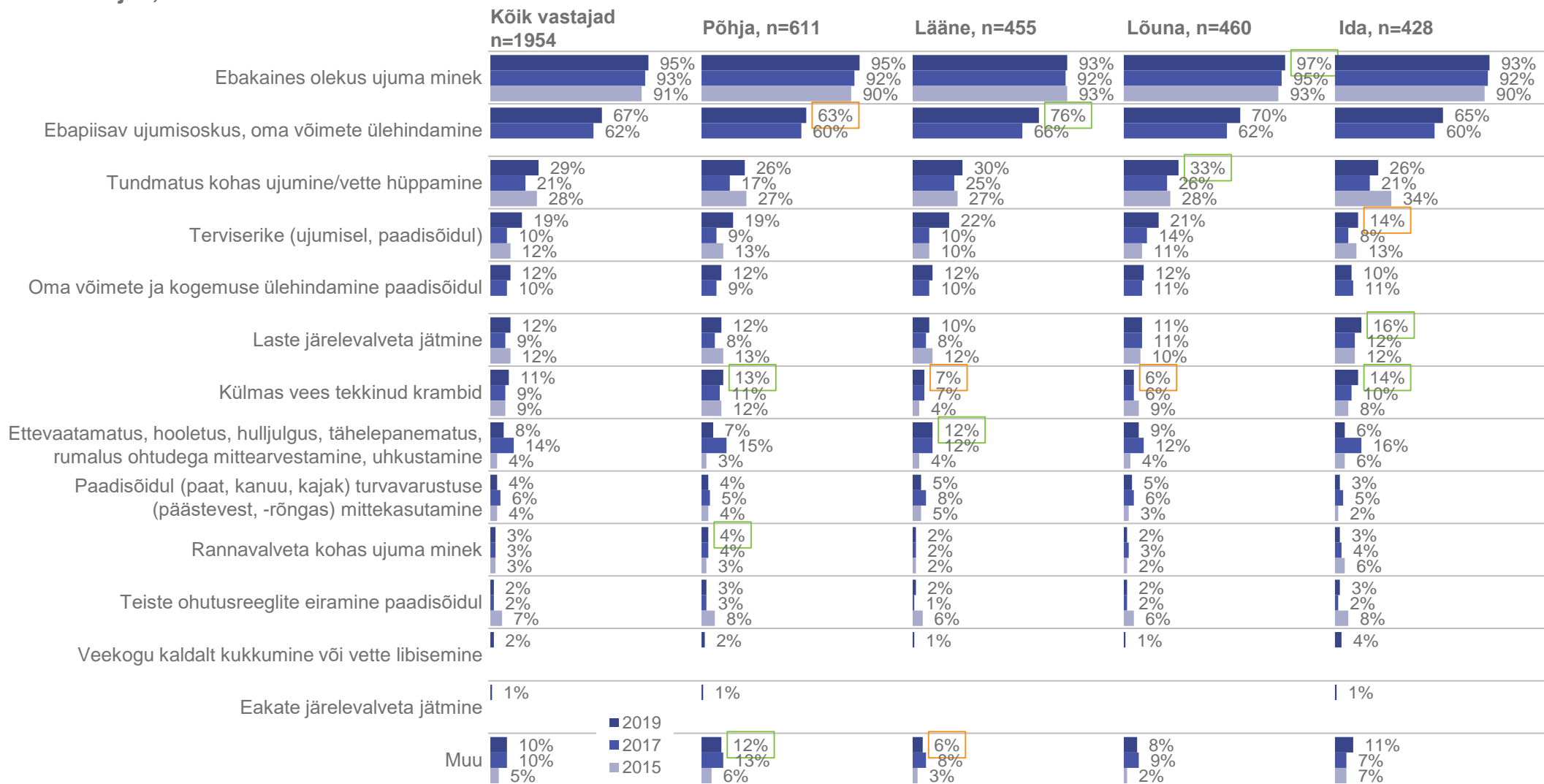
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Uppumissurmade peamised põhjused suvel erinevates rahvastikurühmades (3)

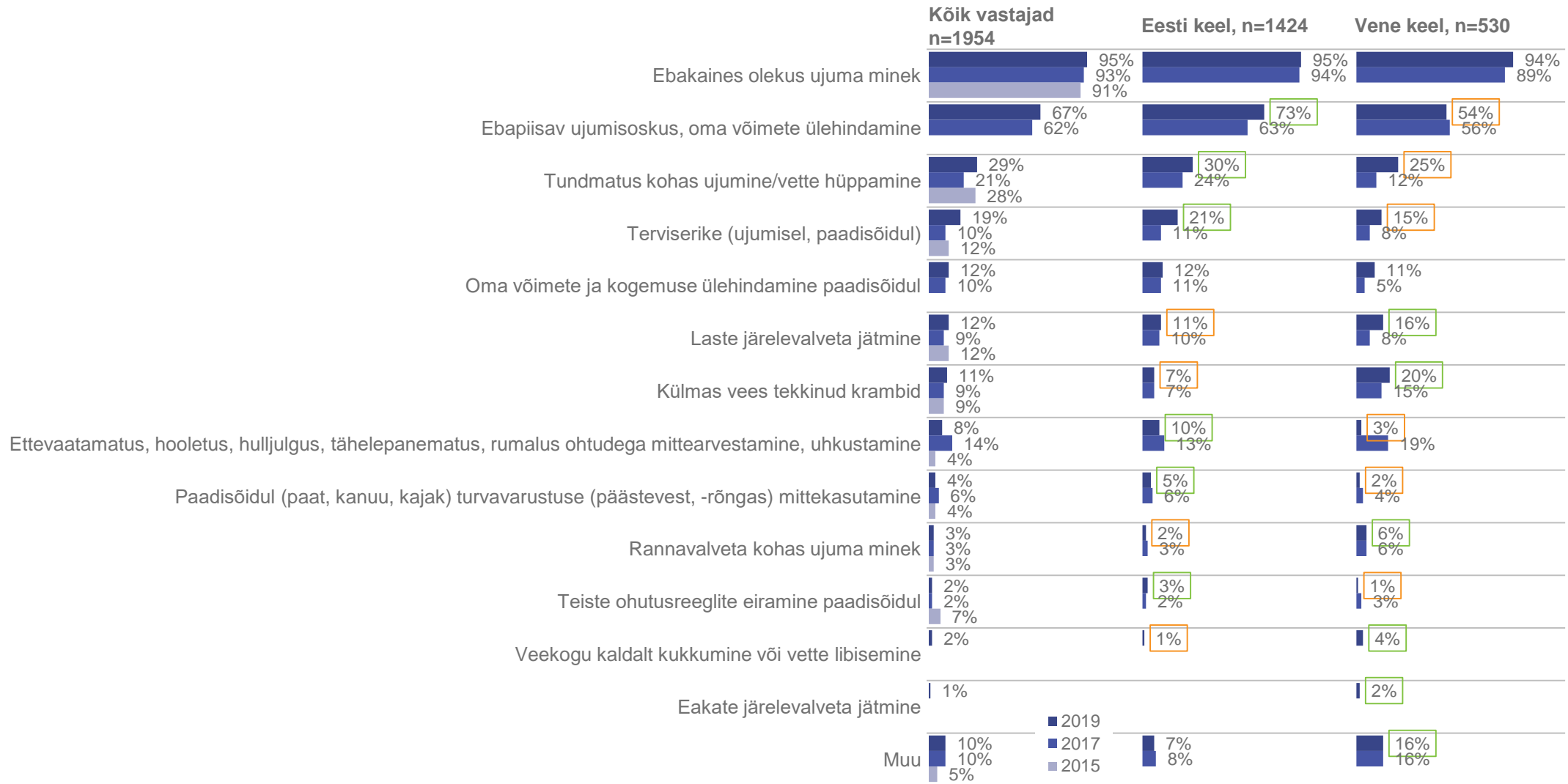
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Uppumissurmade peamised põhjused suvel erinevates rahvastikurühmades (4)

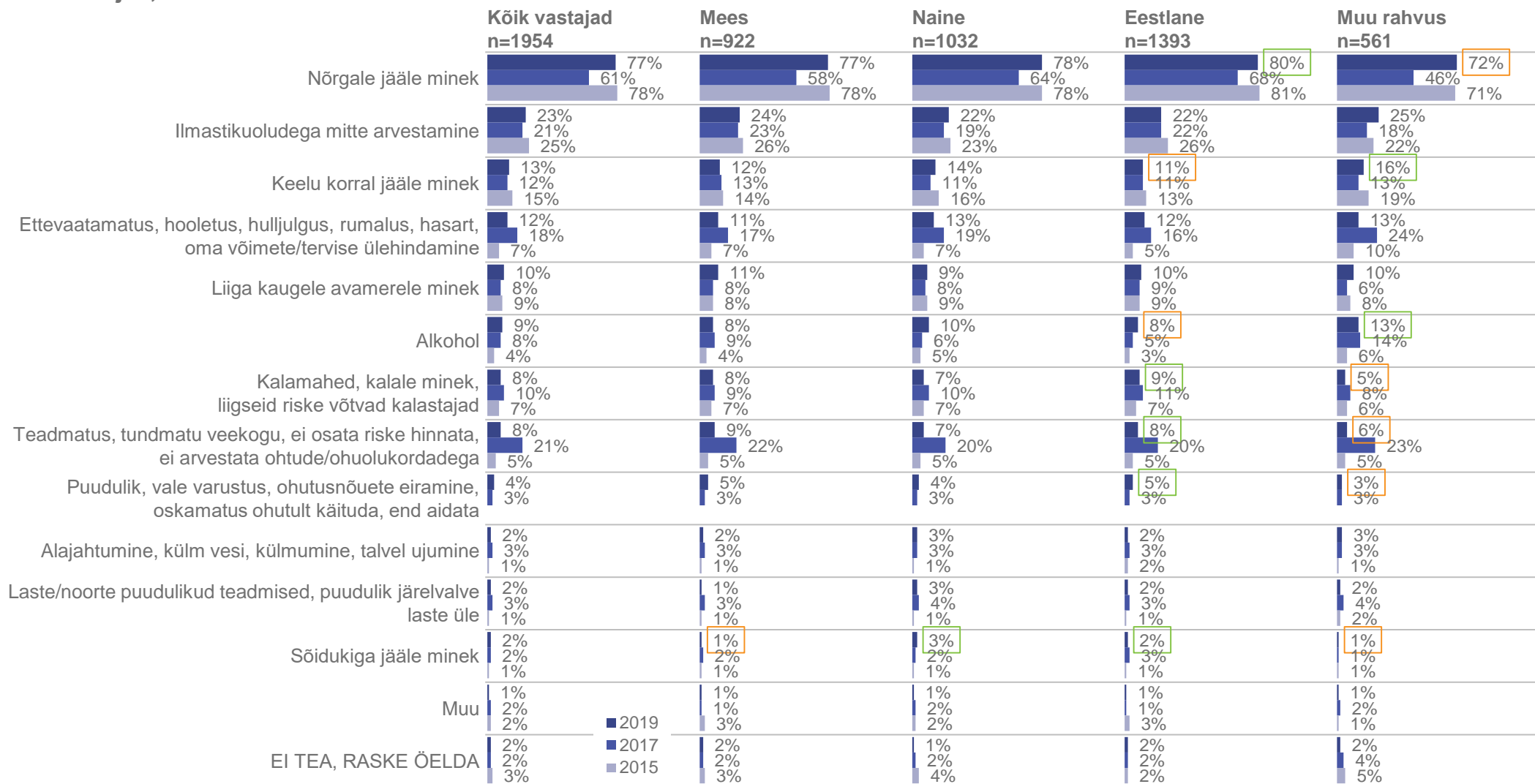
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Peamised ohutegurid talvel erinevates rahvastikurühmades (1)

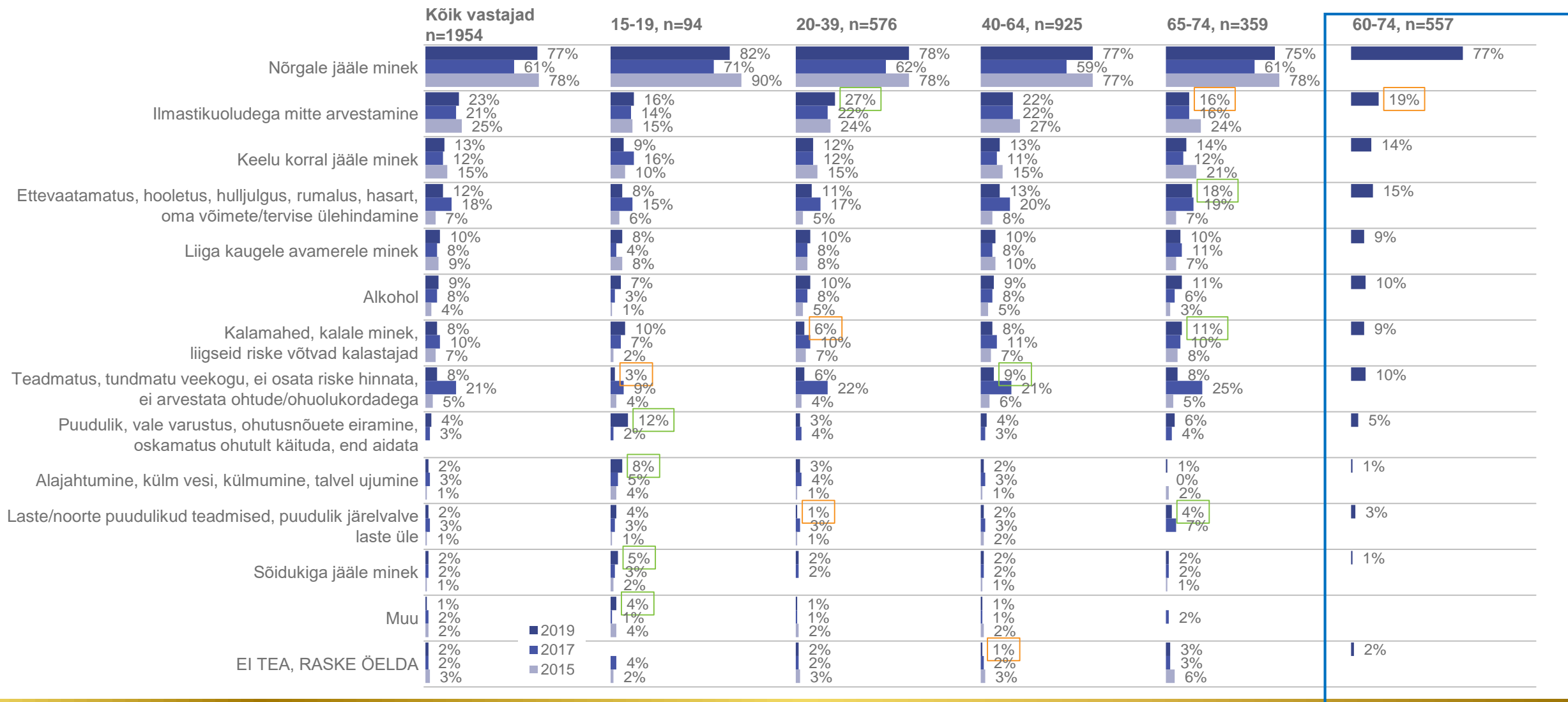
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Peamised ohutegurid talvel erinevates rahvastikurühmades (2)

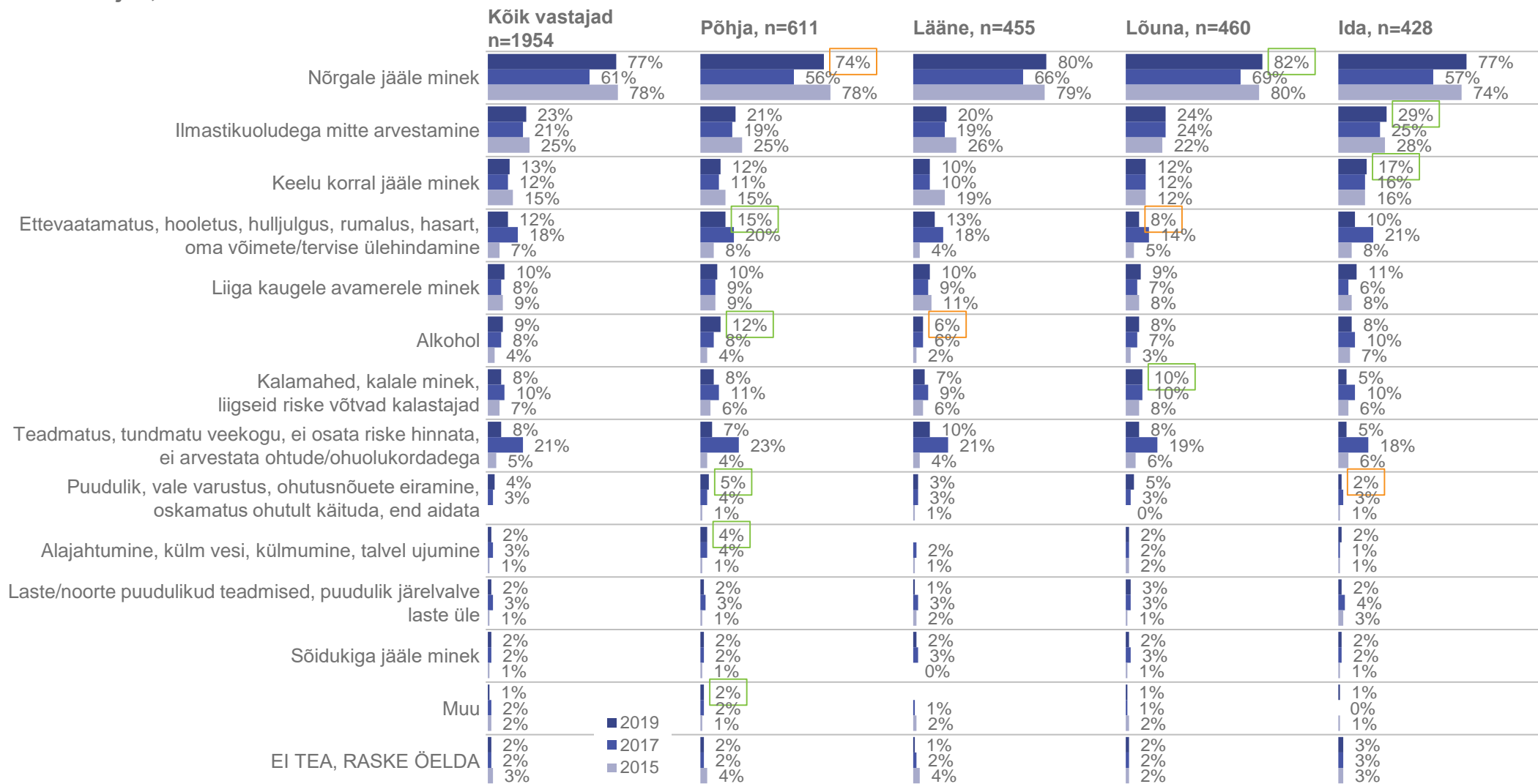
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Peamised ohutegurid talvel erinevates rahvastikurühmades (3)

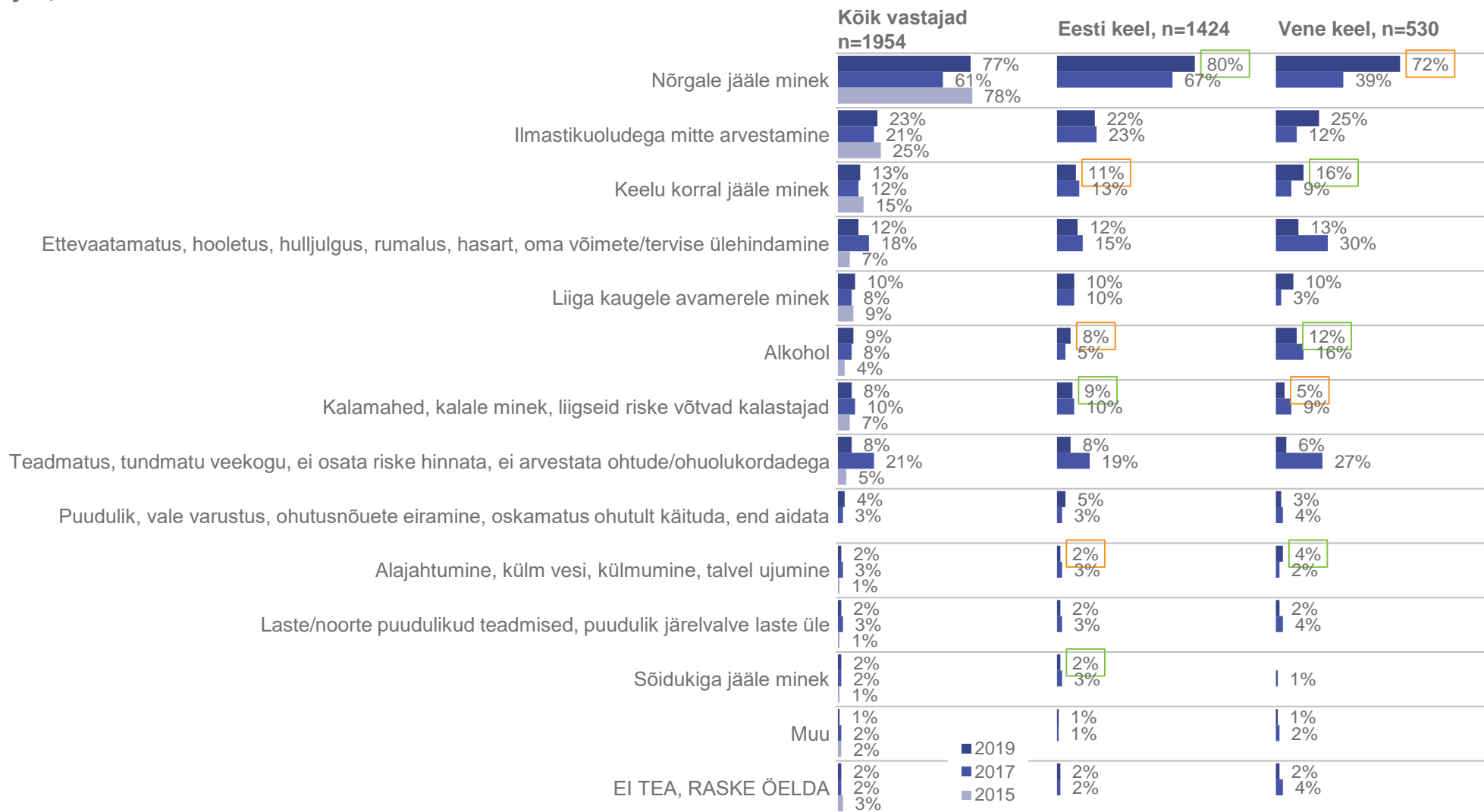
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Peamised ohutegurid talvel erinevates rahvastikurühmades (4)

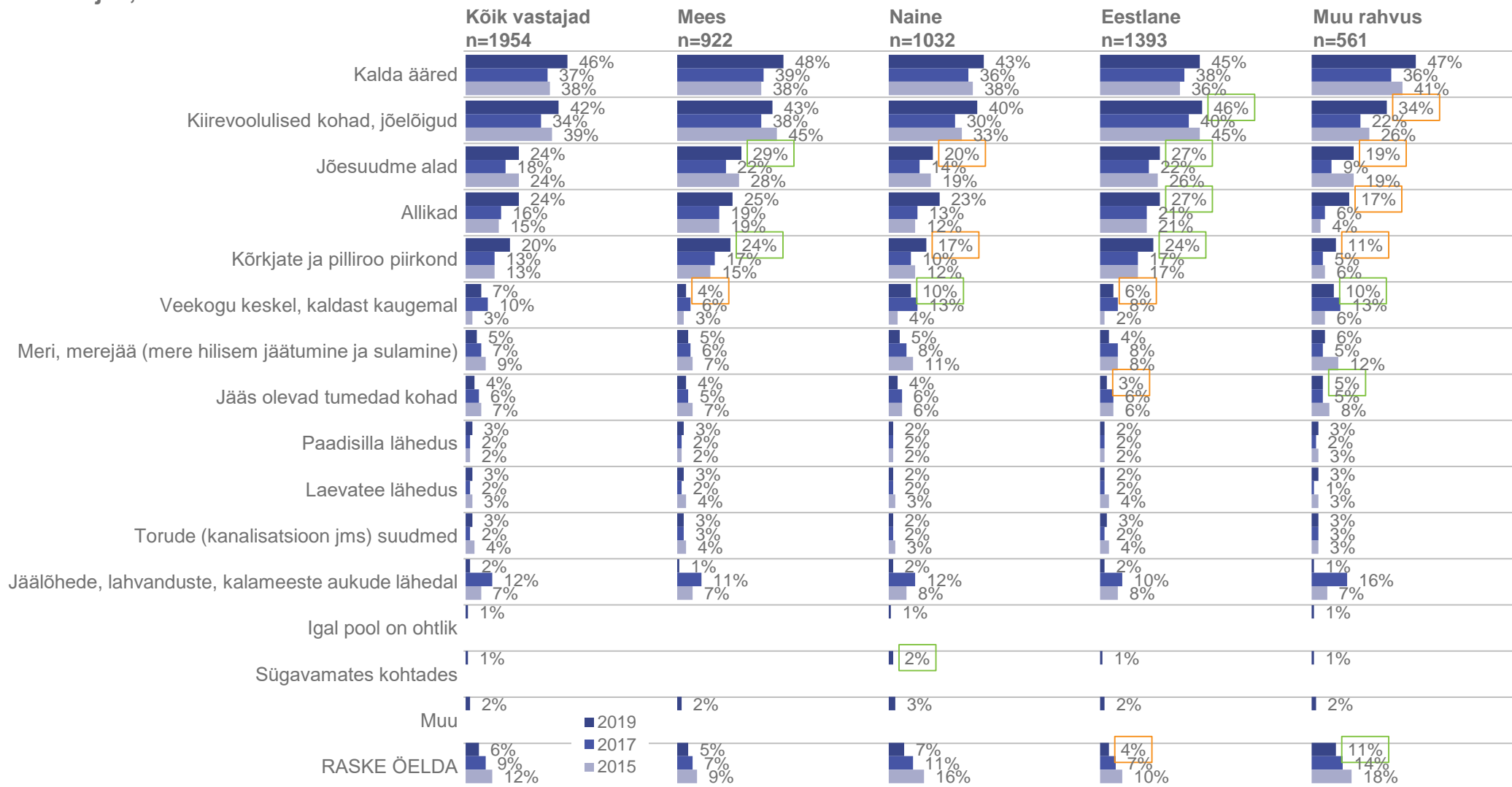
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes erinevates rahvastikurühmades (1)

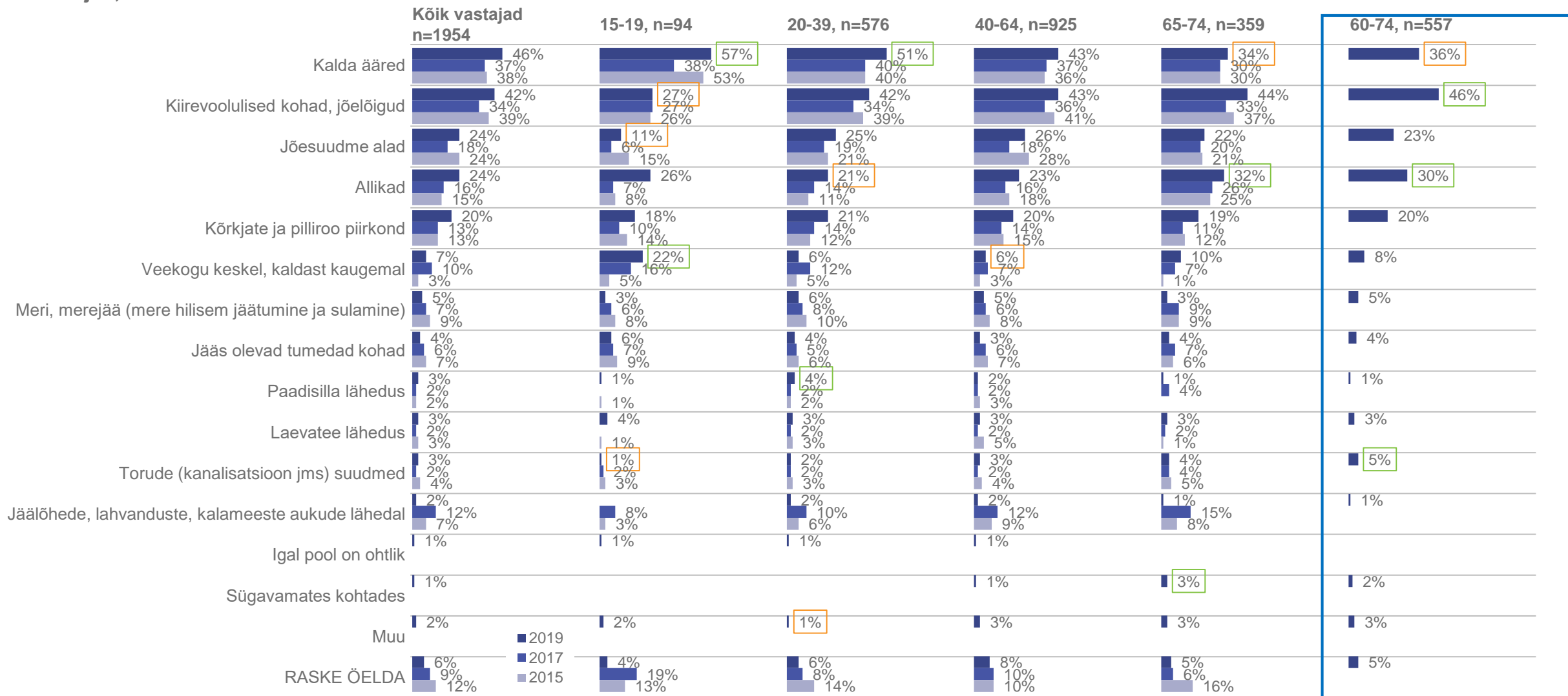
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes erinevates rahvastikurühmades (2)

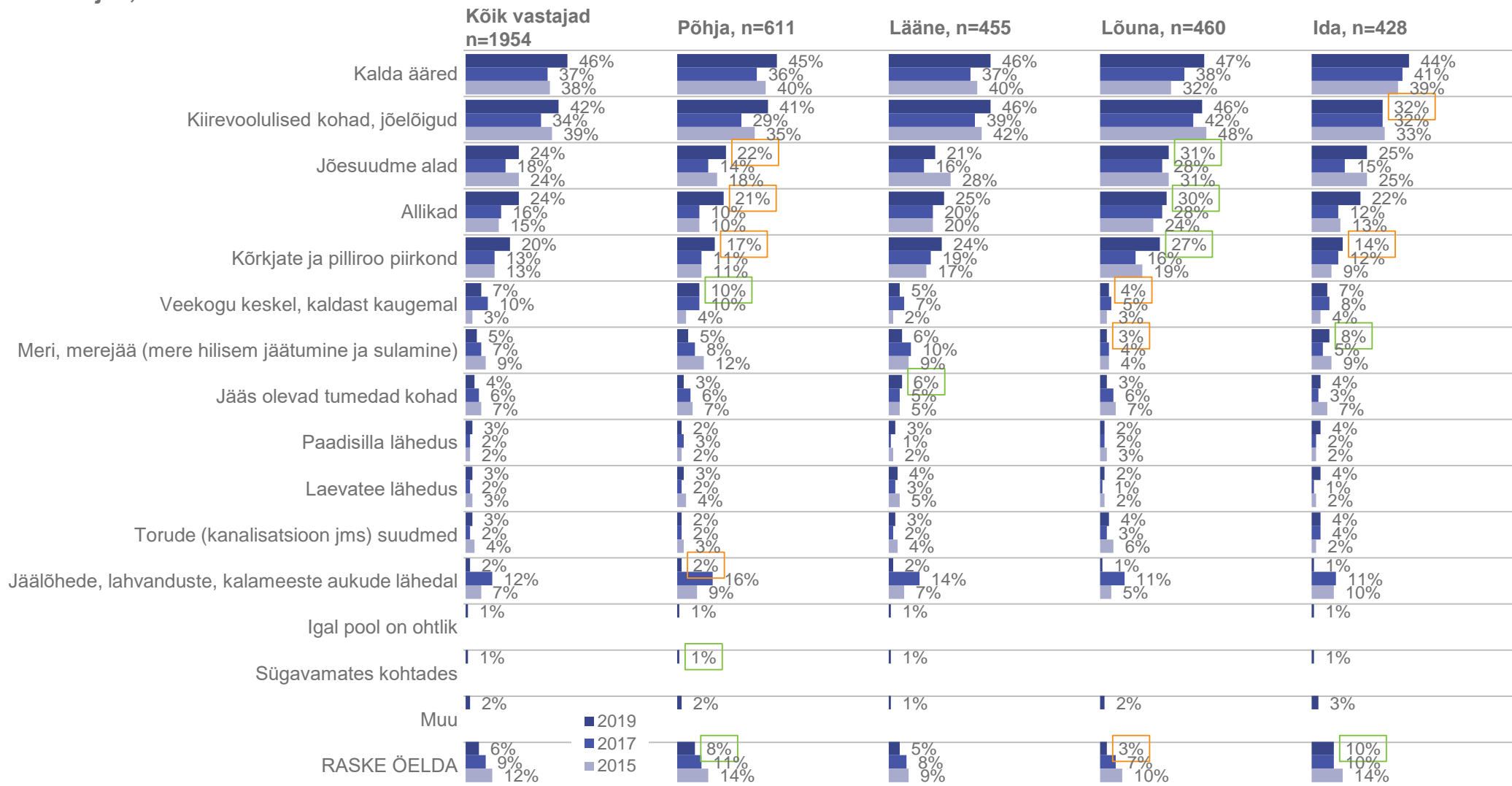
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes erinevates rahvastikurühmades (3)

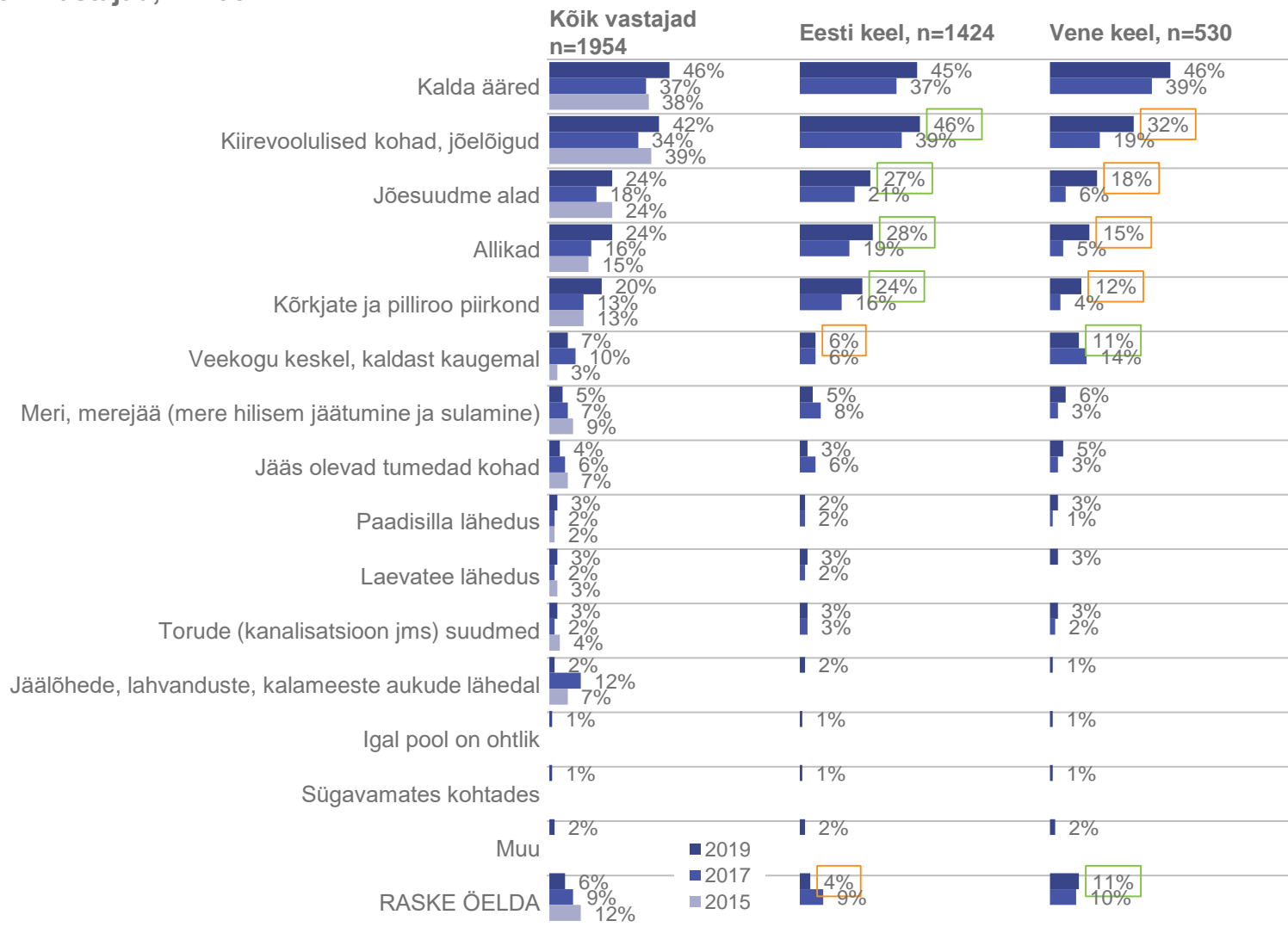
Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 O% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes erinevates rahvastikurühmades (4)

Kõik vastajad, n=1954

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Ohust teatamine erinevates rahvastikurühmades: 112 nimetamine

Kõik vastajad, n=1954

13T Millisele numbrile helistaksite, kui märkate vees paadiga ümber läinud seltskonda?

Spontaanselt antud vastused

■ 2019 ■ 2017 ■ 2015

SUGU

RAHVUS

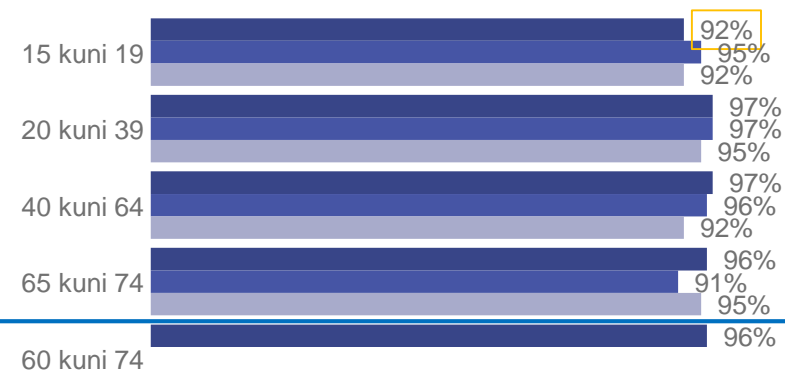
SUHTLUSKEEL

■ 2019 ■ 2017 ■ 2015

VANUS

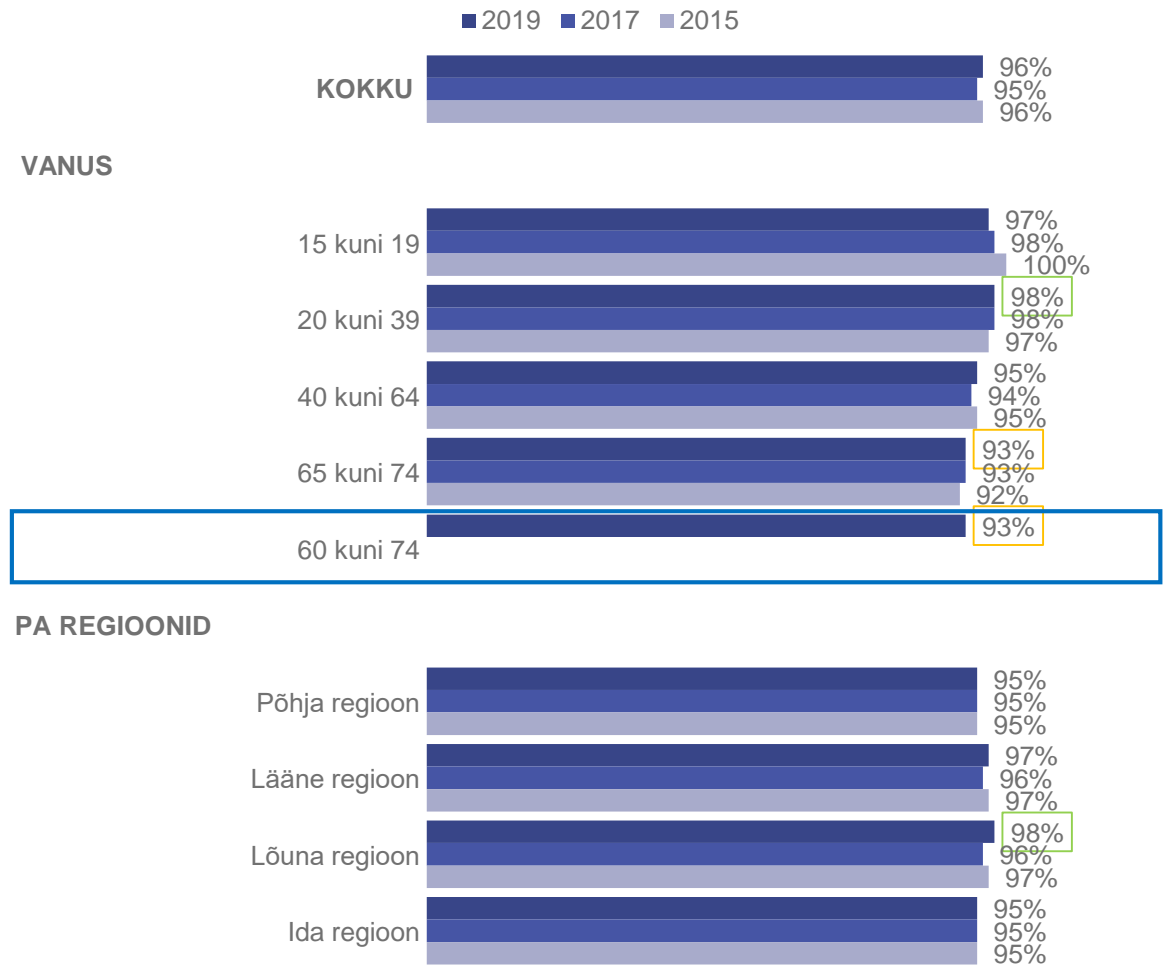
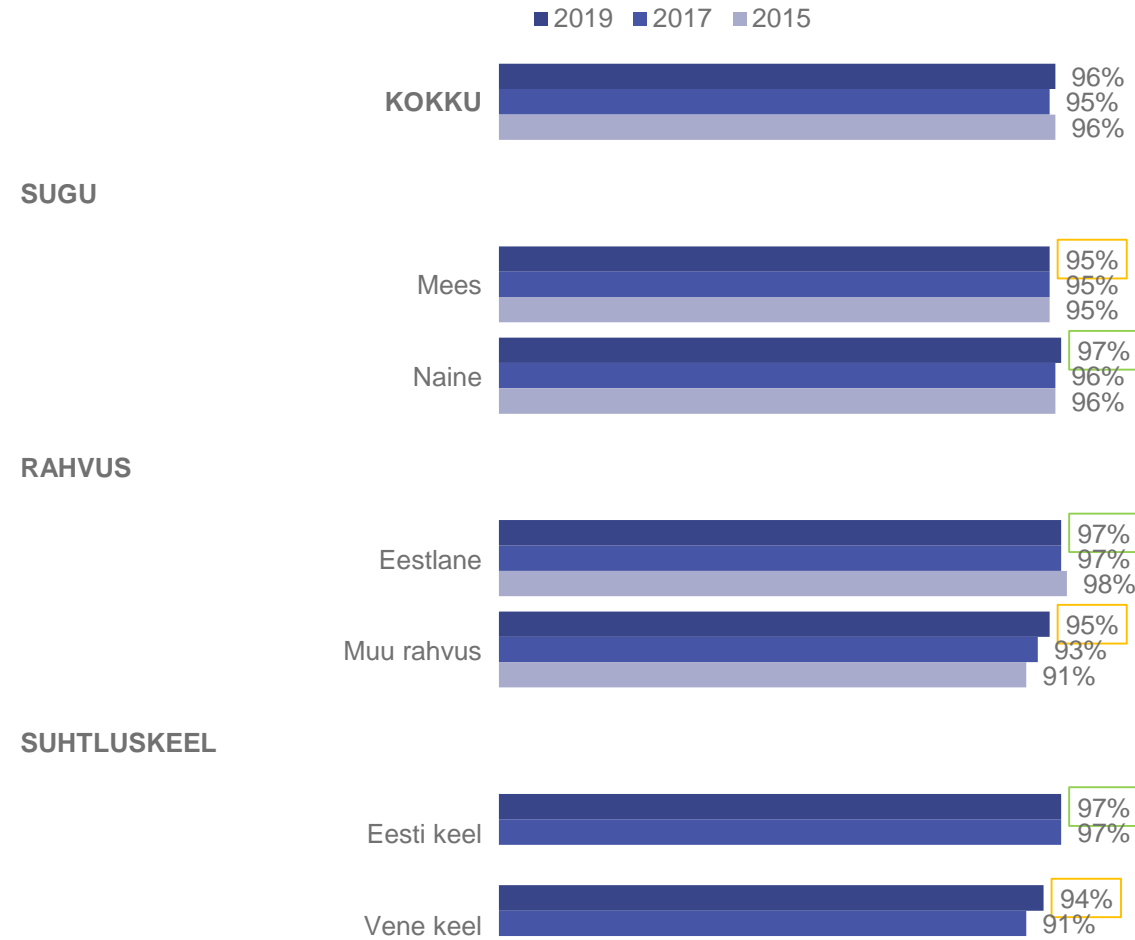

PA REGIOONID

Päästevesti nimetamine peamise ohutusvahendina erinevates rahvastikurühmades

Kõik vastajad, n=1954

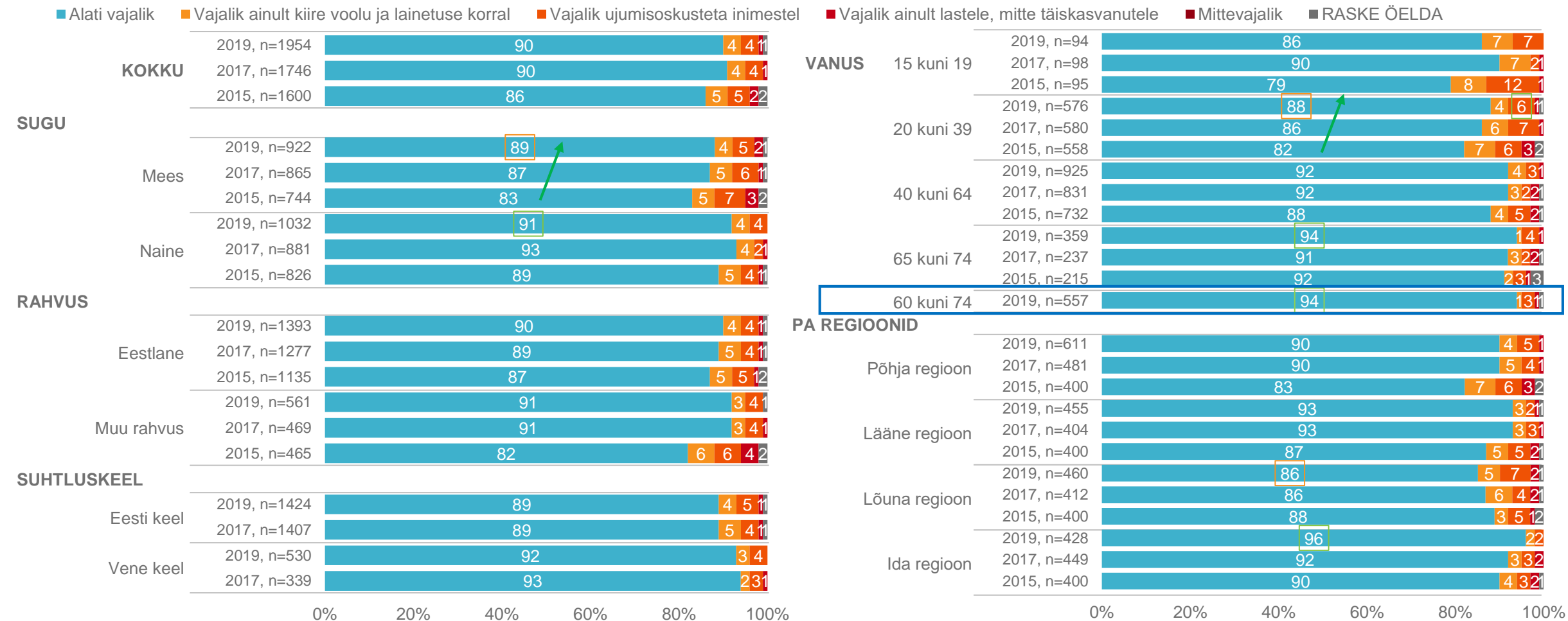
1.2.2 Hoiakud

Päästevesti vajalikkus paadisõidul

Kõik vastajad, n=1954

12H Paadisõidul päästevesti kandmise vajalikkuse suhtes on erinevaid arvamusi. Milline järgnevatest on lähedasem Teie seisukohale?
Kas päästevest on veesõidukiga (aerupaat, kanuu, süst, kajak, jaht) sõidul ...?

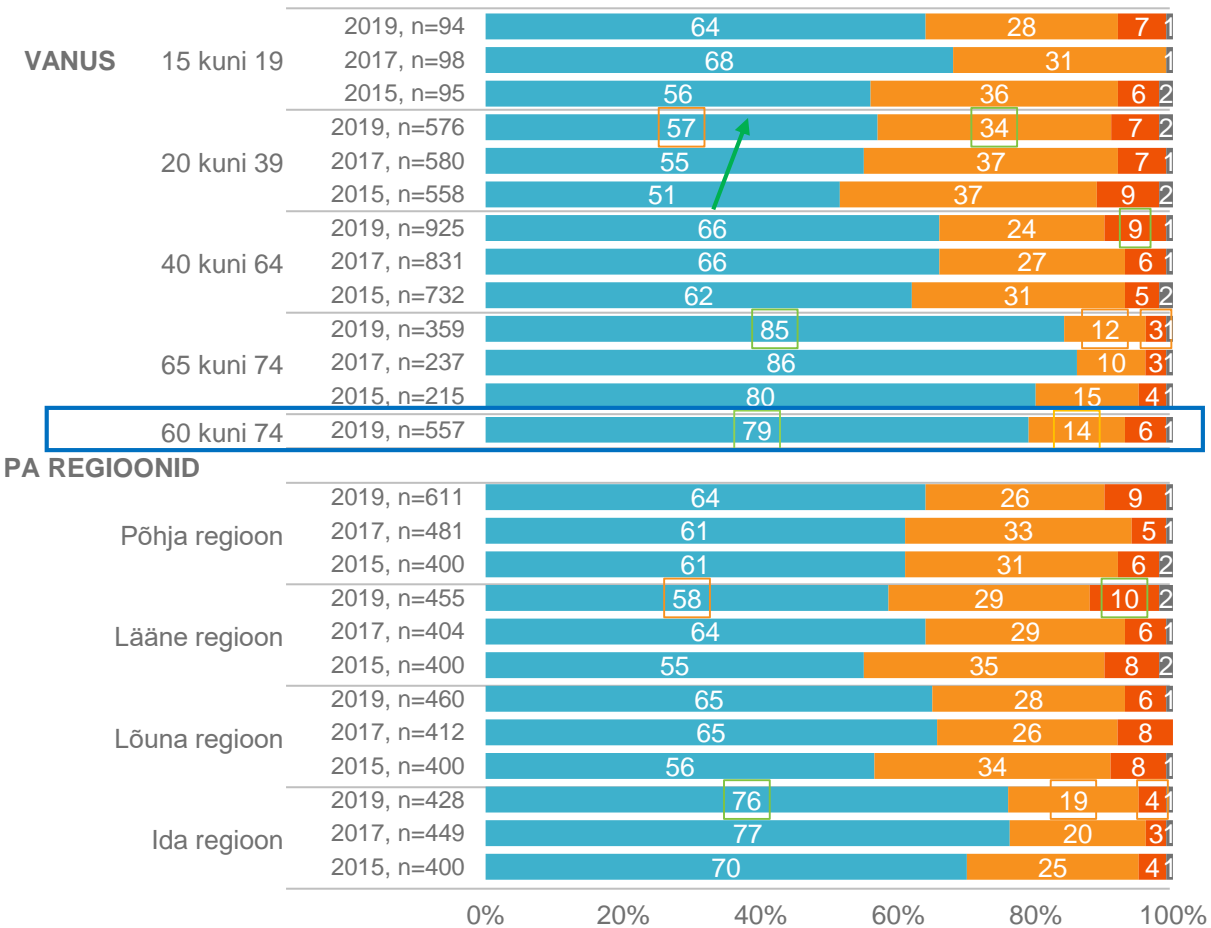
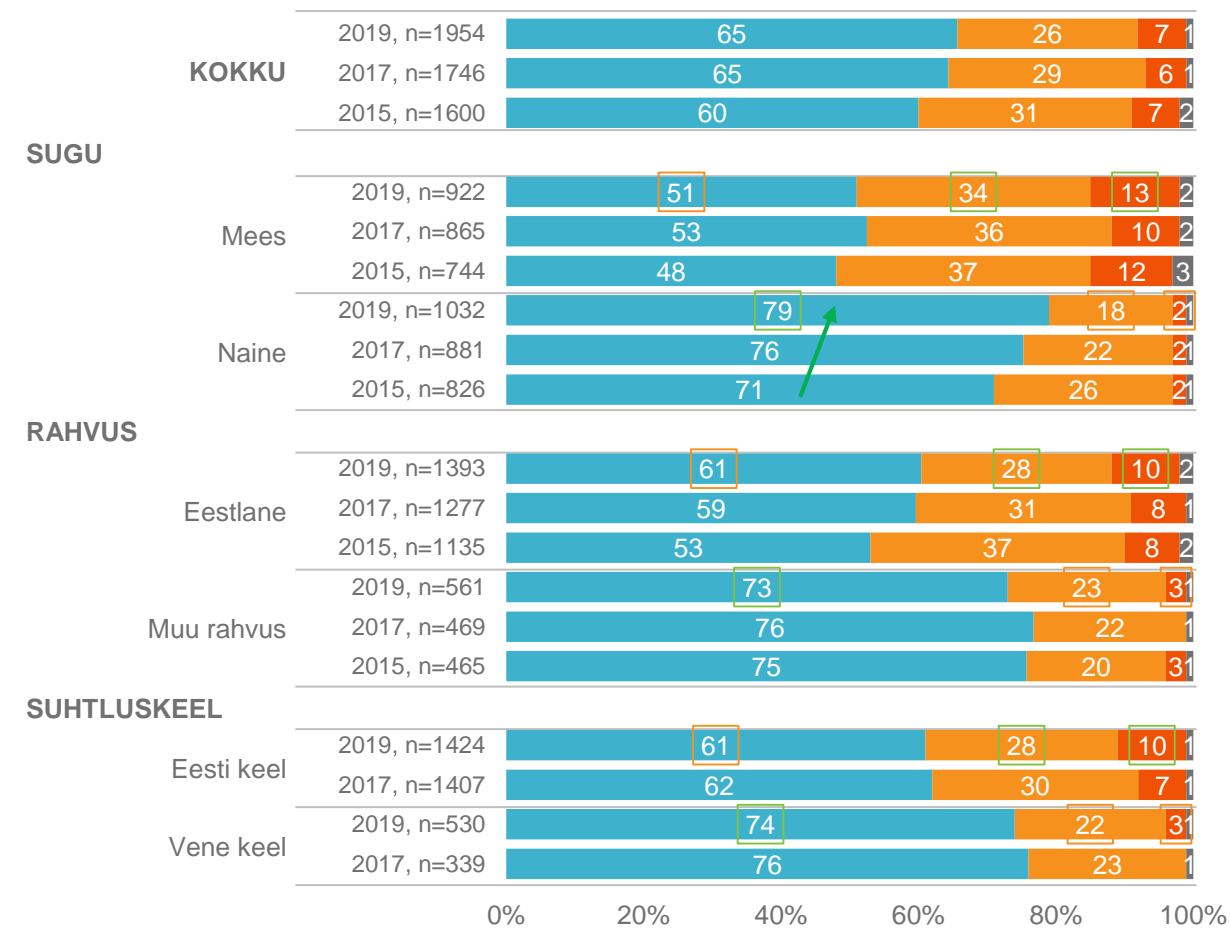

Paadiga sõitmine alkoholijoobes

Kõik vastajad, n=1954

15H Alkoholijoobes paadiga sõitmise suhtes on erinevaid arvamusi. Milline kolmest on Teie seisukohale kõige lähem? Kas ...?

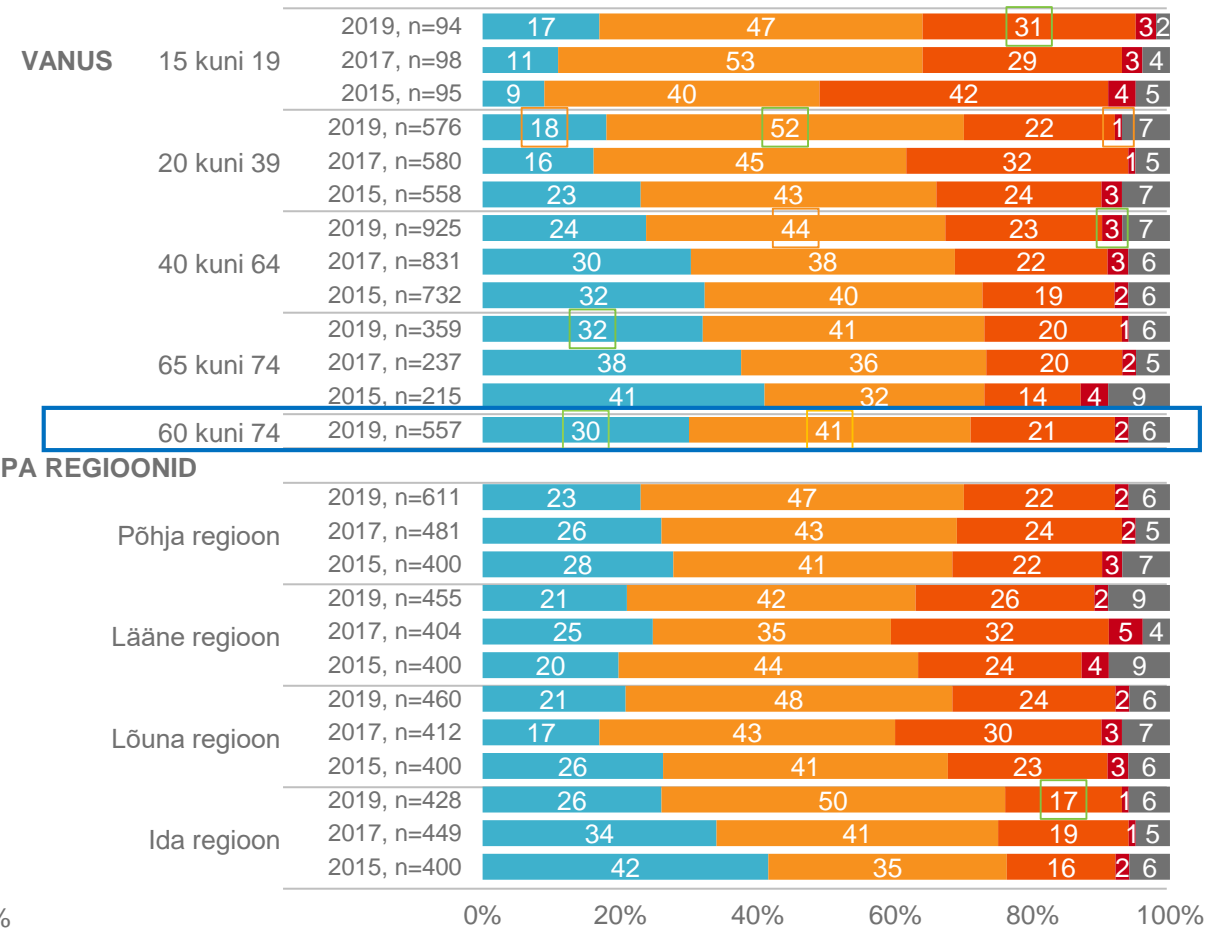
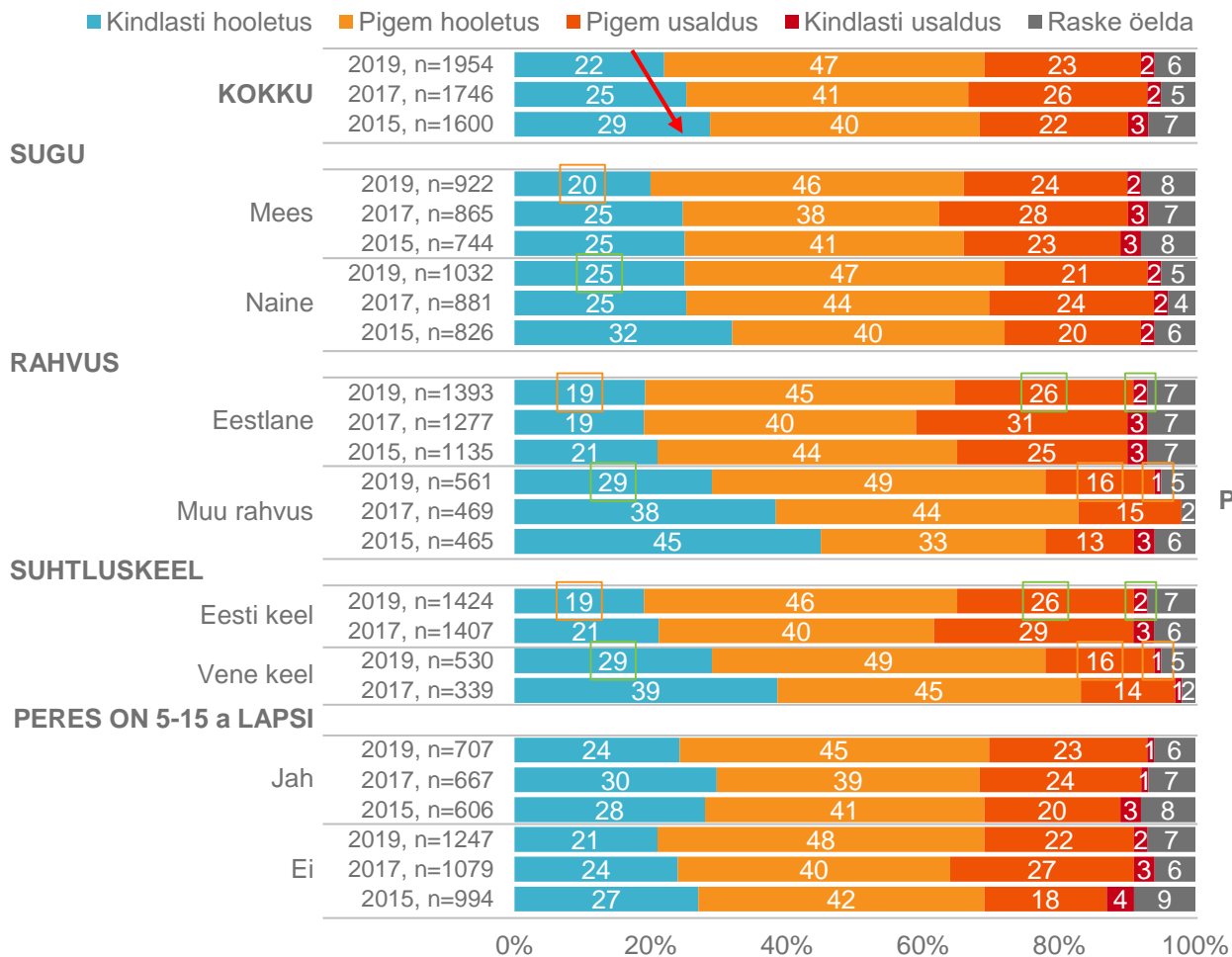
■ Keegi ei tohiks paadis olla alkoholi tarvitanud ■ Piisab, kui paadijuht/seltskonna eest vastutaja on kaine ■ Ka paadijuhile/ seltskonna eest vastutajale võib kerge alkoholijoove olla lubatud ■ Raske öelda

Laste üksinda ujuma lubamine

Kõik vastajad, n=1954

9H Kui lapsevanem lubab oma 9-aastase lapse üksi ujuma, siis võib seda pidada nii usalduseks kui ka hooletuseks lapse suhtes? Kas Teie arvates on see ...?

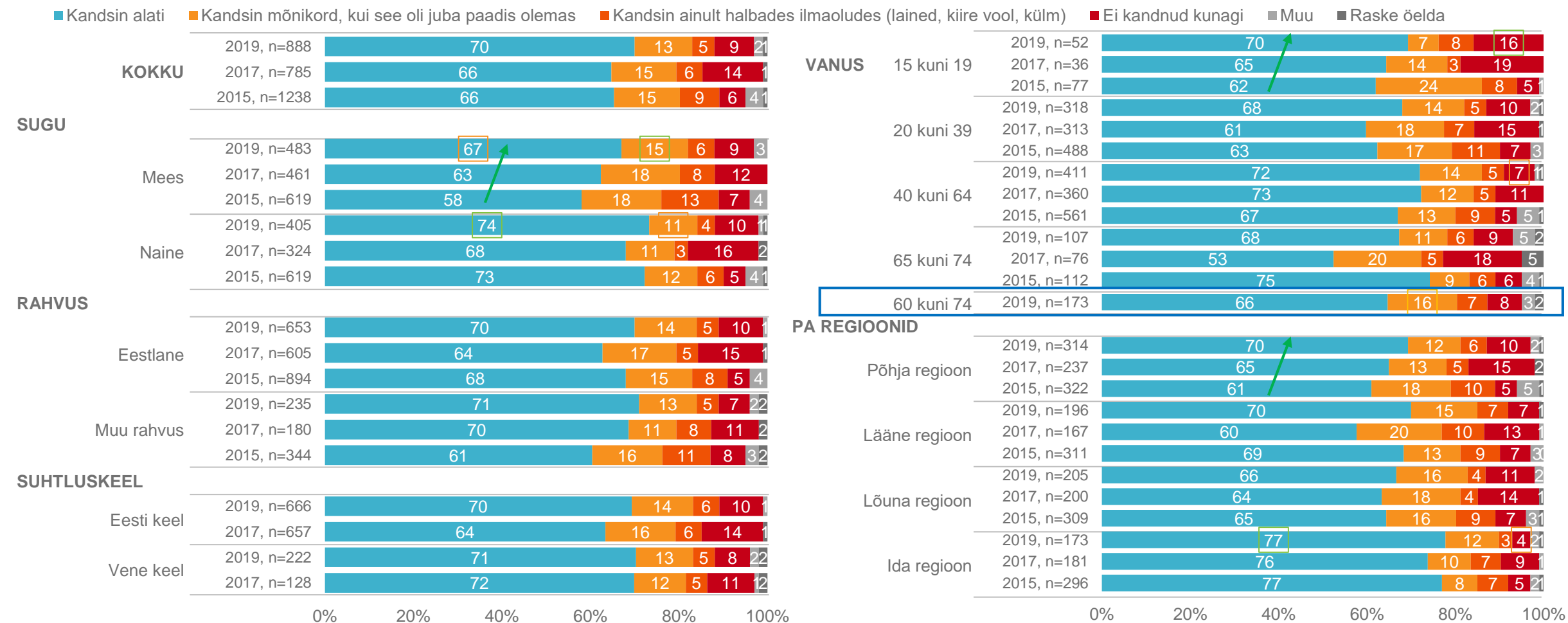
1.2.1 Käitumine

Päästevesti kandmine paadisõidul

Nendest, kes sõidavad paadiga, n=888

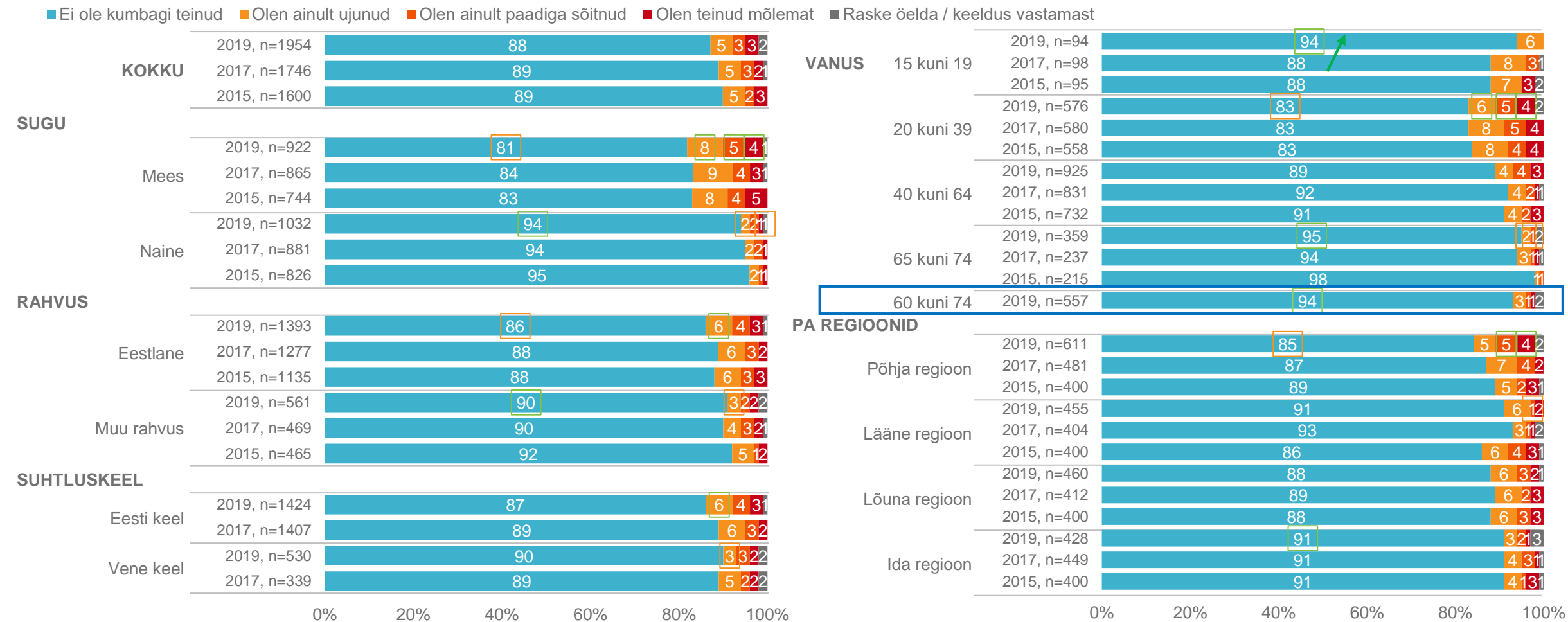
11K Mõeldes oma viimase 12 kuu jooksul toimunud paadisõitudele (kanuu, paat, kajak, süst), siis kas Te kandsite paadisõidu ajal päästevesti?*

Alkoholijoobes paadiga sõitmise või ujumise kogemus

Kõik vastajad, n=1954

14K Mõeldes viimasele 12 kuule, siis kas Te olete alkoholi tarvitanuna läinud ujuma või paadiga sõitma?

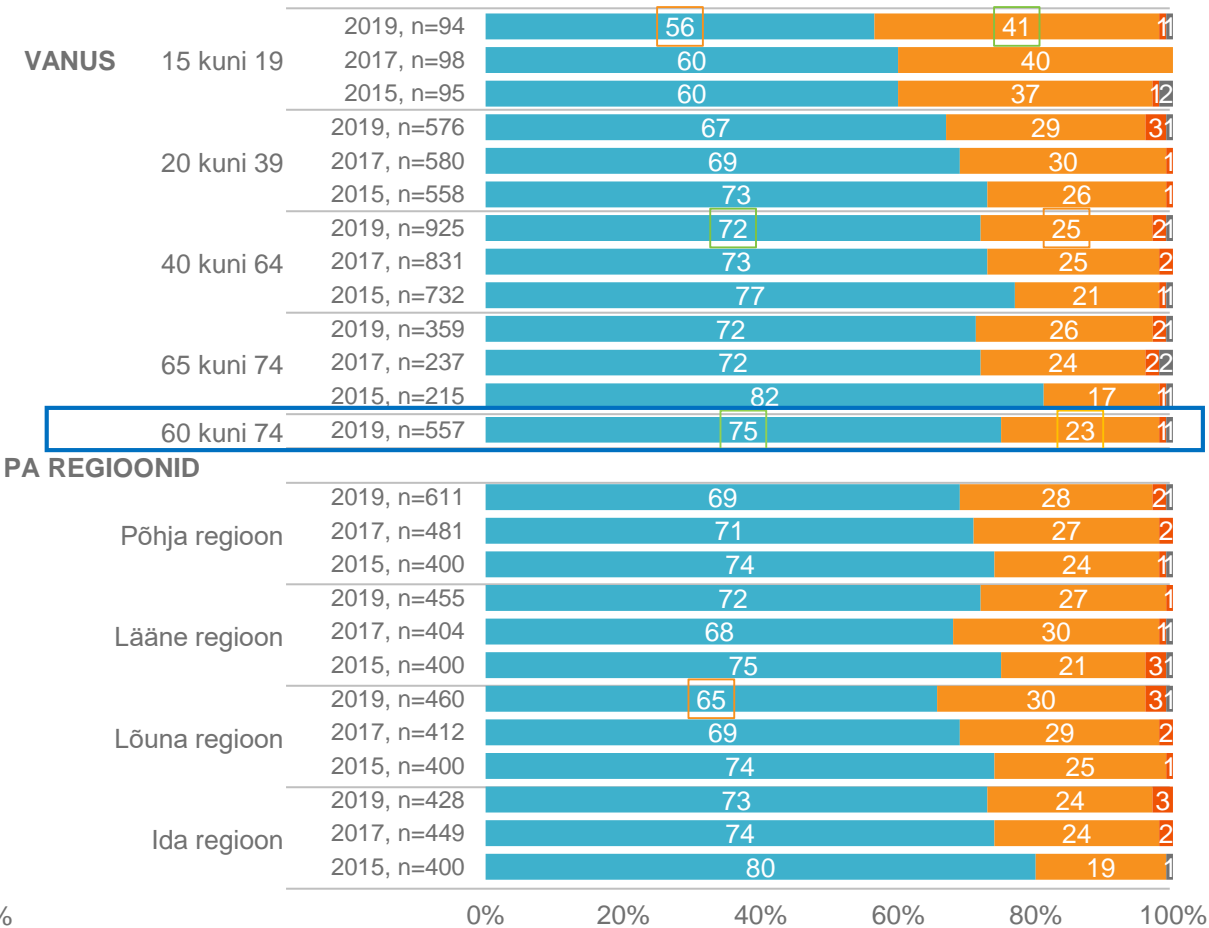
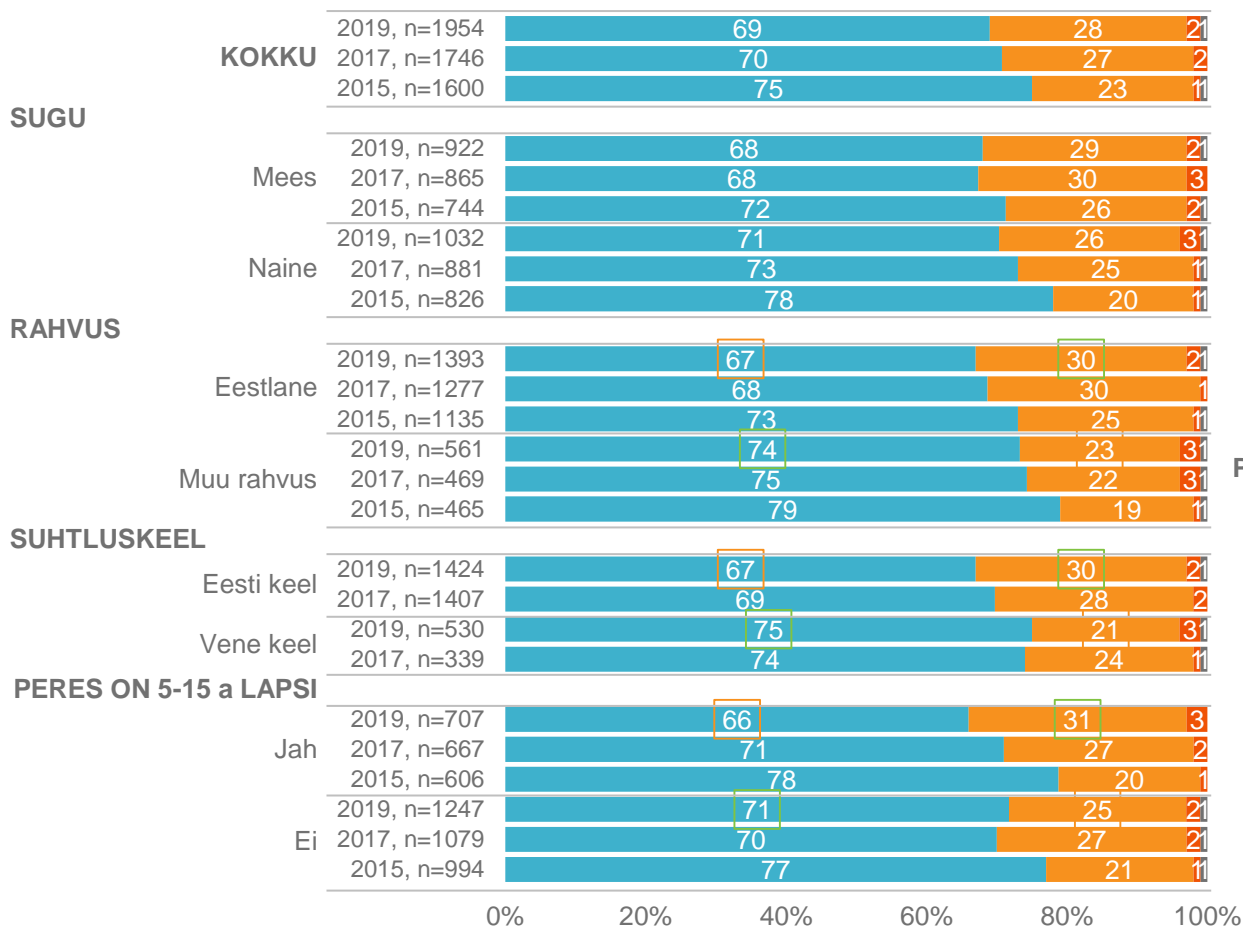

Lapse ujuma lubamine

Kõik vastajad, n=1954

6K Oletagem, et olete 9-aastase lapsega veekogu ääres rannas päevitamas. Laps suudab järjest ujuda 50 meetrit. Milline järgnevatest tegevustest vastab (vastaks) kõige enam Teie käitumisele?

■ Jälgin last pidevalt nii kaldal kui vees ■ Hoian lapsel aeg-ajalt pilgu peal, kuid ei lase tal üksi ujuma minna, vaid ainult minu järelevalve all ■ Et laps oskab ujuda, siis ei vaja ta erilist järelevalvet ■ Raske öelda

1.2.1

Ennetav käitumine

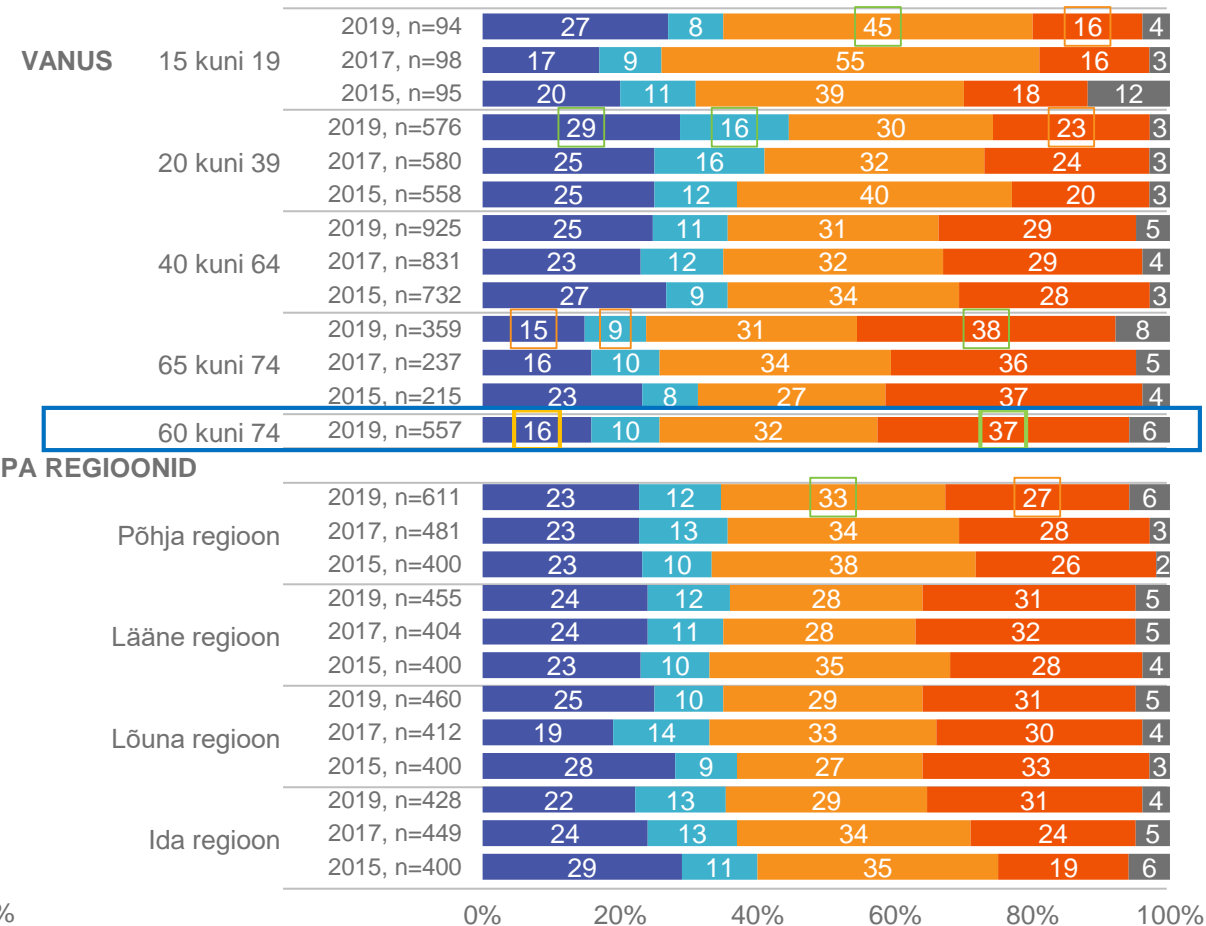
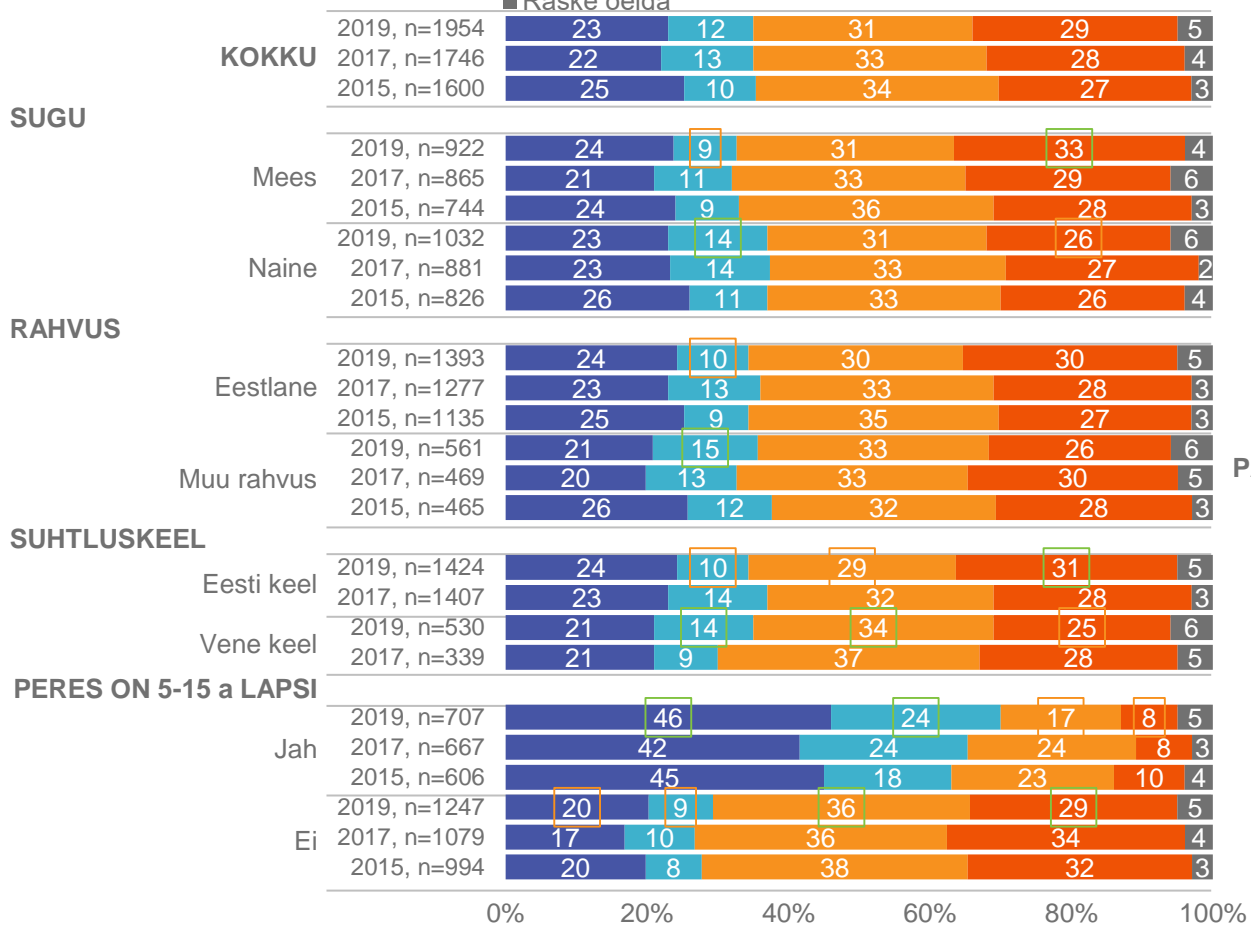

Veeohutusest rääkimine kodus

Kõik vastajad, n=1746, perekaal

21E Kas Teie peres on viimase 12 kuu jooksul räägitud veeohutusest veekogu ääres viibimisel ja kuidas ohu korral käituda?

- On räägitud nii uppumisohtu ennetamisest, kui ka käitumisest selle korral
- On räägitud uppumisohtu sattumise vältimisest, kuid ei ole räägitud sellest, kuidas ohuolukorras käituma peaks
- Ei, sest mina või minu pereliikmed on sellest hästi informeeritud
- Ei ole räägitud, sest see ei puuduta meid
- Raske öelda

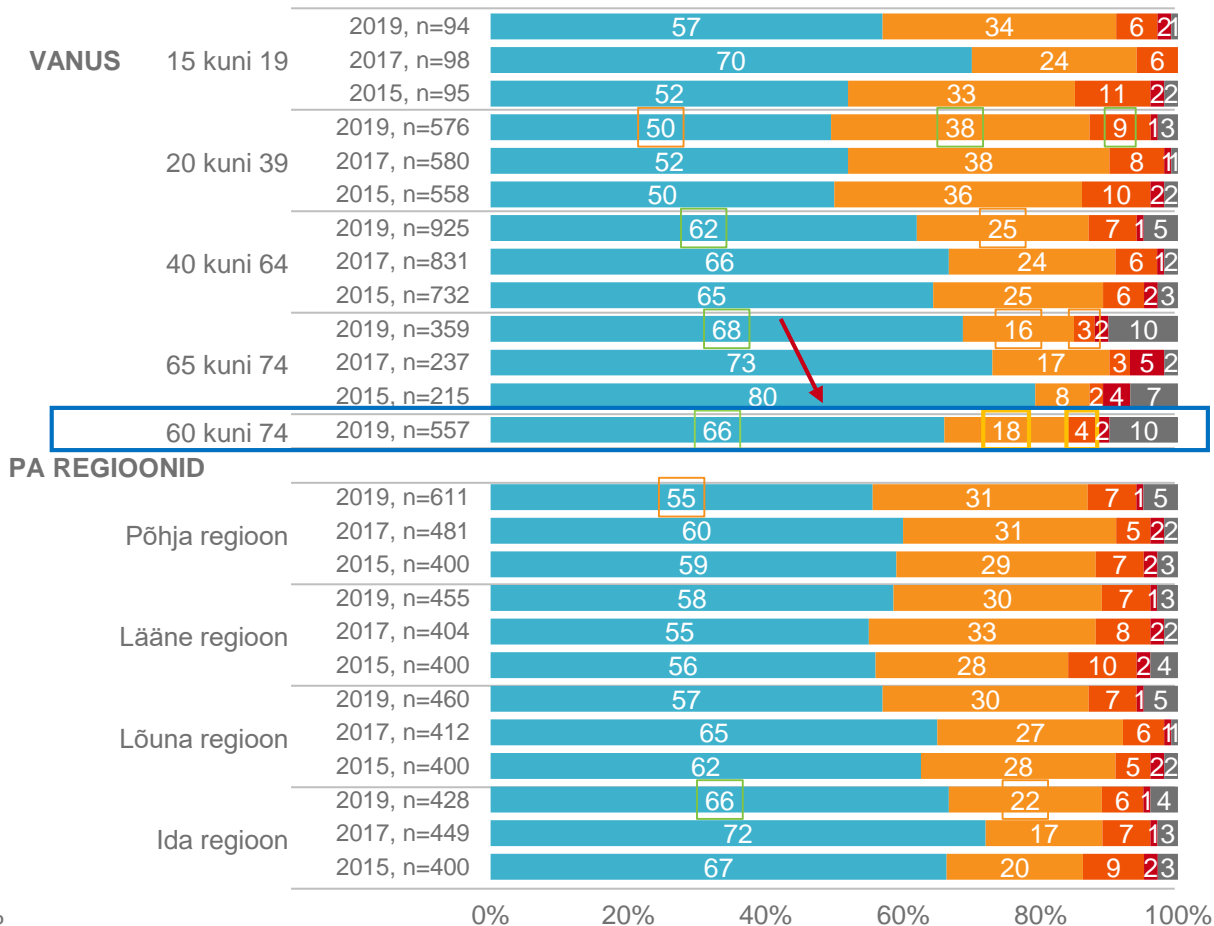
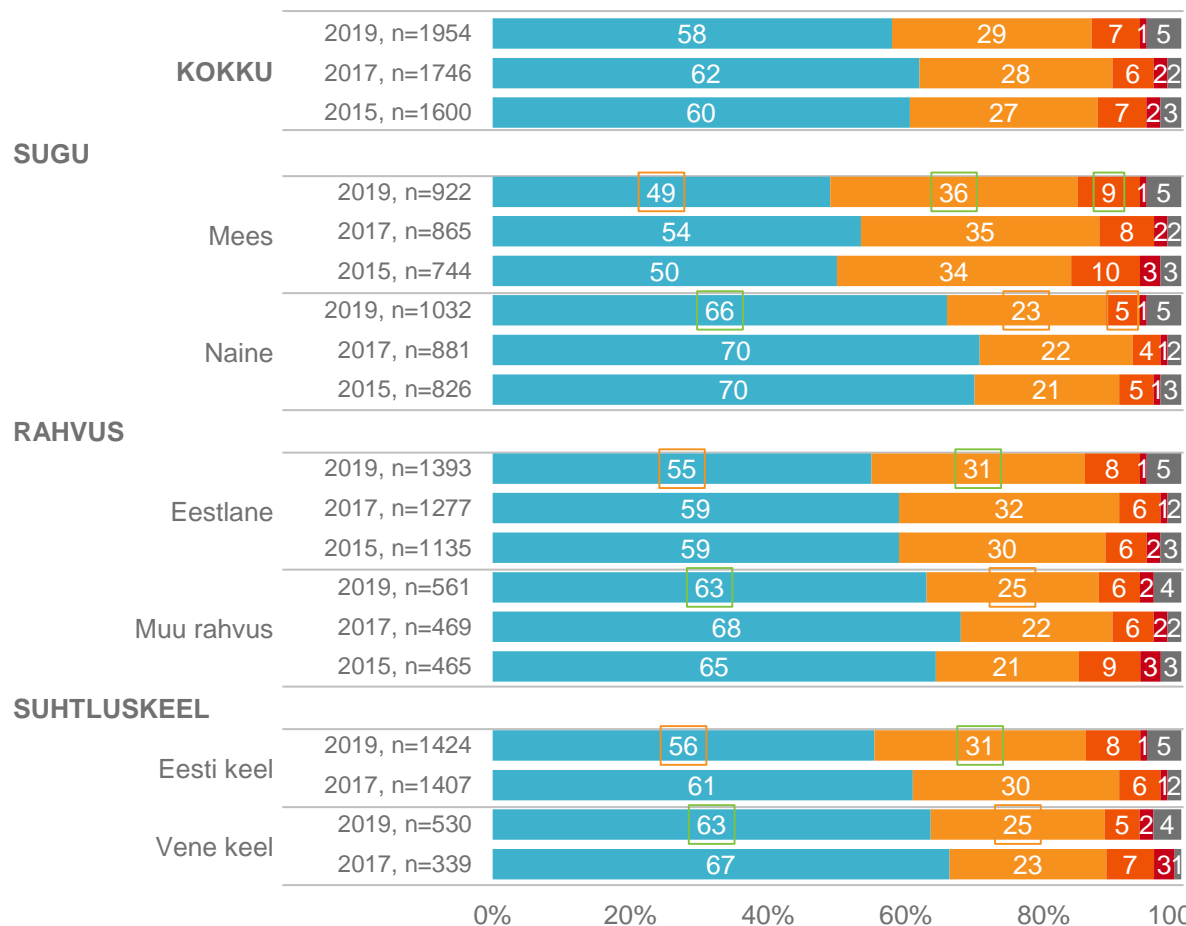
Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast

Kõik vastajad, n=1954

16E Millisel juhul Te olete valmis takistama (olete takistanud) purjus sõpra/lähedast ujuma või paadiga sõitma minemast? Valige sobivaim.

- Sõltumata sõbra joobeastmest, igal juhul takistan
- Otseselt ei takista, aga ma jälgin teda vees
- Raske öelda

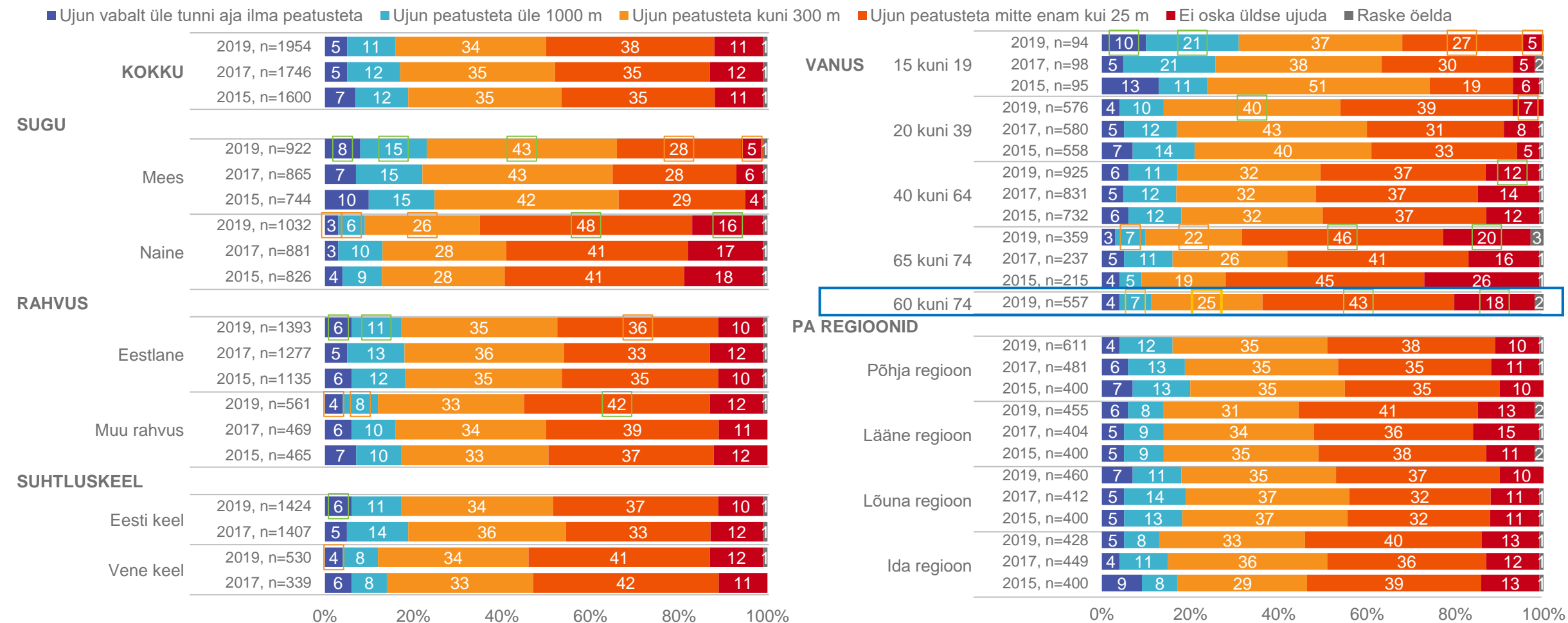
- Ainult juhul, kui sõber on tugevalt joobes ja olen võimeline teda takistama
- Ei takista, sest purjus inimest ei ole mõtet takistada

Hinnang enda ujumisoskusele

Kõik vastajad, n=1954

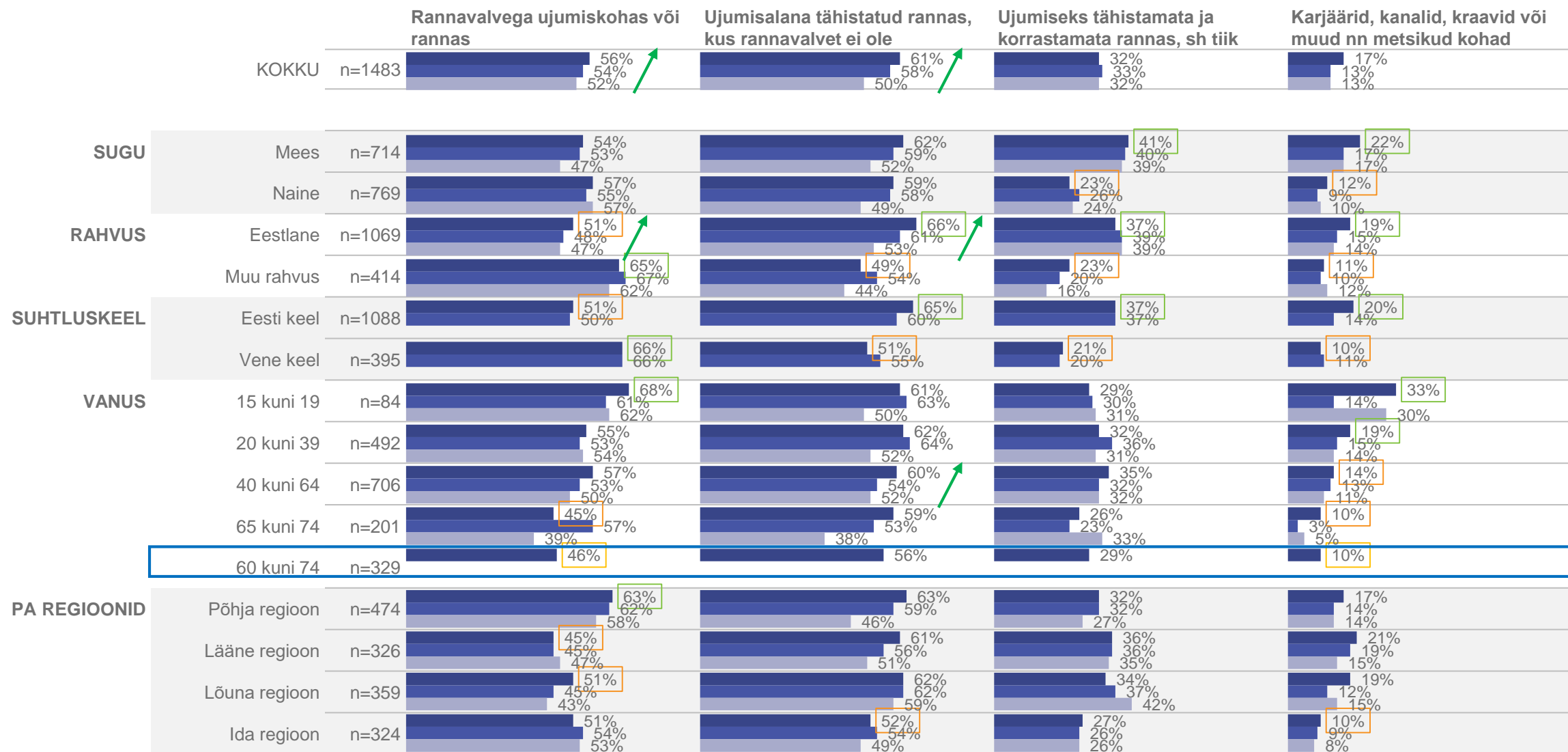
5E Kuidas Te hindate oma ujumisoskust? Kas Te ...?

Külastatavad ujumiskohad

Nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ujumas käinud, n=1483

■ 2019
■ 2017
■ 2015

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

2

Veeohutusalane indeks 2019

Indeksite arvutamise eesmärk ja loogika

- Veeohutusalane indeks sarnaneb oma olemuselt Päästeameti poolt kasutatud tuleohutuse ja kodu hädaolukorraks valmisoleku indeksitele.

INDEKSI EESMÄRK

- Indeksite arvutamise loogika väljatöötamisel ja sisendnäitajate valikul on lähtunud **eesmärgist** suurendada uuringu ja indeksi arvutamise meetodika reliaablust ja valiidsust, sh:
 - kaasata indeksi alusküsimustesse teemad ja näitajad, mis on Päästeameti ennetustöö tulemuslikkuse seire seisukohalt olulised ning otseselt või kaudselt mõjutatavad Päästeameti tegevustega nii täna kui ka tulevikuperspektiivis;
 - töötada välja andmekogumise instrument ja indeksi arvutamise mudel, mis
 - on piisavalt sensitiivne mõõtmaks veeohutusalastes teadmistes, hoiakutes ja käitumises (sh õnnetusi ennetavas käitumises) toimuvaid muutusi elanikkonna hulgas ning
 - ennetab/tasandab nn küsitleja vea mõju tulemusele.

INDEKSI LOOGIKA

- Iga mõõdetava näitaja puhul on määratud tema eesmärkväärtus ja kaal indeksi kujunemisel → välja töötatud koostöös Päästeameti ja Päästeameti konsultandi Esta Kaaluga Tallinna Ülikoolist.
- Indeksite arvutamise **sisendnäitajad** on toodud järgmisel slaidil.
- **Indeksi arvutus:**

$$\text{Indeks} = \frac{\text{Tulemuse \%} \times \text{kaal indeksis}}{\text{Eesmärkväärtuse \%}}$$

Veeohutuse indekseste sisendnäitajad

▪ TEADMISED

- Suviste uppumissurmade peamiste põhjuste nimetamine
- Talvise veekogu ohud
- Nõrga jää äratundmine
- Kuhu teatakse, kui märkab paadiga ümber läinud seltskonda
- Peamine ohutusvarustus paadisõidul

▪ HOIAKUD

- Päästevesti vajalikkus paadisõidul
- Suhtumine alkoholijoores paadiga sõitmise suhtes
- Lapsevanem lubab 9-aastase lapse üksinda ujuma

▪ KÄITUMINE

- Päästevesti kandmine paadisõidul
- Alkoholijoores paadiga sõitmise või ujumise kogemus
- Oletagem, et olete 9-aastasega (oskab ujuda 50 m) rannas. Kuidas käitute?

▪ ENNETAV KÄITUMINE

- Kas viimase 12 kuu jooksul on peres räägitud veeohutusest
- Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast
- Millistes ujumiskohtades on viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas
- Ujumisoskus: kui palju suudab ujuda peatusteta

Veeohutusindeks muutused: 2015-2019

KÜSIMUSED	KAAL	SISENDVÄÄRTUS			INDEKS			MUUTUS	
		2015	2017	2019	2015	2017	2019	2017 vs 2015	2019 vs 2017
TEADMISED	25				20,13	20,45	21,84	0,32	1,39
Suviste uppumissurmade peamiste põhjuste nimetamine	5	94,25	92	95,69	4,71	4,60	4,78	-2,25	0,18
Talvise veekogu ohud	5	74	58,25	72	3,70	2,91	3,60	-15,75	0,69
Nõrga jää äratundmine	5	42,25	66,75	75,51	2,11	3,34	3,78	24,5	0,44
Kuhu teatakse, kui märkab paadiga ümber läinud seltskonda	5	94	95	96,12	4,70	4,75	4,81	1	0,06
Peamine ohutusvarustus paadisõidul	5	98	97	97,52	4,90	4,85	4,88	-1	0,03
HOIAKUD	15				8,75	9,00	8,89	0,25	-0,11
Päästevesti vajalikkus paadisõidul	5	86	90	90,18	4,30	4,50	4,51	4	0,01
Suhtumine alkoholijoores paadiga sõitmise suhtes	5	60	65	65,11	3,00	3,25	3,26	5	0,01
Lapsevanem lubab 9aastase lapse üksinda ujuma	5	29	25	22,44	1,45	1,25	1,12	-4	-0,13
KÄITUMINE	30				23,20	22,60	22,14	-0,60	-0,46
Päästevesti kandmine paadisõidul	10	66	66	70,3	6,60	6,60	7,03	0	0,43
Alkoholijoores paadiga sõitmise või ujumise kogemus	10	88	86	85,65	8,80	8,60	8,57	-2	-0,04
Oletagem, et olete 9aastasega (oskab ujuda 50 m) rannas. Kuidas käitute?	10	78	74	65,42	7,80	7,40	6,54	-4	-0,86
ENNETAV KÄITUMINE	30				14,71	14,99	14,52	0,28	-0,47
Kas viimase 12 kuu jooksul on peres räägitud veeohutusest	10	32,5	31,75	31,98	3,25	3,18	3,20	-0,75	0,02
Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast	10	80,25	83	79,76	8,03	8,30	7,98	2,75	-0,32
Millistes ujumiskohtades on viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas	5	50,75	52,25	50,93	2,54	2,61	2,55	1,5	-0,07
Ujumisoskus: Kui palju suudab ujuda peatusteta	5	18	18	15,92	0,90	0,90	0,80	0	-0,10
KOONDIDEKS	100				66,79	67,04	67,38	0,25	0,34

Märkus: koondindeks arvutatakse algnäitajate põhjal, mistõttu koondindeks ei pruugi olla alaindeksite täpne summa ümardamisest tingitud erinevuste tõttu.

Veeohutusindeks regioonides: 2019

KÜSIMUSED	KAAL	SISENDVÄÄRTUS					INDEKS				
		Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2019	Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2019
TEADMISED	25						20,84	22,15	22,52	21,56	21,84
Suviste uppumissurmade peamiste põhjuste nimetamine	5	95	96	97	94	96	4,77	4,81	4,83	4,71	4,78
Talvise veekogu ohud	5	70	72	74	75	72	3,49	3,59	3,71	3,75	3,60
Nõrga jää äratundmine	5	71	79	84	70	76	3,56	3,97	4,21	3,51	3,78
Kuhu teatakse, kui märkab paadiga ümber läinud seltskonda	5	96	98	97	95	96	4,15	4,89	4,84	4,74	4,81
Peamine ohutusvarustus paadisõidul	5	97	98	98	97	98	4,86	4,88	4,92	4,86	4,88
HOIAKUD	15						8,80	8,59	8,59	9,94	8,89
Päästevesti vajalikkus paadisõidul	5	90	93	86	96	90	4,48	4,65	4,29	4,81	4,51
Suhtumine alkoholijoobes paadiga sõitmise suhtes	5	64	58	65	76	65	3,19	2,90	3,27	3,82	3,26
Lapsevanem lubab 9aastase lapse üksinda ujuma	5	23	21	21	26	22	1,13	1,04	1,03	1,31	1,12
KÄITUMINE	30						21,38	22,45	21,90	24,51	22,14
Päästevesti kandmine paadisõidul	10	70	70	66	77	70	7,02	7,03	6,64	7,73	7,03
Alkoholijoobes paadiga sõitmise või ujumise kogemus	10	83	89	86	90	86	8,29	8,91	8,57	9,02	8,57
Oletagem, et olete 9aastasega (oskab ujuda 50 m) rannas. Kuidas käitute?	10	61	65	67	78	65	6,07	6,51	6,68	7,77	6,54
ENNETAV KÄITUMINE	30						14,51	14,31	14,47	14,79	14,52
Kas viimase 12 kuu jooksul on peres räägitud veeohutusest	10	31	33	32	32	32	3,14	3,30	3,23	3,21	3,20
Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast	10	78	81	80	82	80	7,85	8,10	7,98	8,22	7,98
Millistes ujumiskohtades on viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas	5	54	44	47	54	51	2,70	2,20	2,37	2,71	2,55
Ujumisoskus: Kui palju suudab ujuda peatusteta	5	16	14	18	13	16	0,82	0,71	0,89	0,66	0,80
KOONDIRDEKS	100						65,52	67,50	67,48	70,81	67,38

Märkus: koondindeks arvutatakse algnäitajate põhjal, mistõttu koondindeks ei pruugi olla alaindeksite täpne summa ümardamisest tingitud erinevuste tõttu.

Veeohutusindeks regioonides: 2017

KÜSIMUSED	KAAL	SISENDVÄÄRTUS					INDEKS				
		Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2017	Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2017
TEADMISED	25						19,30	20,93	21,38	20,53	20,45
Suviste uppumissurmade peamiste põhjuste nimetamine	5	91,75	93,5	93,5	94	92	4,59	4,68	4,68	4,70	4,60
Talvise veekogu ohud	5	54,75	61,25	64	59,25	58,25	2,74	3,06	3,20	2,96	2,91
Nõrga jää äratundmine	5	60,5	69,75	76	65,25	66,75	3,03	3,49	3,80	3,26	3,34
Kuhu teatakse, kui märkab paadiga ümber läinud seltskonda	5	94	97	97	95	95	4,15	4,85	4,85	4,75	4,75
Peamine ohutusvarustus paadisõidul	5	96	97	97	97	97	4,80	4,85	4,85	4,85	4,85
HOIAKUD	15						8,85	9,10	8,40	10,15	9,00
Päästevesti vajalikkus paadisõidul	5	90	93	86	92	90	4,50	4,65	4,30	4,60	4,50
Suhtumine alkoholijoobes paadiga sõitmise suhtes	5	61	64	65	77	65	3,05	3,20	3,25	3,85	3,25
Lapsevanem lubab 9aastase lapse üksinda ujuma	5	26	25	17	34	25	1,30	1,25	0,85	1,70	1,25
KÄITUMINE	30						22,10	22,90	22,40	24,00	22,60
Päästevesti kandmine paadisõidul	10	65	60	64	76	66	6,50	6,00	6,40	7,60	6,60
Alkoholijoobes paadiga sõitmise või ujumise kogemus	10	84	91	86	88	86	8,40	9,10	8,60	8,80	8,60
Oletagem, et olete 9aastasega (oskab ujuda 50 m) rannas. Kuidas käitute?	10	72	78	74	76	74	7,20	7,80	7,40	7,60	7,40
ENNETAV KÄITUMINE	30						15,28	14,24	14,78	15,53	14,99
Kas viimase 12 kuu jooksul on peres räägitud veeohutusest	10	32,75	32,25	29,5	33,75	31,75	3,28	3,23	2,95	3,38	3,18
Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast	10	83,25	79,75	85,25	84,75	83	8,33	7,98	8,53	8,48	8,30
Millistes ujumiskohtades on viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas	5	54,5	45,75	47	57,5	52,25	2,73	2,29	2,35	2,88	2,61
Ujumisoskus: Kui palju suudab ujuda peatusteta	5	19	15	19	16	18	0,95	0,75	0,95	0,80	0,90
KOONDIRDEKS	100						65,53	67,16	66,95	70,20	67,04

Märkus: koondindeks arvutatakse algnäitajate põhjal, mistõttu koondindeks ei pruugi olla alaindeksite täpne summa ümardamisest tingitud erinevuste tõttu.

Veeohutusindeks regioonides: 2015

KÜSIMUSED	KAAL	SISENDVÄÄRTUS					INDEKS				
		Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2015	Põhja	Lääne	Lõuna	Ida	2015
TEADMISED	25						19,10	20,60	20,59	19,80	20,13
Suviste uppumissurmade peamiste põhjuste nimetamine	5	93,25	95	93,75	95,5	94,25	4,66	4,75	4,69	4,78	4,71
Talvise veekogu ohud	5	74,5	76	72,5	71,75	74	3,73	3,80	3,63	3,59	3,70
Nõrga jää äratundmine	5	34,25	46	51,5	39,75	42,25	1,71	2,30	2,58	1,99	2,11
Kuhu teatakse, kui märkab paadiga ümber läinud seltskonda	5	93	96	95	91	94	4,15	4,80	4,75	4,55	4,70
Peamine ohutusvarustus paadisõidul	5	97	99	99	98	98	4,85	4,95	4,95	4,90	4,90
HOIAKUD	15						8,60	8,10	8,50	10,10	8,75
Päästevesti vajalikkus paadisõidul	5	83	87	88	90	86	4,15	4,35	4,40	4,50	4,30
Suhtumine alkoholijoores paadiga sõitmise suhtes	5	61	55	56	70	60	3,05	2,75	2,80	3,50	3,00
Lapsevanem lubab 9aastase lapse üksinda ujuma	5	28	20	26	42	29	1,40	1,00	1,30	2,10	1,45
KÄITUMINE	30						22,60	23,10	23,00	25,20	23,20
Päästevesti kandmine paadisõidul	10	61	69	65	77	66	6,10	6,90	6,50	7,70	6,60
Alkoholijoores paadiga sõitmise või ujumise kogemus	10	89	85	87	91	88	8,90	8,50	8,70	9,10	8,80
Oletagem, et olete 9aastasega (oskab ujuda 50 m) rannas. Kuidas käitute?	10	76	77	78	84	78	7,60	7,70	7,80	8,40	7,80
ENNETAV KÄITUMINE	30						14,84	13,89	14,81	15,63	14,71
Kas viimase 12 kuu jooksul on peres räägitud veeohutusest	10	30,5	30,5	34,75	37,25	32,5	3,05	3,05	3,48	3,73	3,25
Valmisolek takistada purjus sõpra/lähedast	10	80,75	77	83	82	80,25	8,08	7,70	8,30	8,20	8,03
Millistes ujumiskohtades on viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas	5	54,25	47,75	42,75	56	50,75	2,71	2,39	2,14	2,80	2,54
Ujumisoskus: Kui palju suudab ujuda peatusteta	5	20	15	18	18	18	1,00	0,75	0,90	0,90	0,90
KOONDIINDEKS	100						65,14	65,69	66,90	70,73	66,79

Märkus: koondindeks arvutatakse algnäitajate põhjal, mistõttu koondindeks ei pruugi olla alaindeksite täpne summa ümardamisest tingitud erinevuste tõttu.

Veeohutusindeksi muutus regioonides: 2019 versus 2017

	KÕIK			PÕHJA			LÄÄNE			LÕUNA			IDA		
	2017	2019	Muutus	2017	2019	Muutus	2017	2019	Muutus	2017	2019	Muutus	2017	2019	Muutus
TEADMISED	20,45	21,84	1,39	19,30	20,84	1,54	20,93	22,15	1,23	21,38	22,52	1,15	20,53	21,56	1,04
HOIAKUD	9,00	8,89	-0,11	8,85	8,80	-0,05	9,10	8,59	-0,51	8,40	8,59	0,19	10,15	9,94	-0,21
KÄITUMINE	22,60	22,14	-0,46	22,10	21,38	-0,72	22,90	22,45	-0,45	22,40	21,90	-0,50	24,00	24,51	0,51
ENNETAV KÄITUMINE	14,99	14,52	-0,47	15,28	14,51	-0,77	14,24	14,31	0,07	14,78	14,47	-0,30	15,53	14,79	-0,73
KOONDIDEKS	67,04	67,38	0,34	65,53	65,52	-0,01	67,16	67,50	0,33	66,95	67,48	0,53	70,20	70,81	0,61

Märkus: koondindeks arvutatakse algnäitajate põhjal, mistõttu koondindeks ei pruugi olla alaindeksite täpne summa ümardamisest tingitud erinevuste tõttu.

3

Indeksivälised teemad

3.1

Riskikäitumine

Kokkuvõte riskikäitumise kohta

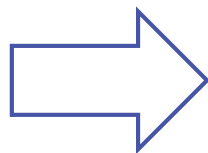
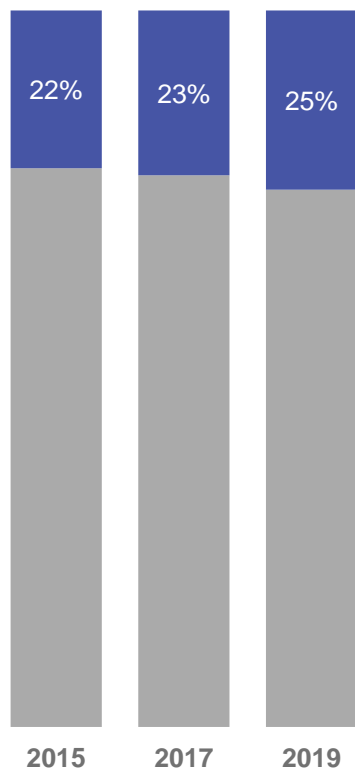
- **Üheksas peres kümnest** käivad 5-15-aastased lapsed ujumas peamiselt **koos vastutava täiskasvanuga**. Samas tunnistavad 21%, et nende pere lapsed käivad ujumas ka üksi või koos teiste lastega ning olulisi erinevusi selles maa- ja linnaperede vahel pole. See osakaal ei ole võrreldes eelmise uuringuperioodiga oluliselt muutunud.
- **41%-s lastega peredest on veeohutuse teemadel räägitus laste algatusel** ning see osakaal on varasema kahe uuringuga võrreldes samal tasemel.
 - **60-74-aastaste** vastajate peredes on lapsed veeohutusest omal algatusel rääkinud sama palju, kui peredes keskmiselt.
- 27% vastanutest viibis möödunud suvel veekogu ääres **seltskonnas, kus tarvitati ka alkoholi**. Selliste olukordade osakaal on aasta-aastalt kasvanud (2015: 20%, 2017: 25%). Samas tuli võrreldes 2017. aastaga veidi vähem ette olukordi, kus alkoholi tarbinud inimene soovis minna ujuma või paadiga sõitma (2019: 41%, 2017: 52%).
- Kuigi purjus sõpra on igal juhul valmis takistama 58% elanikest, siis **reaalses situatsioonis tegi seda 17% vastavasse olukorda sattunutest**. 59% sõpra ei takistanud, kuid jälgis veest. Muu käitumise all antud vastajate täpsustustest on näha, et on olemas hoiak, mille kohaselt mõningal määral alkoholi tarbimine ei tähenda seda, et ei võiks vette minna (a la „jõime vaid ühe väikese õlle“) ja mõned inimesed peavad probleemiks ainult tugevalt purjus inimese vetteminekut.
- Jätkeb positiivne trend, mille kohaselt **väheneb selliste seltskonnas viibinute osakaal, kes alkoholijoobes kaaslast ei takistanud ega jälginud ka kaldalt** (20%→18%→8%→6%).
- **Hinnangud oma riskikäitumisele ei ole viimase nelja uuringu lõikes oluliselt muutunud**. Nii 2013., 2015. kui 2017. aastal väitis **69% vastajatest** (ehk ca seitse inimest kümnest), et ei võta kunagi mingeid riske ning 2019. aastal 75%. Ca viiendik elanikkonnast on ühel või teisel moel teinud kas juhuslikult või teadlikult midagi ohtlikku. Keskmisest riskialtimad on ootuspäraselt **mehed, eesti keelt kõnelevad elanikud, 15-39-aastased**. Siiski on ka meeste hulgas on läbi aastate kasvanud nende osakaal, kes riskidest pigem hoiduvad (2015: 61%, 2019: 68%).
 - Kampaania sihtrühm – **60-74-aastased** – on vanusest tingituna alalhoidlikumad ning 78% neist ei võta kunagi mingeid riske. Samuti on nende seas enam neid, kes pole viimase 3 aasta jooksul käinud ei ujumas ega paadiga sõitmas (13%).

Laste ujumisharjumused

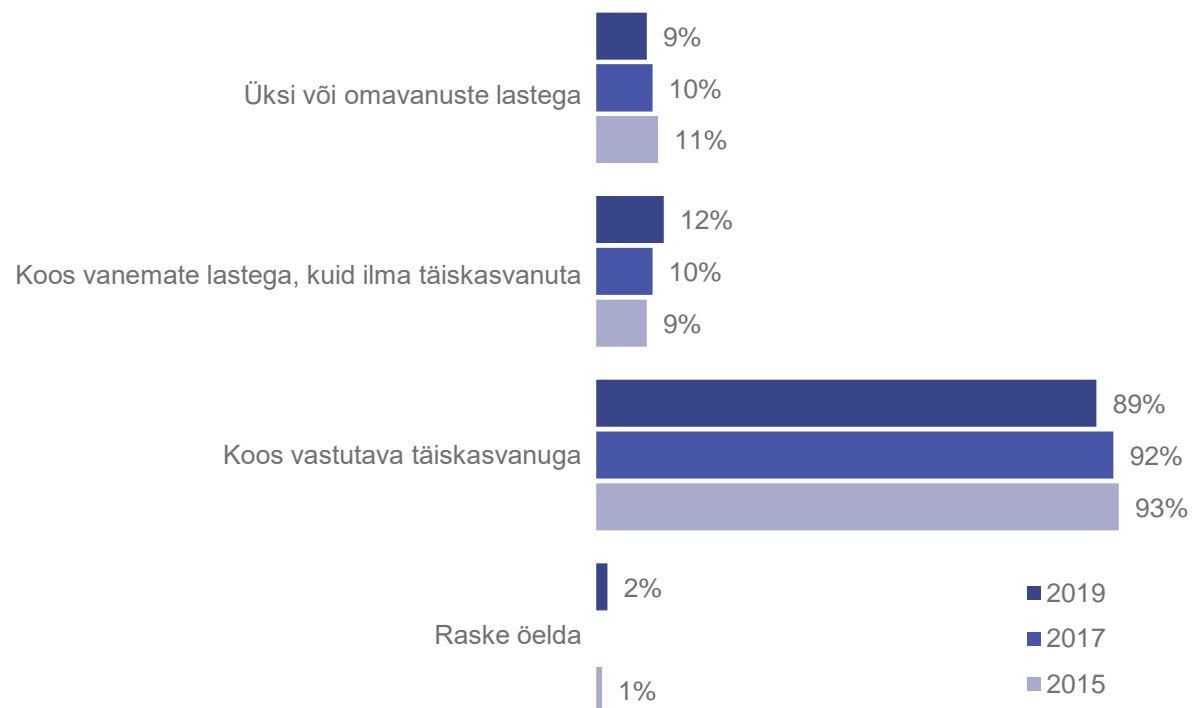
Kõik vastajad, n=1954, perekaal

Kas Teie peres (ehk leibkonnas) on 5–15aastaseid lapsi?

■ ei ole lapsi ■ on lapsed

Kuidas Teie pere laps või lapsed käivad tavaliselt suvel ujumas? n=707

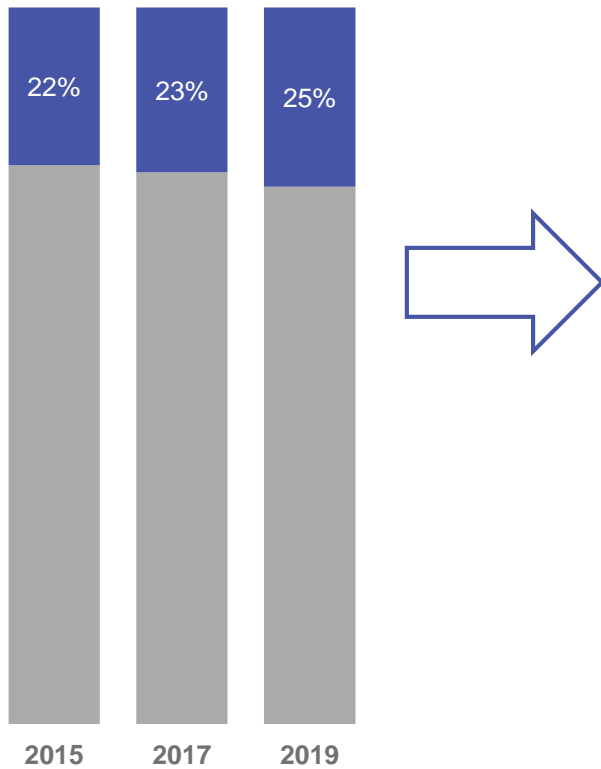

Laste informeeritus

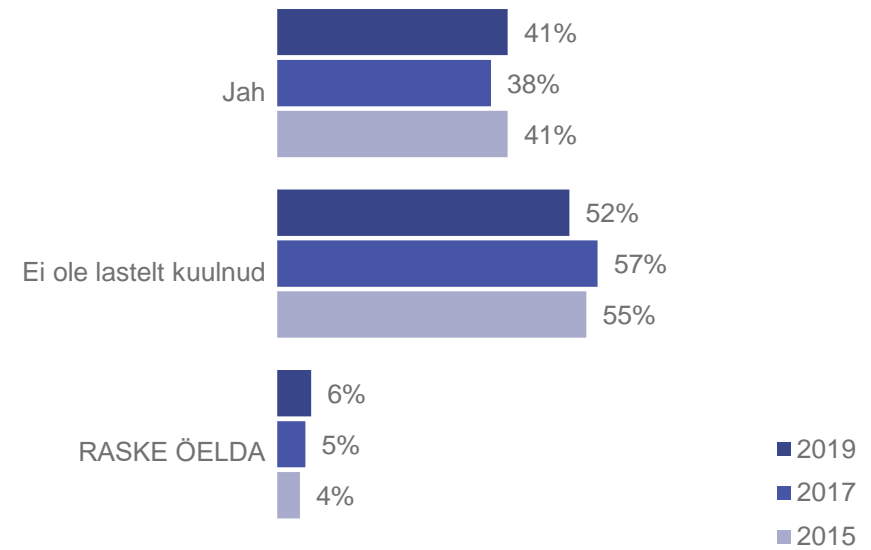
Kõik vastajad, n=1954, perekaal

Kas Teie peres (ehk leibkonnas) on 5–15aastaseid lapsi?

■ ei ole lapsi ■ on lapsed

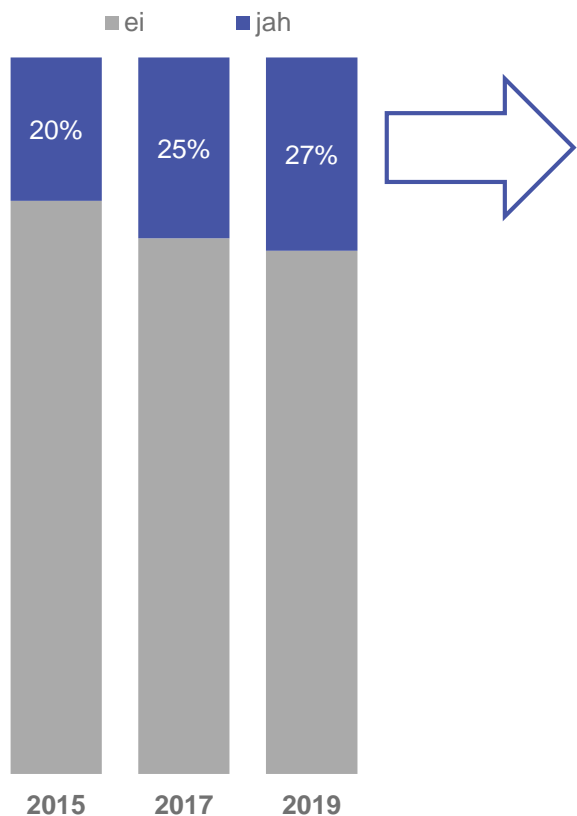
Kas Teie pere laps või lapsed on rääkinud enda algatusel Teile midagi veeohutusest? n=707

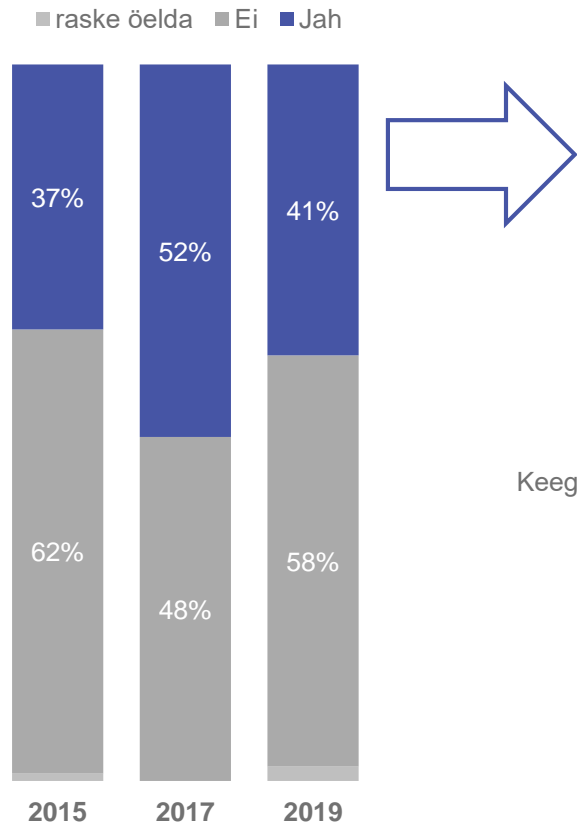
Alkoholi tarbimine veekogu ääres

Kõik vastajad, n=1954

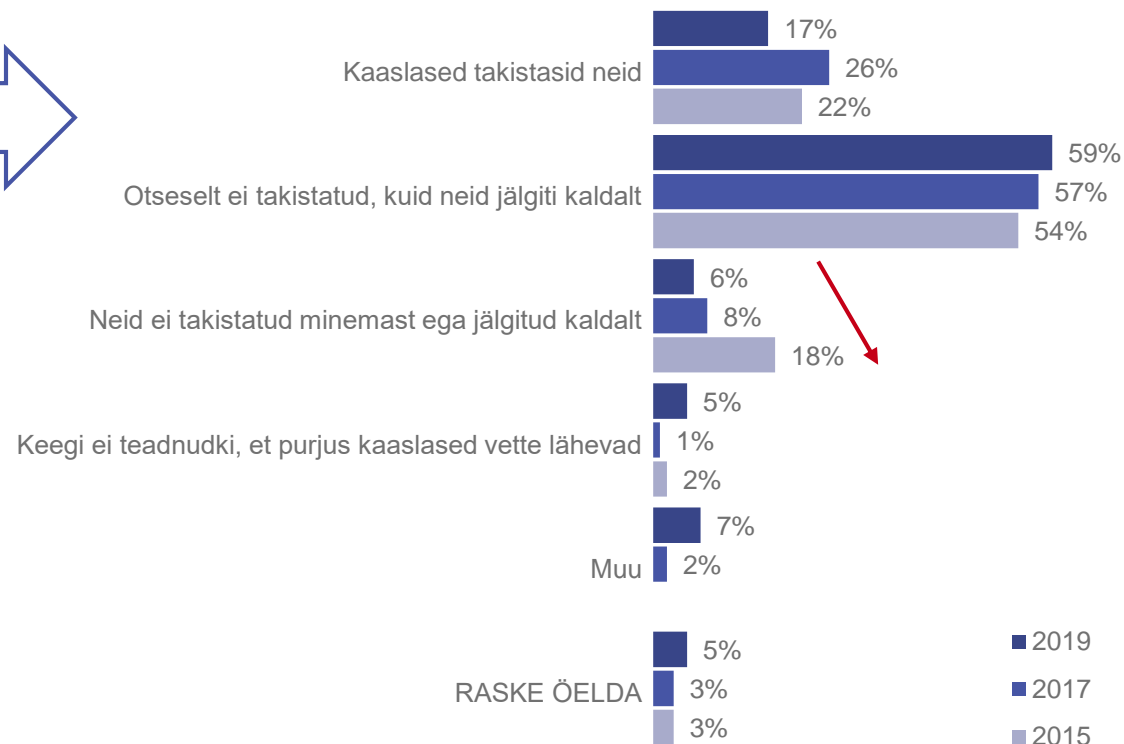
Kas sellel suvel oli Teil juhus viibida veekogu ääres seltskonnas, kus tarvitati alkoholi? n=1954

Kas tekkis ka olukord, kus alkoholi tarbinud inimesed soovisid minna ujuma või paadiga sõitma? n=487

Kuidas kaaslased toimisid, kas ...? n=195

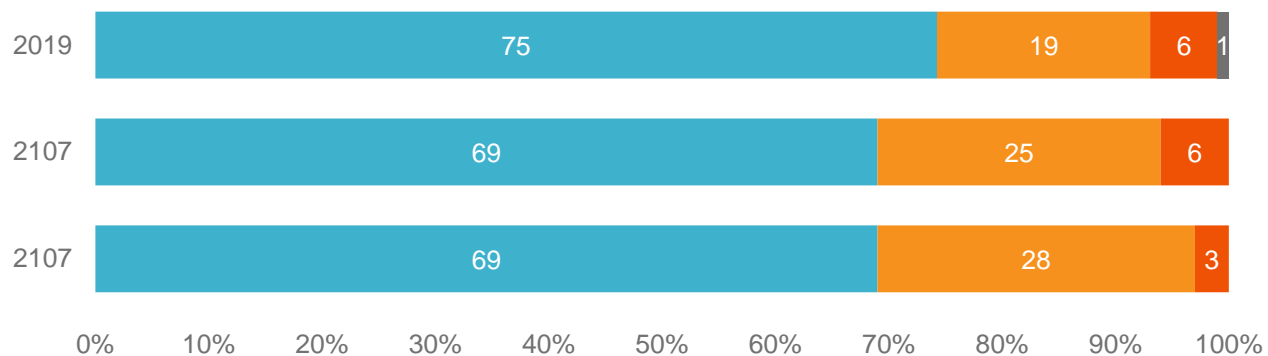

Hinnang enda riskikäitumisele

Kõik vastajad, n=1954

Palun öelge, milline neist on kõige sarnasem Teie viimase kolme aasta käitumisele veekogudel?

- Ei võta kunagi mingeid riske, nt ei lähe ujuma tundmatus või valveta kohta jne
- Hoidun tavaliselt riskidest, kuid mõnikord juhtub VÕI Kaldun riskantselt käituma VÕI Otsin seiklusi ja riske, mulle meeldib teha, mis pähe tuleb
- Ei ole viimase 3 aasta jooksul käinud ei ujumas ega ka paadiga sõitmas
- Raske öelda

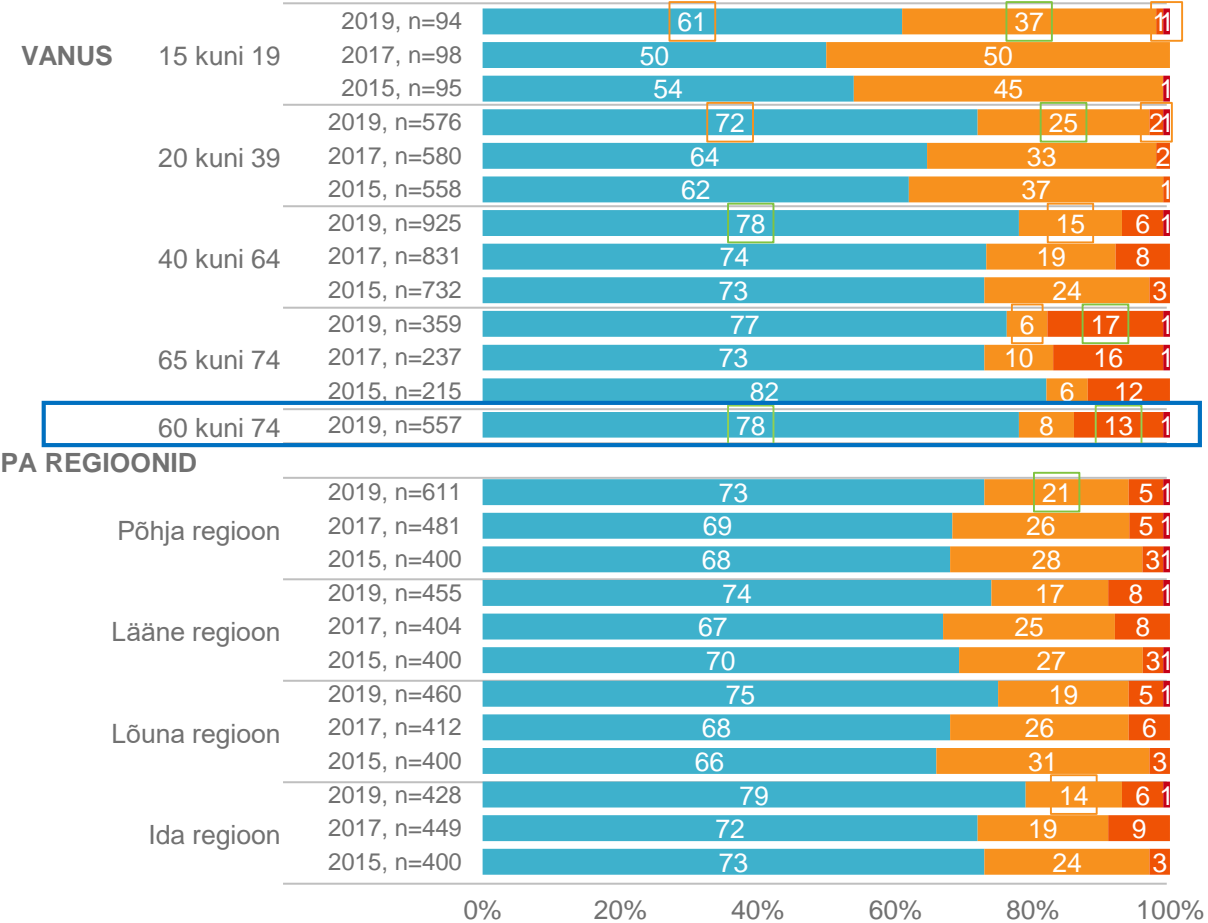
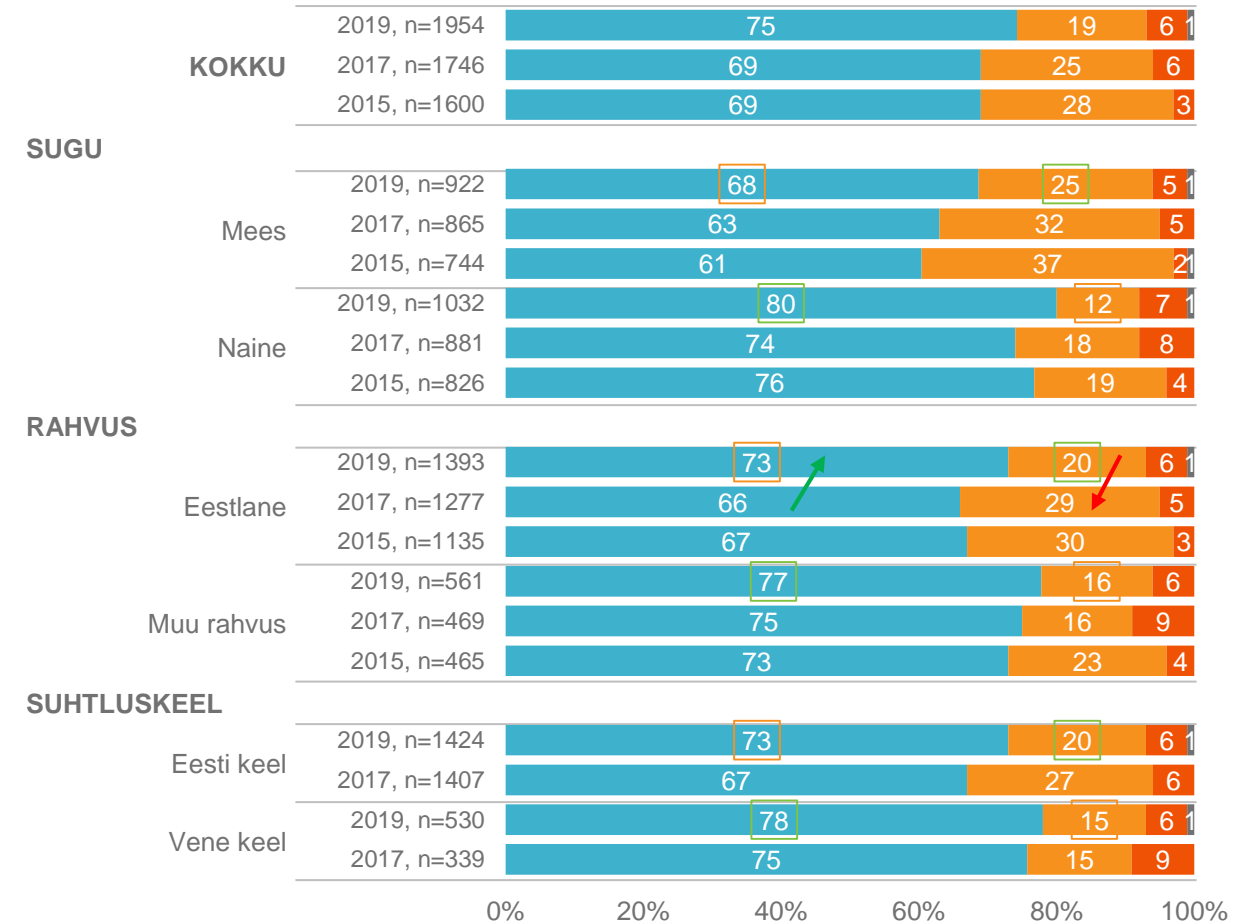

Hinnang enda riskikäitumisele

Kõik vastajad, n=1954

Palun öelge, milline neist on kõige sarnasem Teie viimase kolme aasta käitumisele veekogudel.

- Ei võta kunagi mingeid riske, nt ei lähe ujuma tundmatus või valveta kohta jne
- Hoidun tavaliselt riskidest, kuid mõnikord juhtub VÕI Kaldun riskantselt käituma VÕI Otsin seiklusi ja riske, mulle meeldib teha, mis pähe tuleb
- Ei ole viimase 3 aasta jooksul käinud ei ujumas ega ka paadiga sõitmas
- Raske öelda

3

Indeksivälised teemad

3.2

**Veekodu lähedusega seotud riskide vähendamine
kodukandis**

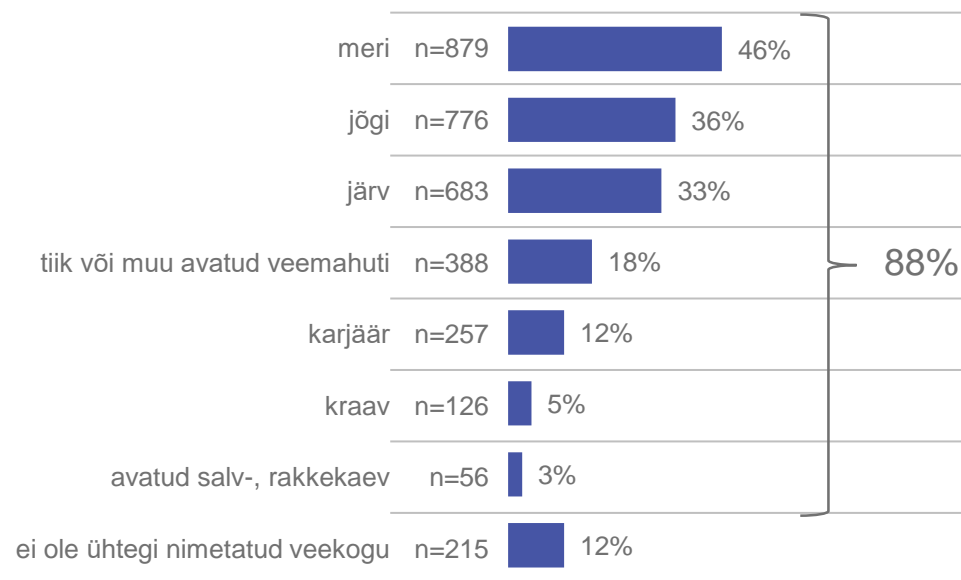

Kokkuvõte kodulähedase veekoguga seotud riskide vähendamise kohta

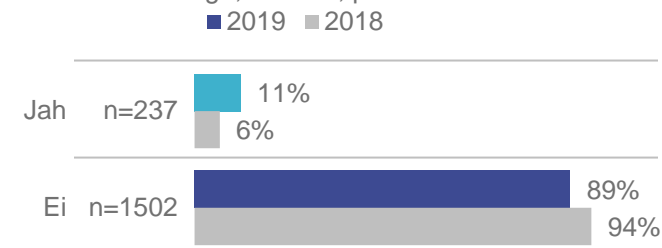
- **Mõne veekogu** (sh kraav, avatud salv- või rakkekaev) lähedal on kodu või maakodu 88%-l Eesti peredest. Neist peredest **11% on pärast 2018. aasta kevadet teinud midagi, et ennetada väikelaste või eakate kukkumist kodulähedastesse veekogudesse.**
 - Enam on ennetustegevusi läbi viinud eestlaste ja eesti suhtluskeelega pered, kus on tööealised ning alla 16-aastased lapsed (vanaduspensioniealisi pole). Viimastest ligi viiendik on midagi ette võtnud, et veekogu lähedusest tulenevaid riske vähendada. Sagedamini on nende hulgas maaperesid (18%) ning vähem linnaperesid (8%). Ohte on enam püütud ennetada ka suuremates peredes, kus on 4 või 5 liiget (vastavalt 18% ja 24% neist on midagi teinud).
 - Regioonidest on aktiivsemad Lõuna regiooni elanikud (14% on püüdnud ohte ennetada) ning vähem aktiivsed Põhja regiooni elanikud (8%).
- Spontaansetest vastustest ilmneb, et kõige sagedamini on pered muutunud **keskkonda turvalisemaks**: katnud kinni lahtise kaevu, ehitanud veekogule piirdeaia ümber, püüdnud järsku kallast turvalisemaks muuta (ehitanud seda ümber, paigaldanud trepi, käsipuu vmt).
- Sama paljud töid välja ka **selgitustööd ja hoiatamist**: peres räägitakse veekoguga seotud ohtudest, pannakse paika reeglid, kes ja kellega koos tohib veekogu äärde minna ja kuidas seal tuleb käituda.
- Veel nimetati otsest järelevalvet veekogu ääres, lapse ujuma õpetamist ning ka veekogu ääres käimisest hoidumist.
- Vastajad said märkida **võimalikke ennetustegevusi ka etteantud nimekirjast**. Seeläbi kasvab nende osakaal, kes on midagi pärast 2018. aasta kevadet teinud, et veekogust tulenevaid riske vähendada, **74%-le**. 2018. aastal Turu-uuringute AS läbiviidud kampaania järeluurings oli nende osakaal 58% (otsene võrreldavus pole neil kahel uuringul tagatud, kuna erinesid andmekogumine, valimid ja etteantud tegevuste nimekirja on käesolevaks uuringuks täiendatud).
- Kõige sagedamini on riskide minimeerimiseks ujuma või suplema minnes võetud oma vanust, enesetunnet ja füüsilisi võimeid enam arvesse (58%). Oluliselt vähem on hoidutud veekogu ohtlikust kaldast eemale (21%) või keelatud teistel üksi kukkumisohtliku veekogu äärde minna (17%). Veidi üle kümnendiku (14%) peredest on palunud oma eakal lähedasel enda võimeid realistlikult hinnata.
 - Mitmeid tegevusi nimetavad naised enam kui mehed (enda võimetega arvestamine, ohtlikust kaldast hoidumine, teiste mittelubamine üksi veekogu äärde).
 - Eesti pered on enam keelanud teistel üksi veekogu äärde minna või hoidnud teistel silma peal või muutunud keskkonda turvalisemaks. See võib olla enam seotud oma koduõue veekogudega, millega eestlased puutuvad enam kokku kui mitte-eestlased.
 - Oma vanusega arvestavad ennekõike 40-64-aastased, kes käivad veel oluliselt aktiivsemalt ujumas, kui neist vanemad. 60-74-aastaste sihtrühma käitumine ei erine keskmisest.
 - Nende seas, kellele meenus viimase veeohutuskampaania „Ka tšempionid väsivad“ hüüdlause, on keskmisest enam ka neid, kes on oma pere eakaid palunud ujumisel ja paadisõidul mitte üle hinnata (21%) ning kes hoiduvad veekogu ohtlikust kaldast eemale (39%).

Veekogu lähedus ja tegevused, et ennetada väikelaste/eakate kukkumist neisse

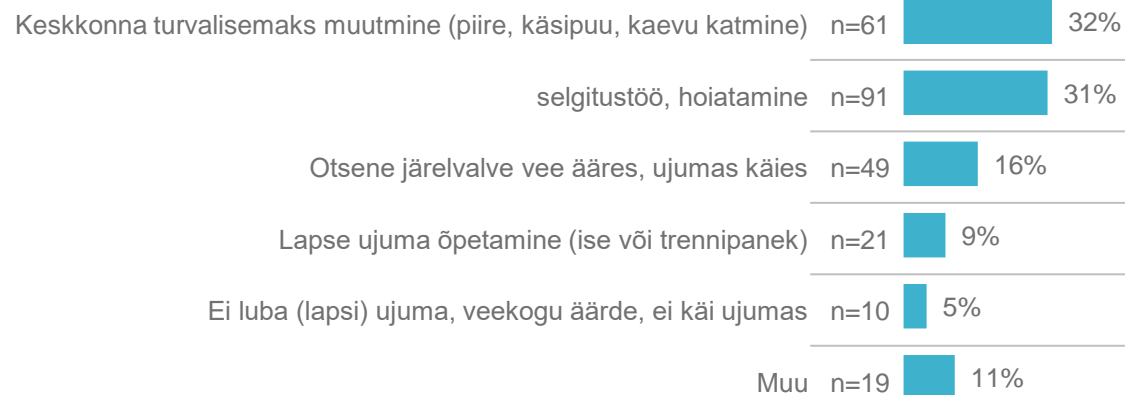
Kas ja millised veekogusid üldse Teie kodu või maakodu läheduses leidub, mille ääres Teie pereliikmed aegajalt viibivad, sh. lihtsalt mööda jalutavad. N=1954, perekaal

Kas Teie pere on pärast 2018. aasta kevadet teinud midagi, et ennetada väikelaste või eakate kukkumist eelpool nimetatud veekogudesse?* Nendest, kelle kodu lähedal on veekogu, n=1739, perekaal

Mida Te täpsemalt tegite? Spontaansed vastused, n=237, perekaal

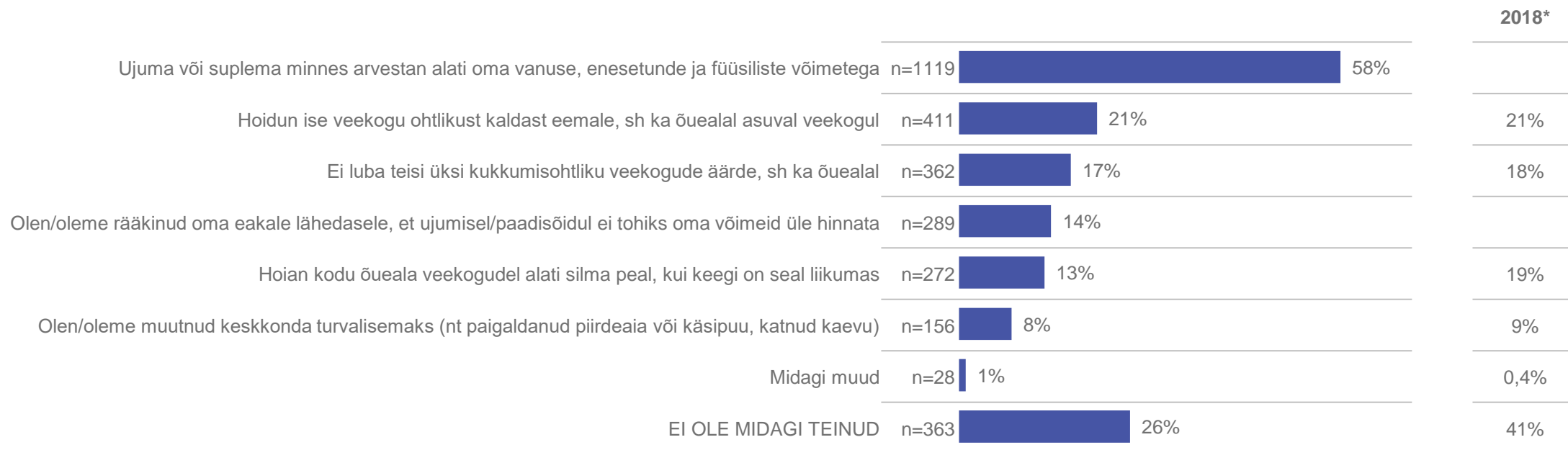

*2018. aasta andmed pärinevad kampaania järeluuringu, mille viis läbi Turu-uuringute AS (CAWI, valim 500).

Tegevused, et ennetada väikelaste/eakate kukumist kodulähedastesse veekogudesse

Nendest, kelle kodu või maakodu lähedal on mõni veekogu, n= 1739. Etteantud vastusevariantidega küsimus

Kas Teie pere on pärast 2018. aasta kevadet teinud midagi järgnevast? Kui loendis on midagi, mida Te juba eelmises küsimuses mainisite, siis palun märkige see vastusevariant samuti.

*2018. aasta andmed pärinevad kampaania järeluurimusest, mille viis läbi Turu-uuringute AS (CAWI, valim 500) Võrreldavus ei ole täielik, kuna erinesid andekogumise meetod ja valimid. Lisaks on 2019. aastal vastusevariante lisatud ja olemasolevate sõnastust muudetud.

Ennetajate profiil

Nendest, kelle kodu või maakodu lähedal on mõni veekogu, n=1739, perekaal

Kas Teie pere on pärast 2018. aasta kevadet teinud midagi järgnevast? Kui loendis on midagi, mida Te juba eelmises küsimuses mainisite, siis palun märkige see vastusevariant samuti.

	Ujuma või suplema minnes arvestan alati oma vanuse, enesetunde ja füüsiliste võimetega	Hoidun ise veekogu ohtlikust kaldast eemale, sh ka õuealal asuval veekogul	Ei luba teisi üksi kukkumisohtliku veekogude äärde, sh ka õuealal	Olen/oleme rääkinud oma eakale lähedasele, et ujumisel/paadisõidul ei tohiks oma võimeid üle hinnata	Hoian kodu õueala veekogudel alati silma peal, kui keegi on seal liikumas	Olen/oleme muutnud keskkonda turvalisemaks (nt paigaldanud piirdeaia või käsipuu, katnud kaevu)
KOKKU	58%	21%	17%	14%	13%	8%
SUGU						
Mees	54%	17%	15%	13%	13%	8%
Naine	61%	24%	19%	16%	13%	7%
RAHVUS						
Eestlane	59%	20%	20%	14%	15%	9%
Muu rahvus	56%	23%	10%	15%	8%	3%
SUHTLUSKEEL						
Eesti keel	58%	21%	19%	14%	15%	9%
Vene keel	56%	20%	11%	15%	7%	3%
VANUS						
15 kuni 19	56%	28%	17%	22%	15%	7%
20 kuni 39	51%	23%	18%	15%	14%	9%
40 kuni 64	61%	21%	16%	15%	13%	8%
65 kuni 74	59%	18%	17%	12%	11%	6%
60 kuni 74	58%	19%	17%	12%	12%	5%
PA REGIOON						
Põhja regioon	58%	19%	17%	15%	10%	6%
Lääne regioon	57%	21%	18%	13%	15%	7%
Lõuna regioon	57%	22%	17%	15%	16%	12%
Ida regioon	59%	22%	15%	14%	12%	6%
PERETÜÜP						
kõik tööealised	55%	20%	13%	13%	10%	8%
kõik vanaduspensioniealised	57%	19%	15%	12%	12%	5%
tööealised ja lapsed	59%	22%	25%	19%	18%	9%
töö- ja vanaduspensioniealised	71%	22%	18%	18%	15%	7%
„KA TŠEMPIONID VÄSIVAD“						
ei teadnud hüüdlauseid	66%	39%	18%	21%	14%	7%
	57%	20%	17%	14%	13%	8%

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus 86

3

Indeksivälised teemad

3.3

**Veeohutuskampania „Ka tšempionid väsivad“
meenutamise ja kõige veenvam kampania hüüdlause**

Kokkuvõte

SELLE-AASTASE KAMPAANIA HÜÜDLAUSE MEENUTAMINE

- Tavapäraselt on kampaania märkamist mõõdetud näidates vastajatele fotosid tänavareklaamidest ning esitades tele- ja raadiokampaaniaklippe. Seekordses uuringus on piiratud palvega meenutada kampaania hüüdlause spontaanselt. See on vastajatele kahtlemata oluliselt suuremaks väljakutseks.
- Õiget hüüdlause **„Ka tšempionid väsivad“**, suutis meenutada vaid 6% vastajatest. 42% vastajatest siiski usuvad, et nad on kampaaniat näinud, kuid ei suuda meenutada hüüdlause ning 29% märkisid, et pole kampaaniat näinud. Nende 42% hulgas, kes kampaania sõnumit ei mäleta, on kindlasti ka neid, kes võivad seda segi ajada mõne varasema kampaaniaga. 14% vastajatest pakkusid selleaastase kampaania hüüdlauseks varasemate kampaaniate omi: kõige enam on neist meelde jäänud „Kui jood, ära uju!“ ning „Ära lase purjus sõpra vette!“ (mõlemal juhul 4%).
- Õiget hüüdlause suutsid veidi enam meenutada eestlased ning 20-39-aastased elanikud. Kampaania sihtrühmale – **60-74-aastastele** – meenus hüüdlause keskmisest vähem (3%).

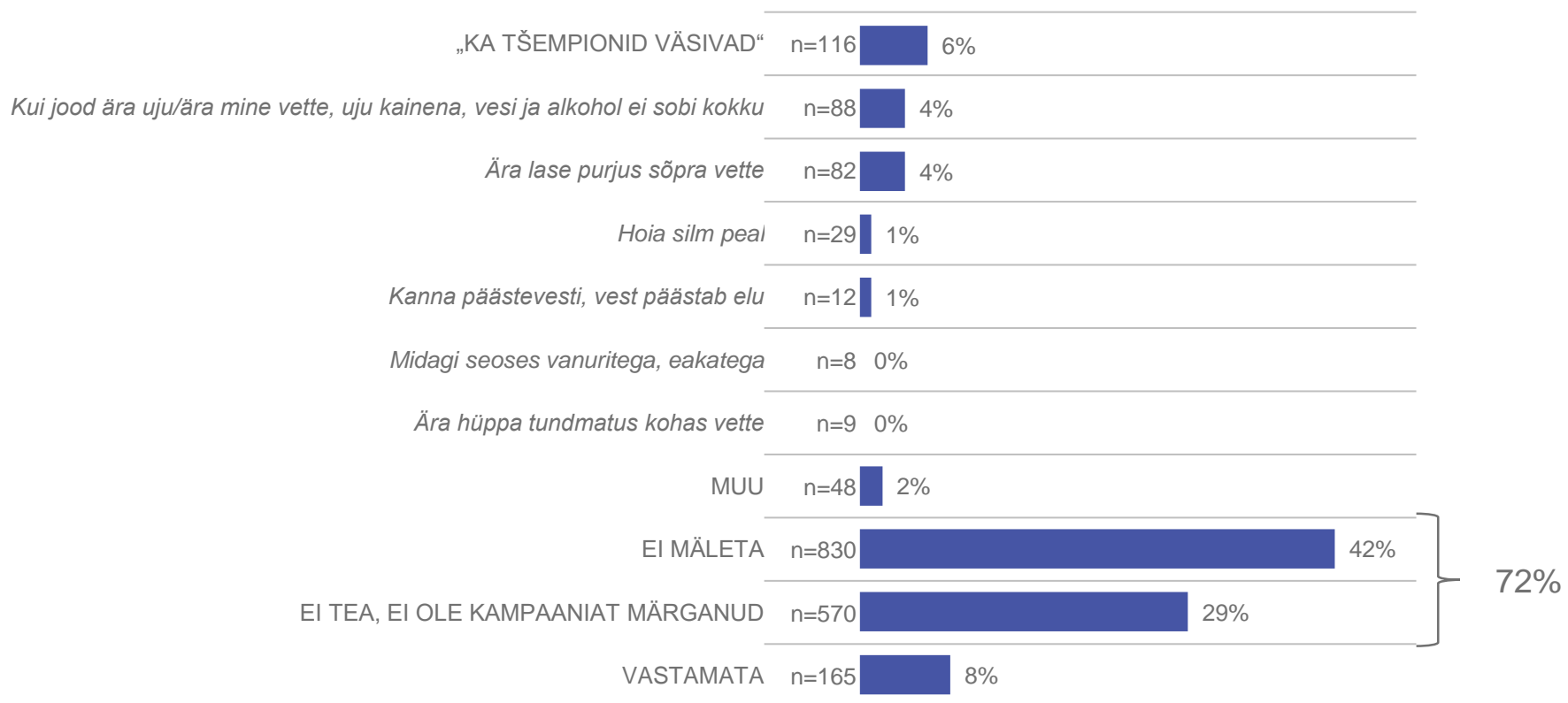
KÕIGE VEENVAM KAMPAANIA HÜÜDLAUSE

- Spontaanselt meenunud hüüdlause **„Kui jood, ära uju!“** peetakse ka etteantult hinnates veeohutuse seisukohast kõige veenvamaks hüüdlauseks – sel seisukohal on 43% vastajatest. Muid hüüdlauseid nimetas veenvaks alla kolmandiku vastajatest.
- Naised ja mehed mõlemad peavad kõige veenvamaks „Kui jood, ära uju!“. Naistele meeldib meestega võrreldes enam ka „Kõigil on ainult üks elu!“.
- Vene suhtluskeelega elanikele meeldivad mitmed hüüdlused enam kui eestikeelsetele elanikele, sh. ka **„Kui jood, ära uju!“**, samas eelistavad eestikeelsed vastajad enam hüüdlause **„Kõigil on ainult üks elu!“**
- Tänavuse kampaania sihtrühm – **60-74-aastased** – peavad ise kõige veenvamaks samuti „Kui jood, ära uju!“ ning nende teine eelistust on võrreldes teiste vanusrühmadega selgelt „Hoia silm peal (eakatel/lastel)!“ (32%). Hüüdlause „Ka tšempionid väsivad“ imponeerib neile keskmisest vähem (10%). See hüüdlause on keskmisest meelepärasem hoopis 15-39-aastastele. Kõige nooremas vanusrühmas (15-19) on see veenvuselt lausa teisel kohal peale lauset „Kui jood, ära uju!“

Veeohutuskaampaania „Ka tšempionid väsivad“ hüüdlause meenutamine (1)

Kõik vastajad, n=1954

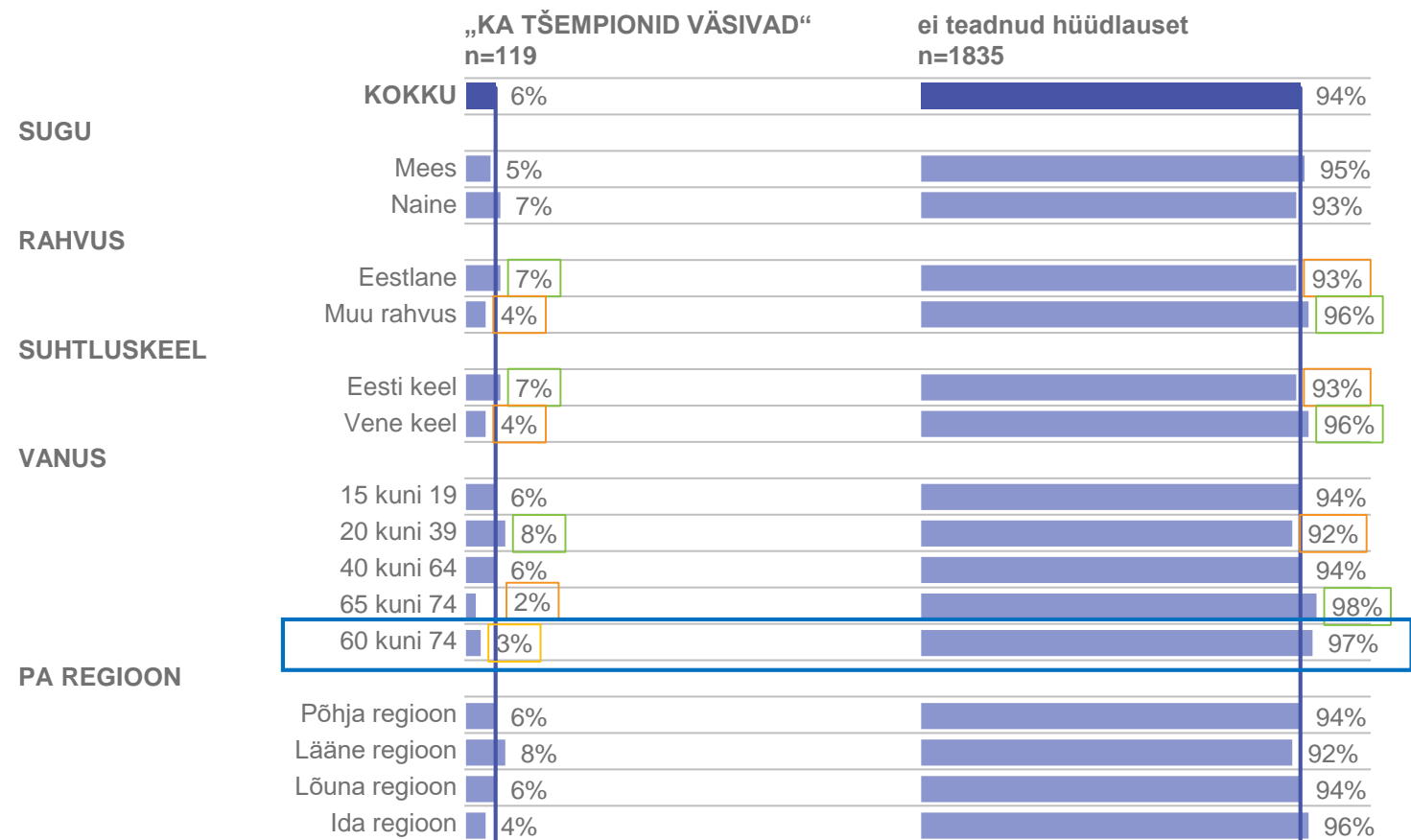
Mis oli käesoleval aastal Päästeameti veeohutuslase teavituskampaania hüüdlauseks (üleskutse, slogan)?

Veeohutuskampaania „Ka tšempionid väsivad“ hüüdlause meenutamine (2)

Kõik vastajad, n=1954

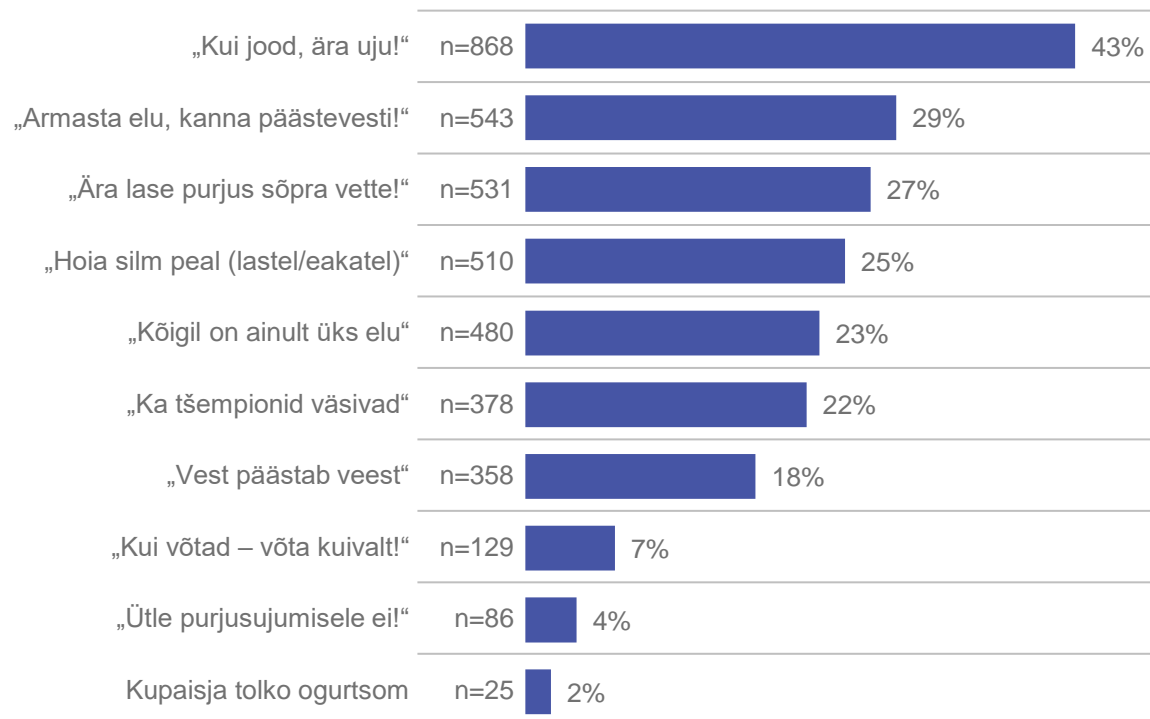
Mis oli käesoleval aastal Päästeameti veeohutuslase teavituskampaania hüüdlauseks (üleskutse, slogan)?

Veeohutuse seisukohast kõige veenvam hüüdlause

Kõik vastajad, n=1954

Millised järgnevatest hüüdlausestest (üleskutsetest, sloganitest) on veeohutuse seisukohast Teie silmis kõige veenvamad?

Veeohutuse seisukohast kõige veenvam hüüdlause

Kõik vastajad, n=1954

Millised järgnevatest hüüdlausest (üleskutsetest, sloganitest) on veeohutuse seisukohast Teie silmis kõige veenvamad?

	„Kui jood, ära uju!“	„Armasta elu, kanna päästevesti!“	„Ära lase purjus sõpra vette!“	„Hoi a silm peal (lastel/eakatel)“	„Kõigil on ainult üks elu“	„Ka tšempionid väsivad“	„Vest päästab veest“	„Kui võtad – võta kuivalt!“	„Ütle purjusujumisel e ei!“	Kupaisja tolko ogurtsom
KOKKU	43%	29%	27%	25%	23%	22%	18%	7%	4%	2%
SUGU										
Mees	43%	27%	27%	24%	21%	23%	19%	9%	5%	2%
Naine	43%	30%	28%	26%	26%	20%	16%	5%	4%	1%
RAHVUS										
Eestlane	41%	27%	24%	21%	32%	21%	18%	9%	6%	
Muu rahvus	46%	32%	34%	33%	5%	23%	18%	3%	1%	6%
SUHTLUSKEEL										
Eesti keel	41%	27%	24%	21%	32%	21%	17%	10%	6%	
Vene keel	47%	32%	35%	33%	4%	22%	19%	2%		6%
VANUS										
15 kuni 19	42%	35%	26%	9%	25%	38%	10%	11%	4%	1%
20 kuni 39	39%	28%	29%	23%	22%	27%	15%	7%	5%	4%
40 kuni 64	46%	27%	27%	26%	24%	19%	19%	8%	4%	
65 kuni 74	44%	33%	25%	33%	25%	8%	23%	3%	5%	
60 kuni 74	44%	29%	25%	32%	26%	10%	22%	5%	6%	1%
PA REGION										
Põhja regioon	44%	29%	29%	23%	21%	25%	16%	6%	4%	3%
Lääne regioon	42%	30%	21%	22%	31%	20%	18%	10%	6%	
Lõuna regioon	42%	25%	24%	23%	30%	21%	19%	9%	5%	1%
Ida regioon	43%	31%	33%	34%	13%	14%	21%	4%	3%	2%

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus 92

3

Indeksivälised teemad

3.4

**Uuringu tulemused kampaania sihtrühmas:
60-74-aastased**

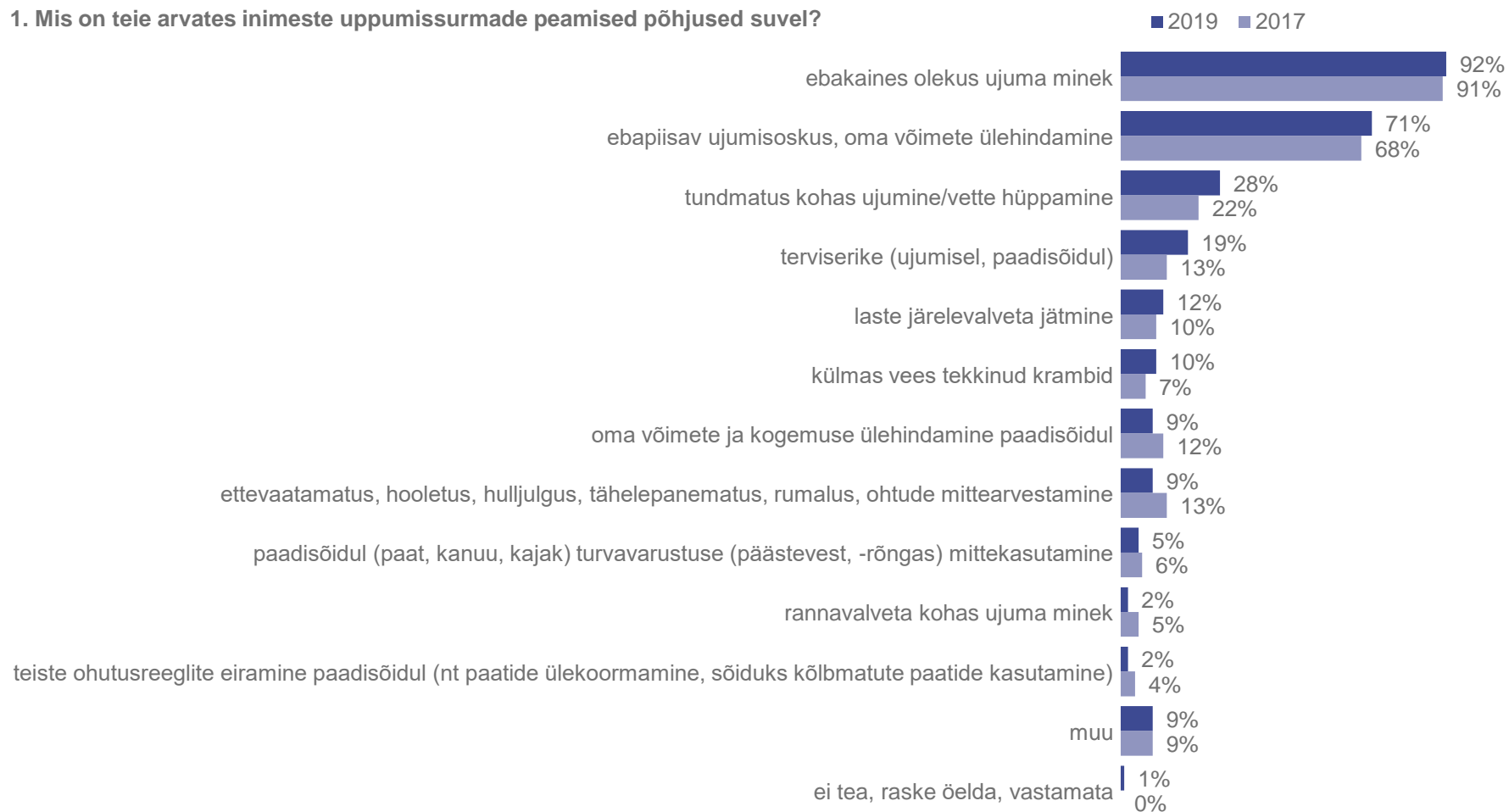
Kokkuvõte

- Tänavuse kampaania sihtrühmaks olid vanemaealised inimesed vanuses 60+. Käesolevas uuringu valimist tingituna on võrreldud 60-74-aastaste vastajate vastuseid 2017. ja 2019. aastal.
- Võrdlus näitab, et muudatused nende teadmistes, hoiakutes, käitumises ja ennetavas käitumises praktiliselt puuduvad. Kahe aasta võrdluses ilmnes vaid kaks muudatust:
 - Esile tuli parem talviste veekogudega seotud ohtude äratundmine: võrreldes kahe aasta tagusega on see sihtrühm enam maininud ohuna nõrgale jääle minekut (2019: 77%, 2017: 62%). See tendents ilmnes ka selle-aastase uuringu keskmises tulemuses ehk puudutab ka muid vanusrühmi.
 - 60-74-aastaste sihtrühmas on vähenenud nende osakaal, kes ei ole midagi oma pere lastelt kuulnud veeohutus kohta. Samas pole ka suurenenud nende osakaal, kes lastelt sel teemal midagi kuulnud on.

TEADMISED: Uppumissurmade peamised põhjused suvel

60-74-aastased, n=557

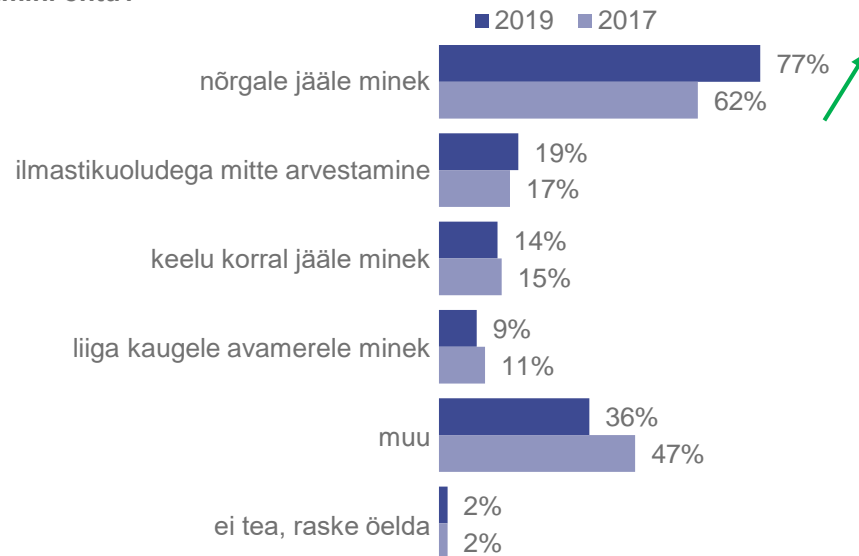
1. Mis on teie arvates inimeste uppumissurmade peamised põhjused suvel?

TEADMISED: Sagedasemad ohud talvel veekogudega seoses

60-74-aastased, n=557

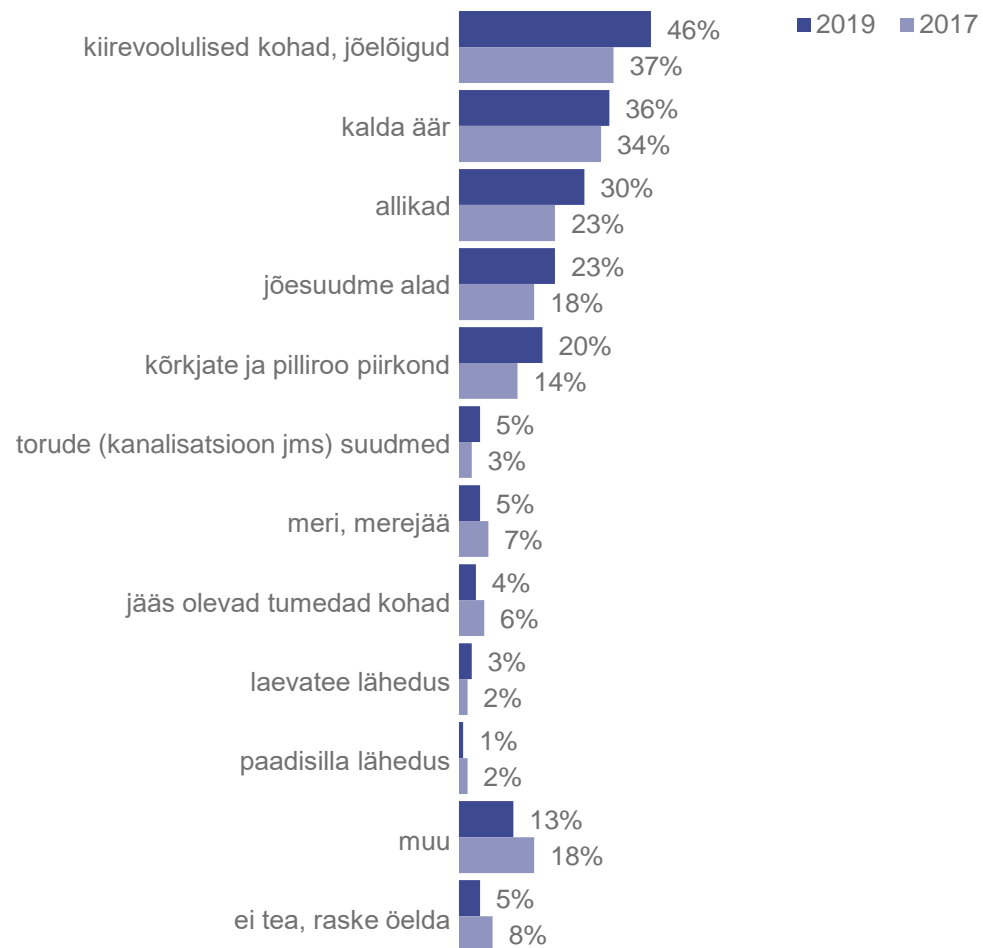
2. Mille tõttu satuvad inimesed talvel veekogule minnes kõige sagedamini ohtu?

TEADMISED: Nõrga ja ohtliku jää äratundmine kevadtalvistes oludes

60-74-aastased, n=557

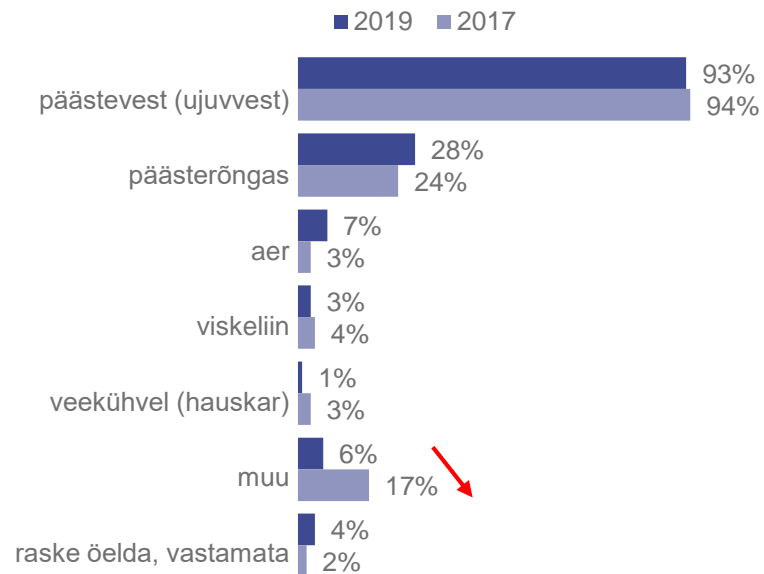
3. Mõeldes kevadtalvistele oludele veekogudel, millistes kohtades veekogul (ühe veekogu piires) on jää kõige nõrgem ja ohtlikum?

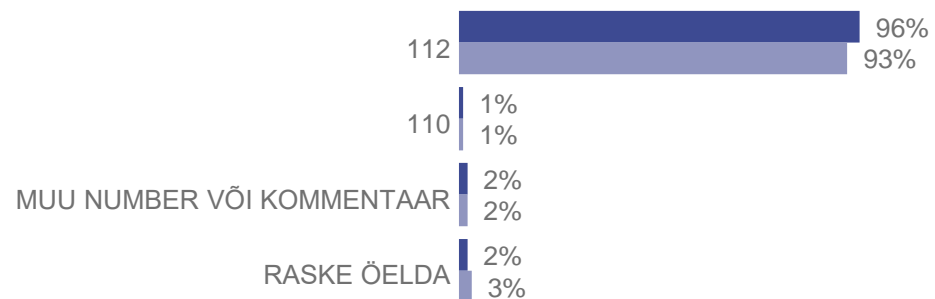
TEADMISED: Peamine ohutusvarustus paadisõidul ja ohust teatamine

60-74-aastased, n=557

10. Milline on Teie arvates peamine ohutusvarustus paadisõidul?

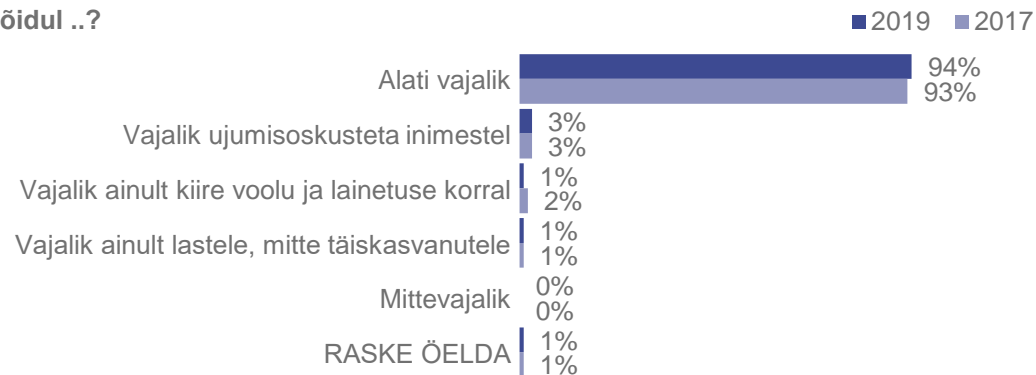
13. Millisele numbrile helistaksite, kui märkate vees paadiga ümber läinud seltskonda?

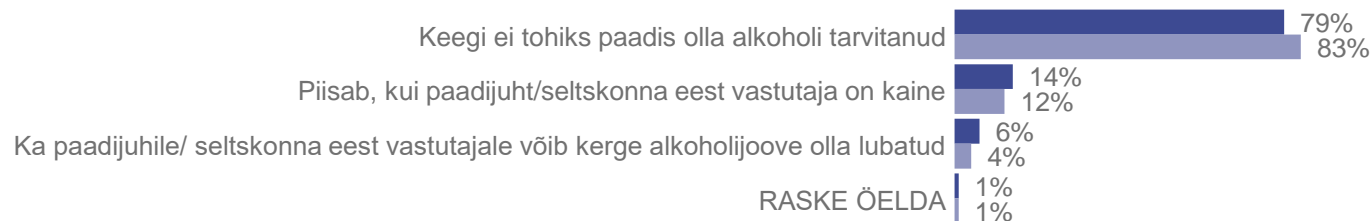
HOIAKUD: päästevesti vajalikkus, alkoholijoobes paadisõit, lapse üksi ujuma lubamine

60-74-aastased, n=557

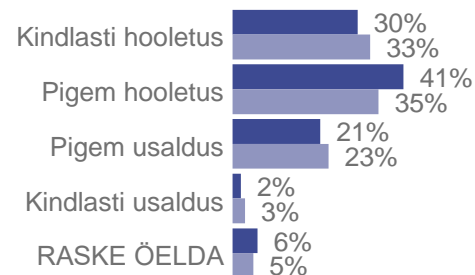
12. Kas päästevest on veesõidukiga (aerupaat, kanuu,süst, kajak, jaht) sõidul ..?

15. Alkoholijoobes paadiga sõitmise suhtes on erinevaid arvamusi. Milline kolmest on Teie seisukohale kõige lähem?

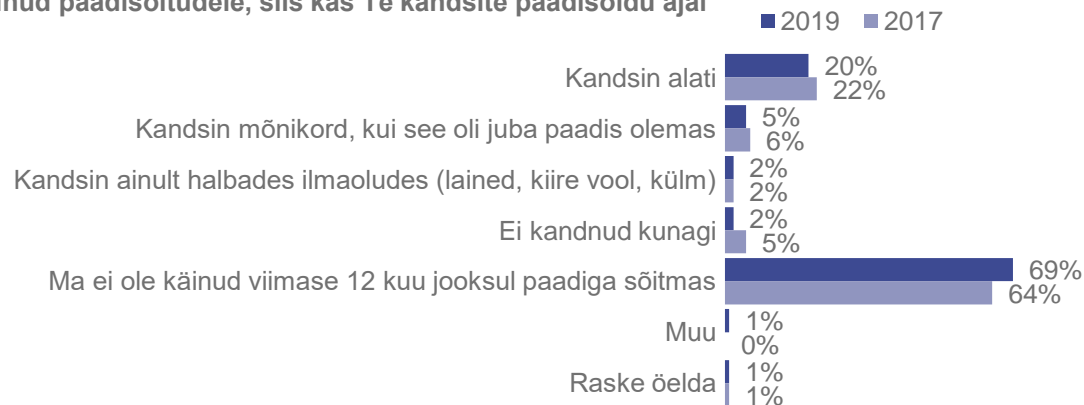
9. Kui lapsevanem lubab oma 9- aastase lapse üksi ujuma, siis võib seda pidada nii usalduseks kui hooletuseks lapse suhtes? Kas Teie arvates on see ...

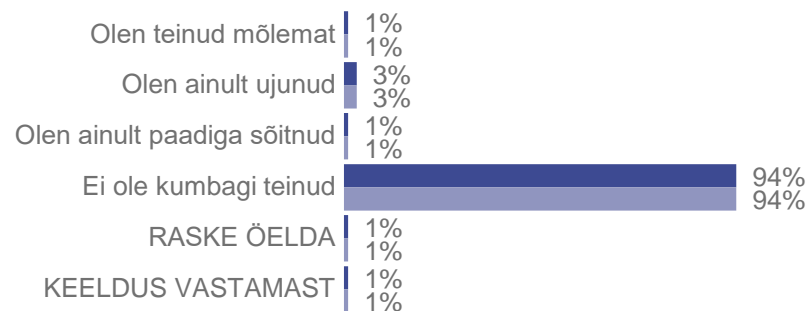
KÄITUMINE: päästevesti kandmine, alkoholijoobes paadisõit/ujumine, lapse jälgimine veekogu

ääres 60-74-aastased, n=557

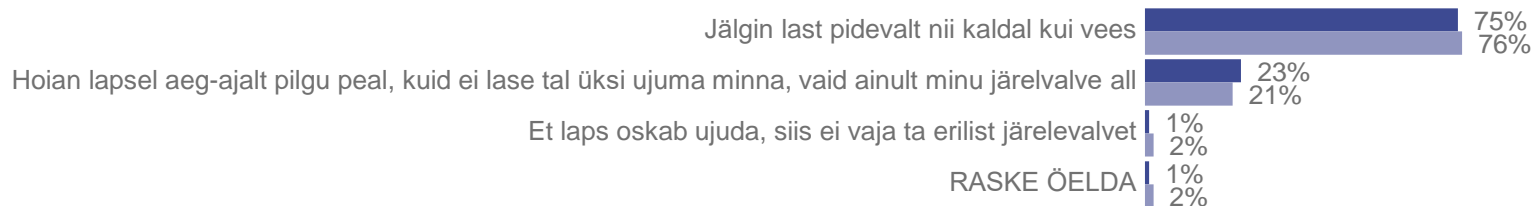
11. Mõeldes oma viimase 12 kuu jooksul toimunud paadisõitudele, siis kas Te kandsite paadisõidu ajal päästevesti

14. Mõeldes viimasele 12 kuule, siis kas Te olete alkoholi tarvitavana läinud ujuma või paadiga sõitma?

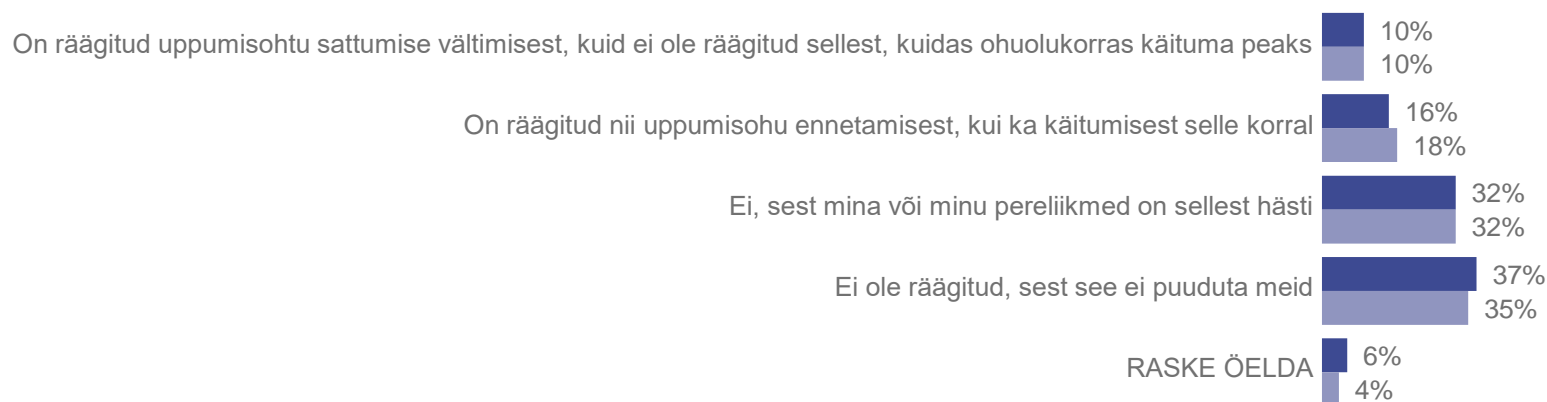
6. Oletagem, et olete 9-aastase lapsega veekogu ääres rannas päevitamas. Laps suudab järjest ujuda 50 meetrit. Milline järgnevatest tegevustest vastab (vastaks) kõige enam Teie käitumisele?

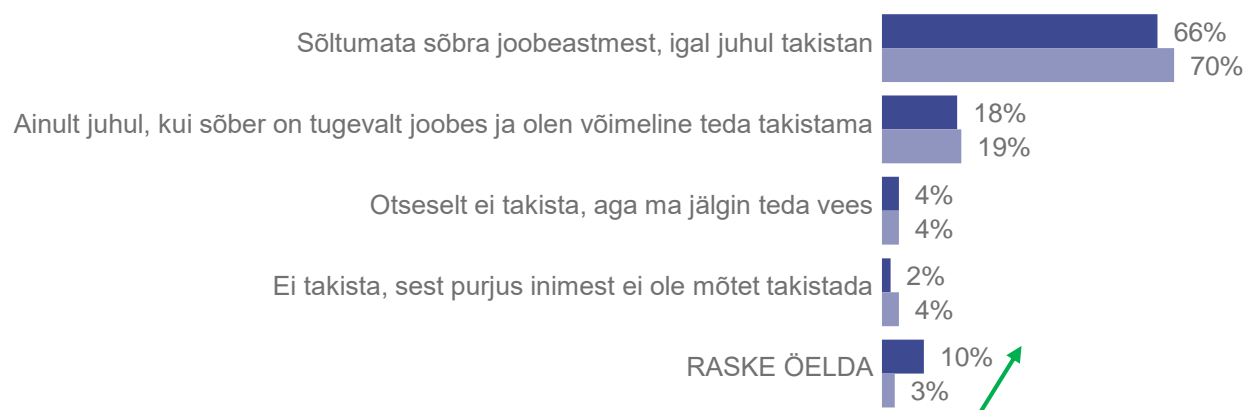
ENNETAV KÄITUMINE: veeohutusest rääkimine peres, valmisolek takistada purjus sõpra

60-74-aastased, n=557

21. Kas Teie peres on viimase 12 kuu jooksul räägitud veeohutusest veekogu ääres viibimisel ja kuidas ohu korral käituda? Perekaal

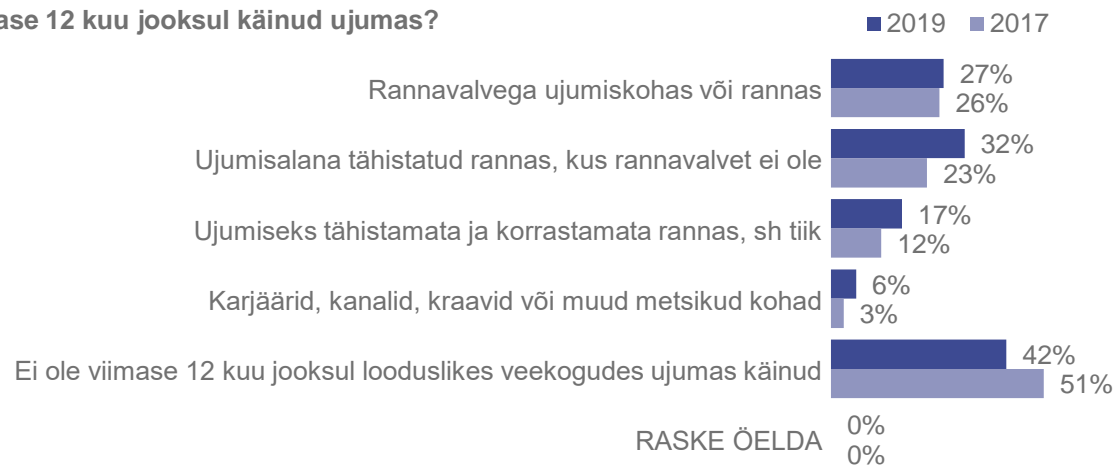
16. Millisel juhul Te olete valmis takistama (või olete takistanud) purjus sõpra/ lähedast ujuma või paadiga sõitma minemast?

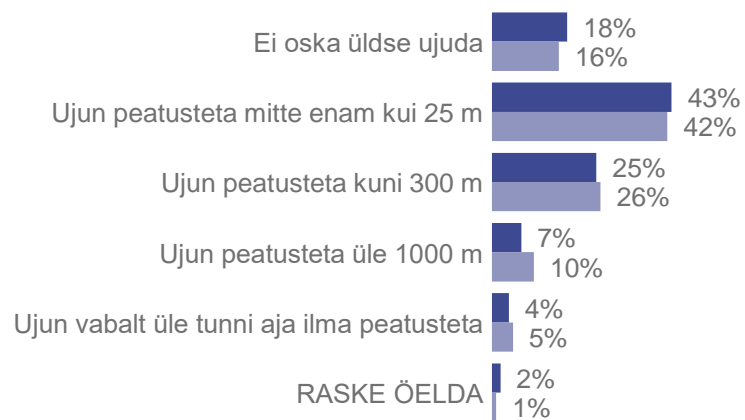
ENNETAV KÄITUMINE: Ujumiskohad ja ujumisoskus

60-74-aastased, n=557

4. Millistes ujumiskohtades olete viimase 12 kuu jooksul käinud ujumas?

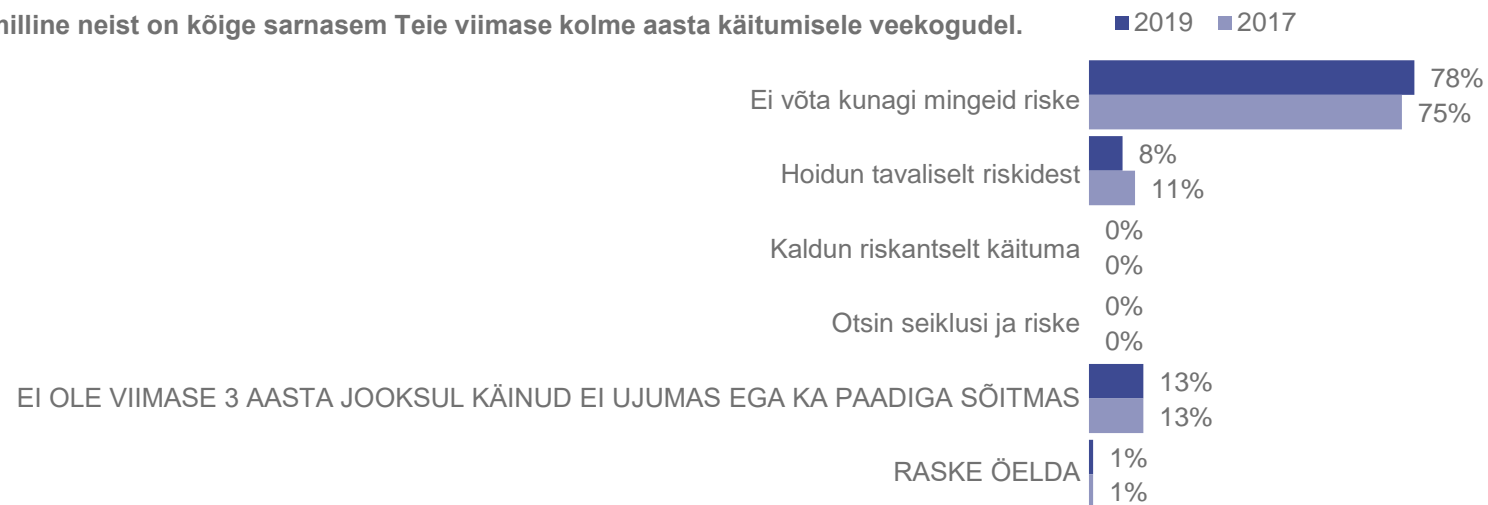
5. Kuidas Te hindate oma ujumisoskust?

Hinnang enda riskikäitumisele

60-74-aastased, n=557

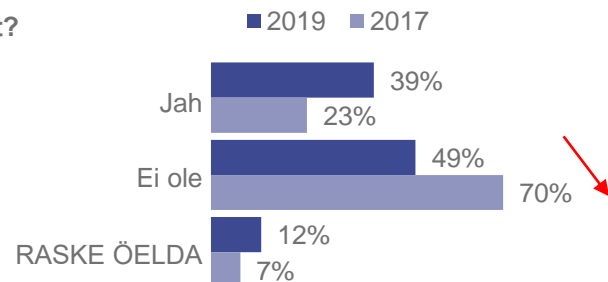
20. Palun öelge, milline neist on kõige sarnasem Teie viimase kolme aasta käitumisele veekogudel.

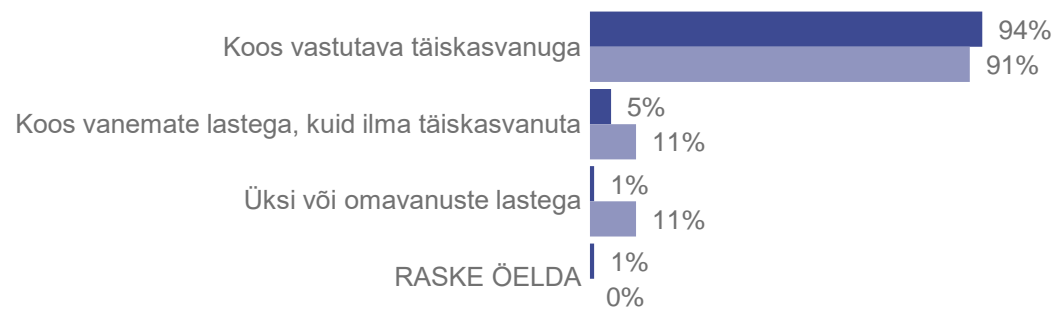
Laste informeeritus ja ujumisharjumused

Nendest 60-74-aastastest, kelle peres on 5-15-aastasi lapsi, n=78*

22. Kas Teie pere laps või lapsed on rääkinud enda algatusel Teile midagi veeohutusest?

8. Kuidas Teie pere laps või lapsed käivad tavaliselt suvel ujumas

* Väga väike valim, mistõttu vea piirid on suured

Valim ja metoodika

Valimi mudel ja selle jaotus

Valimi suurus

1954

Piirkonna tasandil standardset kaalutavad lõiked

		Üldkogum (ESA 01.01.2017)		Planeeritud valim	Tegelik valim			Kaalutud jaotus	
Liigituse nimi	Lõigete sisu	Abs. arv	%		Arv	%	Kaal	Arv	%
KOKKU		975 653	100,00%	1600	1954	100,00%		1954	100,00%
REGIOON	Põhja	436 676	44,8%	400	611	31,3%	1,4321	875	44,8%
	Lääne	158 168	16,2%	400	455	23,3%	0,6967	317	16,2%
	Lõuna	233 018	23,9%	400	460	23,5%	1,0152	467	23,9%
	Ida	147 791	15,1%	400	428	21,9%	0,6916	296	15,1%
ASULATÜÜP	Pealinn või suur linn	485 112	49,7%	664	852	43,6%	1,1408	972	49,7%
	Muu linn	166 995	17,1%	336	511	26,2%	0,6536	334	17,1%
	Maa-asula	323 546	33,2%	600	591	30,2%	1,0964	648	33,2%
SUGU	Mehed	473 374	48,5%	784	922	47,2%	1,0282	948	48,5%
	Naised	502 279	51,5%	816	1032	52,8%	0,9748	1006	51,5%
VANUS	15-19	60 157	6,2%	100	94	4,8%	1,2766	120	6,1%
	20-39	348 053	35,7%	545	576	29,5%	1,2101	697	35,7%
	40-64	436 498	44,7%	731	925	47,3%	0,9449	874	44,7%
	65-74	130945	13,4%	224	359	18,4%	0,7298	262	13,4%
RAHVUS	Eestlased	659 400	67,6%	1084	1393	71,3%	0,9483	1321	67,6%
	Muu rahvus	316 253	32,4%	516	561	28,7%	1,1283	633	32,4%

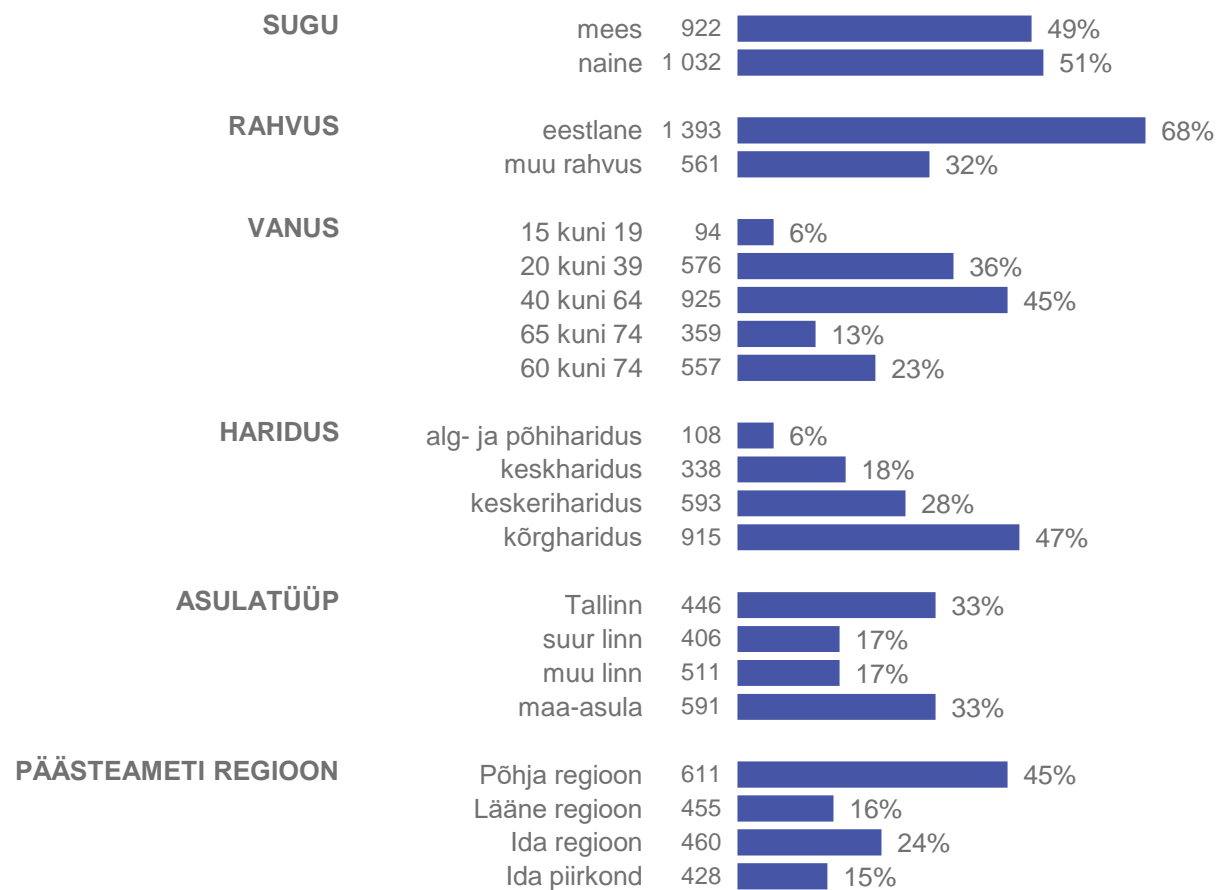
Üldkogumi jaotus 2019

15-74a jaotus			Kokku	Mehed					Naised				Asulatüüp			Rahvus	
Statistikaamet, 01.01.2018			15-74a	15-19a	20-39a	40-64a	65-74a	15-19a	20-39a	40-64a	65-74a	pealinn või suur linn	muu linn	maa-asula	eestlane	muu rahvus	
Region		Kogu Eesti	539155	30900	180331		51834	29257	167722		79111	485112	166995	323546	659400	316253	
Põhja	1	Tallinn	322452	8731	63087	61099	14782	8501	67539	73549	25164	322452			167124	155328	
Põhja	2	Harjumaa	114224	4039	20980	27104	5404	3832	19412	25994	7459		29478	84746	87341	26883	
Lääne	3	Hiiumaa	7436	212	1417	1818	503	183	972	1688	643		2550	4886	7300	136	
Lääne	4	Järvamaa	22824	764	4084	5315	1456	679	3184	5180	2162		9626	13198	21535	1289	
Lääne	5	Läänemaa	15394	472	2668	3629	1000	455	2102	3679	1389		7130	8264	13463	1931	
Lääne	6	Pärnumaa (Pärnu)	62731	2168	11100	14075	3655	2046	9564	14662	5461	27999	4878	29854	55739	6992	
Lääne	7	Raplamaa	24768	871	4652	5838	1457	760	3628	5482	2080		3689	21079	23194	1574	
Lääne	8	Saaremaa	25015	729	4657	5944	1507	701	3721	5698	2058		9806	15209	24431	584	
Lõuna	9	Jõgevamaa	21887	776	3866	5086	1462	738	2973	4944	2042		7740	14147	19754	2133	
Lõuna	10	Põlvamaa	19020	620	3592	4588	1199	556	2671	4262	1532		5711	13309	18087	933	
Lõuna	11	Tartumaa (Tartu)	109089	3757	21367	22043	5220	3618	21117	24157	7810	66938	4547	37604	89996	19093	
Lõuna	12	Valgamaa	21262	769	3666	5111	1288	721	2913	4909	1885		12572	8690	17112	4150	
Lõuna	13	Viljandimaa	34732	1171	6420	7571	2333	1119	5050	7962	3106		16766	17966	33093	1639	
Lõuna	14	Võrumaa	27028	880	5016	6440	1657	856	3841	6146	2192		9708	17320	25614	1414	
Viru	15	Ida-Virumaa (Narva)	103481	3362	15838	24414	6275	2995	12812	27467	10318	41875	23935	11823	17598	85883	
Viru	16	Ida-Virumaa (Kohtla-Järve)								25848							
Viru	17	Lääne-Virumaa	44310	1579	7921	10234	2636	1497	6223	10410	3810		18859	25451	38019	6291	

Planeeritud valimijaotus 2019

15-74a jaotus			Kokku	Mehed				Naised				Asulatüüp			Rahvus	
Planeeritud valimijaotus			15-74a	15-19a	20-39a	40-64a	65-74a	15-19a	20-39a	40-64a	65-74a	pealinn või suur linn	muu linn	maa-asula	eestlane	muu rahvus
Regioon		Kogu Eesti	1600	52	288	355	89	48	257	376	135	664	336	600	1084	516
Põhja	1	Tallinn	295			81										
Põhja	2	Harjumaa	105	12	77		18	11	80	91	30	295	27	78	230	170
Lääne	3	Hiiumaa	19	13	72	93	24	12	59	92	35	71	95	234	365	35
Lääne	4	Järvamaa	58													
Lääne	5	Läänemaa	39													
Lääne	6	Pärnumaa	158													
Lääne	7	Raplamaa	63													
Lääne	8	Saaremaa	63													
Lõuna	9	Jõgevamaa	38	14	75	87	23	13	66	90	32	115	98	187	344	56
Lõuna	10	Põlvamaa	33													
Lõuna	11	Tartumaa	187													
Lõuna	12	Valgamaa	36													
Lõuna	13	Viljandimaa	60													
Lõuna	14	Võrumaa	46													
Viru	15	Ida-Virumaa (Narva)	280	13	64	94	24	12	52	103	38	183	116	101	145	255
Viru	16	Ida-Virumaa (Kohtla-Järve)														
Viru	17	Lääne-Virumaa														

Vastajate kaalutud sotsiaal-demograafiline profiil

Uuringu metoodika: CAWI (*Computer Aided Web Interviewing*) küsitlus

- **Uuringu andmekogumine viidi läbi telefoni- ja veebiküsitluse kombineeritud vormis (nn omnimeetodil).** Veebiküsitluses planeeritust suuremaks kujunenud täidetud ankeetide arvu tõttu kujunes tegelikult küsitlusmeetodi proportsiooniks 51% CATI ja 49% CAWI. See proportsioon kaaluti vastavaks esialgsele eesmärgile 60% CATI ja 40% CAWI. Kõik uuringu tulemused on esitatud kasutades seda kaalutud proportsiooni.
- **Veebiküsitlusena viidi läbi 960 intervjuud. Küsitlusele oli võimalik vastata nii eesti kui ka vene keeles.**
- Veebiintervjuude valim moodustati juhuväljavõtuna AS Emori eelvärvatute andmebaasist, kasutades proportsionaalset üldkogumi mudelit. Juhuväljavõtu tegemisel arvestati sotsiaal-demograafiliste rühmade prognoositava vastamismääraga. AS Emori eelvärvatute andmebaas sisaldab juhuvaliku teel telefonitsi või kodukülastuse käigus kogutud vastajate andmeid, kes on andnud nõusoleku osaleda AS Emori uuringutes.
- Küsimustik programmeeriti firma NIPO Software tarkvaraplatvormi NIPO NField tarkvara abil. Intervjuude mahtu jälgiti spetsiaalse tarkvara NIPO Web Manager'i vahendusel.
- Selleks, et kutsuda vastajat osalema küsitluses, saadeti talle e-posti teel link Kantar Emori veebiküsitluste serveris asuvale ankeedile. Ankeedi täitmisel oli tagatud SSL-turvaühendus (konfidentsiaalsuse tagamiseks). Programm ei lase ka samal vastajal korduvalt ankeeti täita. Mittevastanud inimestele saadeti üks meeldetuletuskiri, arvestades konkreetsete sotsiaal-demograafiliste rühmade täituvust.
- Uuringu raames võtsime ühendust 3785 meiliaadressil, kusjuures:
 - **960 juhul täitis sihtrühma esindaja ankeedi**
 - 100 juhul intervjuu katkestati
 - 2698 juhul kontakt puudus
 - 6 juhul ei kuulunud vastaja sihtrühma
 - 19 juhul keelduti kontaktist
 - 2 intervjuud olid mittekasutatavad
- Läbiviidud veebiintervjuu keskmine pikkus oli **15 minutit**.

Uuringu metoodika: CATI (*Computer Assisted Telephone Interviewing*) küsitlus

- Telefoniküsitlusena viidi läbi **994** intervjuud. Küsitlusele oli võimalik vastata nii eesti kui ka vene keeles.
- CATI-meetod (arvuti abil tehtavad telefoniintervjuud) - ankeedi küsimused on arvuti ekraanil ja vastused sisestab küsitleja kohe arvutisse. Filtrid ja roteerimised on programmeeritud, vähendades nii vigu küsitlemisel. Küsitlus toimus Kantar Emori 40 töökohaga küsitluskeskuses. Intervjuu käiku ja valimi proportsioone kontrollis spetsiaalne tarkvara NIPO.
- Pärast küsitluse toimumist korraldasime intervjuude järelkontrolli. Selleks võtsime ühendust veelkord 10% valimist ja palusime vastajal kommenteerida küsitleja töö erinevaid aspekte. Järelkontrolli alusel võime väita, et küsitlustöö viidi läbi vastavalt koolituse nõuetele.
- Kõik meie küsitlejad on läbinud koolitusprogrammi, käesoleva uuringu jaoks toimus ka küsitlejate erikoolitus.
- Küsitlustöös osales 29 vastava ettevalmistuse saanud ASi Emor küsitlejat.
- Kokku tegid küsitlejad 3908 kontaktivõttu, neist:
 - **994 juhul viidi intervjuu läbi**
 - 1009 juhul keelduti intervjuust
 - 1440 juhul oli kvoot täis või ei kuulunud vastaja sihtrühma
 - 454 juhul ei olnud sihtrühma esindaja kättesaadav või ei saadud kontakti
 - 11 juhul intervjuu katkestati
- Läbiviidud telefoniintervjuu keskmine pikkus oli **14 minutit**.

Projekti meeskond

Tellijapoolne kontaktisik:

Tellijapoolne konsultant:

Indrek Ints

Esta Kaal, Tallinna Ülikooli lektor (Päästeameti konsultant, uuringu metoodika ja küsimustiku autor)

AS-st Emor osalesid uuringu eri etappides ja olid vastutavad:

Projektijuht ja uuringu aruande koostaja:

Valimi koostaja:

Ankeedi programmeerija:

Ankeedi tõlge vene keelde:

Küsitlustöö koordineerijad:

Andmetöötlus:

Graafilised tööd:

Jaanika Hämmal

Alise Udam

Alje Roopärg

Jelena Schmidt

Kaja Nebel, Kai Ojatalu, Kaja Ruuben

Alje Roopärg

Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Jaanika Hämmal

Kantar Emori uuringuekspert

Telefon: 626 8531

E-mail: jaanika.hammal@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500

Faks: 626 8501

E-mail: emor@emor.ee

Aadress: A. H. Tammsaare tee 47, 11316 Tallinn

